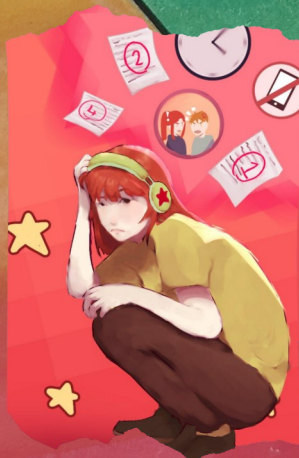

List učenika I. osnovne
škole Čakovec

PRVIN

TEMA BROJA
Što nas čini zabrinutima

BROJ 1, SIJEČANJ 2024.

PRVIN

List učenika I. osnovne škole Čakovec
broj 1

Nakladnik

I. osnovna škola Čakovec
Ulica kralja Tomislava 43, 40000 Čakovec
tel.: 040/395-157

e-pošta: ured@os-prva-ck.skole.hr

mrežna stranica: <https://prvaoscakovec.eu/>

Za nakladnika: Siniša Stričak, prof.

Odgovorna urednica: Anita Novak, mag. educ. philol. croat.

Glavna urednica: Neva Novak (7. d)

Uredništvo: Pia Laura Glavaš (6. c), Klara Kipke (7. d), Neva Novak (7. d),
Katja Ovčar (7. d), Rajna Šopar (8. c)

Grafička urednica: Ivana Vadjla, mag. educ. inf.

Naslovnica: Paula Peras (7. a)

Naslovnica teme broja: Pia Laura Glavaš (6. c)

Fotografije: Učenici i djelatnici

Tisak: Printex d.o.o., Čakovec

Naklada: 200 primjeraka

Čakovec, siječanj 2024.

Sadržaj**LJETOPIS 4**

4 Prijateljstvo, zajedništvo, tolerancija, mir

4 Crtice iz Istre

5 Zagrebačkim ulicama

5 Članovi našeg Malog zbora uveličali sjednicu
Mjesnog odbora Mihovljan

6 Trkači iz svijeta donijeli plamen mira

6 Planinarski pohod na Medvednicu

6 Književnom večeri obilježen Mjesec hrvatske
knjige

7 Pogled na matematiku drugim očima

7 *Dnevnik Pauline P.* u Centru za kulturu Čakovec

7 Predblagdanska čarolija u našoj školi

NA KAVICI S UČITELJIMA 8

8 Sanja Murk, Silvija Martišek

9 Saša Hladki, Renata Najman

10 Jura Cmrečak, Danijela Topličanec

TEMA BROJA: ŠTO NAS ČINI**ZABRINUTIMA 11**

12 Koje su brige današnjih osnovnoškolaca?

14 Škola—briga broj jedan u svakodnevici mladih?

16 Za uspješan javni nastup ključne su—priprema i
vježba!

18 Nije točno sve što (po)misliš

20 Knjige liječe! Svi smo mi bića satkana od priča

22 Glazbom protiv napetosti

23 Brige se mogu prevariti

LIKOVNO-LITERARNA IZLOŽBA 24**IZDVOJENO 32**

32 Tko je stvarna Paulina P.?

34 Književnost je vječna

MEĐUNARODNA SURADNJA 36

36 I. osnovna škola Čakovec postala je
Erasmus+ akreditirana škola

36 Erasmus + MEMA

37 ARTIE: Umjetna inteligencija u obrazovanju

RIJEČ UREDNICE**Dragi čitatelji,**

u vašim je rukama list učenika naše škole – *Prvin!* On ima svoju prošlost; uređivala ga je uspješno novinarska skupina pod vodstvom glavne i odgovorne urednice Sonje Tošić-Grlač, prof., a mi smo vrlo sretni i ponosni što ga pokrećemo nakon mnogo godina! Ideja i želja postoje već dugo, a sada smo se napokon odvažili. Mnogo smo razmišljali, iznosili svoje ideje, pisali članke, glazbene, filmske i književne preporuke, provodili intervjue, ankete...

Primijetili smo da su naši prijatelji u školi vrlo često zabrinuti. Uzroci su testovi, javna izlaganja, previše obveza, strah od toga što će reći roditelji... Zbog toga smo kao glavnu temu ovoga broja odabrali – brige osnovnoškolaca. Razgovarali smo sa stručnjacima koji su nam, svatko iz

svojeja gledišta, savjetovali kako da zabrinutost pobijedimo. Stvaranje redaka *Prvina* bilo je za nas veliko iskustvo, zahtjevno, ali i čarobno, te se nadamo da smo vam uspjeli prirediti sadržaje u kojima ćete uživati.

Hvala ravnatelju škole Siniši Stričaku, učiteljici Aniti Novak što nas je na ovo me putu vodila, učiteljicama Alexandri Sašek-Strbad, Danijeli Topličanec i Eli Vujnović Blagus na idejama i savjetima, učiteljici Ivani Vadjla na kreativnome grafičkom oblikovanju, te svim djelatnicima škole, roditeljima, učenicima i učenicama koji su nam se pridružili u radu!

Uživajte u čitanju!

Vaša

Neva Novak

Rajna, Klara, Neva, Katja i Pia Laura

37 Sigurnost i privatnost podataka u obrazovnoj i akademskoj zajednici

SVESTRANI 38

38 Ljubav od pete godine

38 Nema veze ako pogriješite

39 Zainteresirana i vrlo uspješna generacija geografa

40 Nogomet mi je sve

41 Pikači iz Prve

41 Kreativna radionica točkanja

41 Radionica Prve pomoći

42 Zajedno kroz glinenu čaroliju

42 Božićna radionica u muzeju

42 Medni dan

42 Restoran s knjigama u 1. c

DOBRI, BOLJI, NAJBOLJI 43

43 Zlatni prirodoslovci

43 AToM liga—tradicionalno dobar uspjeh

43 Čitanje naglas—posebno iskustvo čitanja

44 Naši matematičari odlični na 4. Hrvatskoj matematičkoj olimpijadi za kadete

44 Moj zapis s puta u Brazil

45 Naboj Junior—Natjecanje koje povezuje matematiku i fiziku

45 Natjecanje u rješavanju SUDOKU zadataka

45 Sana Cimerman među najboljima na SUDOKU sceni

46 Županijska i državna natjecanja 2023.

SLOBODNO VRIJEME 47

47 Filmske preporuke za slobodne dane

48 Pola godine na putu

50 Čitanje nam pruža znanje

50 Lana Del Rey—retro princeza

RIJEČ IZVANA 51

MOZGALICE 52

ZAPISANO U ZVIJEZDAMA 53

ZABAVNI KUTAK 54

RIJEČ RAVNATELJA

Dragi čitatelji,

veliko mi je zadovoljstvo zaželjeti vam dobrodošlicu na stranicama našeg časopisa „Prvin“ koji će vam širom otvoriti vrata jedne od najuspješnijih i najsuvremenijih škola u Lijepoj Našoj. Sretan sam što smo nakon duljeg vremena opet izdali časopis I. osnovne škole Čakovec i to u vrijeme kada digitalni mediji potiskuju klasične medije.

Malo je škola koje se mogu pohvaliti stoljetnom tradicijom odgoja i obrazovanja mladih, a I. osnovna škola Čakovec 2019. proslavila je 150. obljetnicu postojanja.

Škola je mjesto gdje se priprema i oblikuje budućnost. Na svojim rukama drži mlade ljude koji će sutra graditi društvo i svijet. Tako je bilo i svih ovih 155 godina – sav rad i predanost učitelja, odgojitelja, članova stručne i tehničke službe te ravnatelja, snovi djece o budućnosti utkani su u nas današnje jer svi smo divna i moćna mreža svoje prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.

Od svojega osnutka pridonosimo razvoju zajednice u kojoj djelujemo. Obrazujemo učenike za aktivno, odgovorno i konstruktivno djelovanje u različitim zajednicama o čemu svjedoče brojna postignuća, uspjesi i nagrade na natjecanjima i smotrama županijskoga, državnoga i međunarodnog ranga u različitim područjima obrazovanja, kulture, zabave i sporta.

Ponosno za sebe volimo reći da s pravom nosimo *prva* u svojem nazivu. Cilj nam je i dalje poticati nove ideje, kreativnost, inovativnost te u rad

uvoditi nove metode i strategije poučavanja. S ponosom ističemo da smo jedna od najuspješnijih i najsuvremenijih škola u Državi.

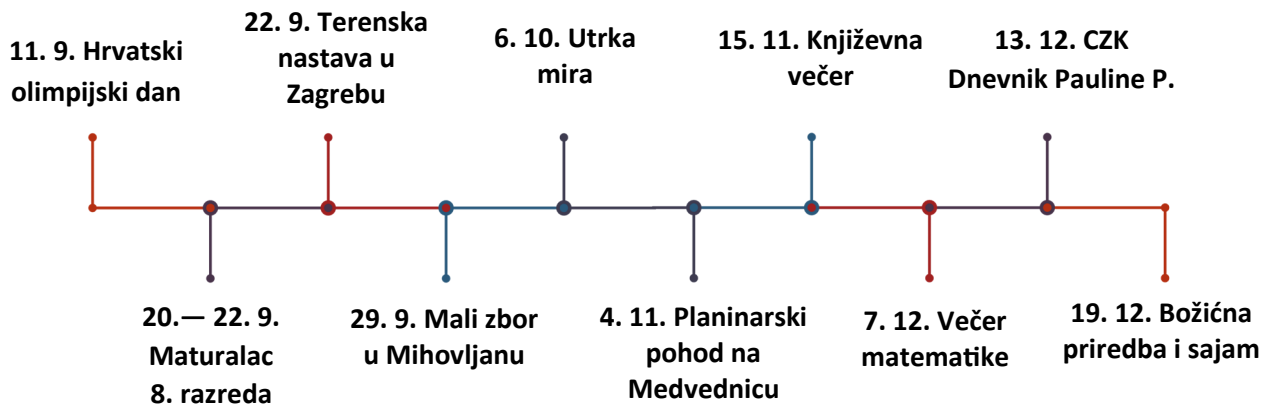
Iz godine u godinu razvijamo se i unaprjeđujemo, obogaćujemo školski kurikulum novim izbornim, izvannastavnim, dodatnim i dopunskim aktivnostima sa željom da budemo prepoznatljiv svjetlonoša odgoja i obrazovanja u zajednici. Na taj način svojim učenicima osiguravamo korisno i smisleno obrazovanje u skladu s njihovom razvojnom dobi i interesima, obrazovanje koje će ih osposobiti za suvremeni život, nastavak obrazovanja i svijet rada, uključiti ih u provođenje ljudskih prava, građanskoga odgoja, osvijestiti im važnost brige za zdravlje te za osobni i socijalni razvoj. Među prvim smo školama u Međimurju koje provode inkluzivno učenje s posebnim potrebama ističući važnost brige za bližnjega te razumijevanja za različitosti.

Naš je cilj zadovoljan i uspješan učenik jer samo takav učenik ima pozitivnu sliku o sebi, prepoznaje vrijednost učenja i obrazovanja u svojem životu te je spreman biti nositelj pozitivnih promjena za napredak društva. Upravo zbog toga želimo biti još bolji i odlučniji u planiranju svoje vizije.

Prozivam vas da prolistate stranice našeg časopisa i uvjerite se u njegov zanimljiv sadržaj kojemu su autori naši mali pametni umovi.

Ravnatelj škole: Siniša Stričak, prof.

OBIJELŽEN HRVATSKI OLIMPIJSKI DAN

Prijateljstvo, zajedništvo, tolerancija, mir

U svrhu promicanja olimpijskih načela – prijateljstva, zajedništva, tolerancije i mira, kao i važnosti aktivnog bavljenja sportom, obilježava se 10. rujna Hrvatski olimpijski dan. Šetnjom od škole do restorana „Fontana“ u Mačkovcu, u majicama bijele boje – simbola Hrvatskoga olimpijskog odbora, obilježavanju su se u ponedjeljak, 11. rujna, pridružili učenici i djelatnici I. osnovne škole Čakovec.

U dvorištu restorana organizirane su za učeničke razne sportske aktivnosti; košarka, odbojka i badminton, a naši su učenici 5., 6., 7. i 8. razreda svoje snage odmjerili i u nogometnoj utakmici s učenicima Osnovne škole „Petar Zrinski“ Šenkovec.

Neva Novak, 7. d

Šetnja i sportske aktivnosti

ku i razgledali grad uz fenomenalnog vodiča. Saznali smo mnogo o gradu i njegovoj povijesti. Tijekom slobodnog vremena prošetali smo se gradom te *upecali* prekrasne suvenire. Za vrijeme ručka uhvatio nas je ogroman pljusak, ali nam nije uspio pokvariti raspoloženje! Poslijepodne nebo je opet postalo vedro, što je moglo značiti samo jedno – vrijeme je za kupanje! Cijelo poslijepodne proveli smo u bazenu i na plaži. Tek smo se navečer vratili u svoje sobe.

3. dan, 22. rujna 2023.

Ujutro smo spakirali svoje kofere i pozdravili se s Porečom. Autobusom smo krenuli prema Jami koja se nalazi u malome mjestu Gedićima. Istražili smo kakve se to prirodne ljepote nalaze u podzemlju. Ukupna dubina jame iznosi 132 metra, a na samom kraju vidjeli smo i čovječju ribicu. Bili smo okruženi prekrasnim kristalima koji nalikuju na razne skulpture. Nakon ručka krenuli smo natrag prema Čakovcu. Našoj trodnevnoj avanturi stigao je kraj. Vratili smo se kući u večernjim satima.

Rajna Šopar, 8. c

NAŠ MATURALAC Crtice iz Istre

1. dan, 20. rujna 2023.

Krenuli smo u ranim jutarnjim satima. Nakon duge vožnje autobusom i par stanki, u popodnevnom satima stigli smo na prvu lokaciju – u Pulu. Posjetili smo poznati Amfiteatar u Puli i saznali mnogo informacija o zanimljivoj povijesti grada. Prošetali smo gradom te vidjeli Zlatna vrata. Nakon obilaska imali smo nešto slobodnog vremena tijekom kojega smo mogli samostalno otkrivati mnogobrojne ljepote grada. Probala sam Pašaretu – poznati istarski sok! Iduća lokacija koju smo posjetili bio je NP Brijuni. Nakon kratke vožnje trajektom ukrcali smo se na vlakčić kojim smo se vozili kroz safari park. Vidjeli smo mnogo životinja, od onih malih, kao što su kornjače, do velikih kao što je

slon. Posjetili smo crkvu sv. Germana, vidjeli ostatke bizantskog kaštela, spomen-ploču Robertu Kochu i posjetili Muzej Josipa Broza Tita. Vjerujem da je mnogima, pa tako i meni, najzanimljiviji upravo bio Koko – pričljivi papagaj. U večernjim satima stigli smo do hotela Plava Laguna koji se nalazi u Poreču.

2. dan, 21. rujna 2023.

Nakon doručka krenuli smo autobusom u nove avanture – u razgled Poreča. Posjetili smo Eufrazijevu bazilu-

TERENSKA NASTAVA Zagrebačkim ulicama

Svake godine učenici četvrtih razreda idu na terensku nastavu u glavni grad Republike Hrvatske – Zagreb. Tako smo i mi (četvrti razredi I. osnovne škole Čakovec, PŠ Novo Selo Rok i Krištanovec) krenuli u najveći hrvatski grad na početku ove školske godine, 22. rujna.

Terenska nastava počela je šetnjom zagrebačkim ulicama do Zagrebačke katedrale. Ovaj simbol grada proučili smo izvana jer se renovira nakon potresa koji je pogodio Zagreb. Zatim smo razgledali veliku tržnicu Dolac. Bilo je mnogo ljudi koji su kupovali sa štandova prepunih voća, povrća, cvijeća i različitih suvenirâ. Po stubama smo se spustili do Trga bana Josipa Jelačića i fotografirali se kraj njegova kipa. Pogledali smo fontanu Manduševac i naučili legendu o tome kako je Zagreb po Manduševcu dobio ime. Uspeli smo se uspinjačom na Gornji grad i vidjeli kulu Lotrščak na kojoj se nalazi Grički top. Prošetali smo se do crkve sv. Marka koja je prepoznatljiva po raznobojnom krovu s grbovima. Vidjeli smo Hrvatski sabor, sjedište Vlade Republike Hrvatske i Ustavnog suda. Zatim smo išli do Kamenitih vrata koja su sagrađena u 13. stoljeću. Nakon toga produžili smo do Zvezdarnice Zagreb i tamo slušali zanimljivo predavanje o svemiru, razgledali zanimljive plakate i naučili nešto o planetima. Kroz teleskop smo gledali Sunce. Također smo s Popovog tornja vidjeli panoramu cijelog Zagreba. Poslije smo išli u Muzej čokolade. Učili smo o prvoj čokoladi, kakve sve čokolade postoje i kako je nekada izgledalo pakiranje čokolada. Vidjeli smo i kako se radi čokolada, naučili koje se vrste proizvode, a najslađe je bilo kad smo ju isprobali. Na kraju smo išli u Park Zrinjevac, tamo proučavali meteorološki stup i očitavali podatke o vremenu. Odmorili smo se u parku uz glazbeni paviljon,

razgledali fontane i malo se razgibali prije povratka.

U Čakovec smo se vratili puni dojmova i novih znanja. Voljela bih s obitelji ponovo otići u Muzej čokolade jer se meni jako svidio, a i mojim bi se ukućanima sigurno svidio takav slatki izlet.

Izabela Babić, 4. d

Učenici 4. d ispred Zagrebačke katedrale

Učenici 4. razreda ispred spomenika banu Josipu Jelačiću

MALI ZBOR U MIHOVLJANU

Članovi našega Malog zbora uveličali sjednicu Mjesnog odbora Mihovljan

Na sjednici Mjesnog odbora Mihovljan, 29. rujna 2023., u povodu 820 godina od prvog spominjanja mjesta Mihovljan, koji je danas sastavni dio Grada Čakovca, mimohodom njegovim ulicama i špalirom na ulazu u društveni dom mažoretkinje i čakovečki puhači uveli su u svečani program. U društvenom domu okupio se velik broj posjetitelja, a nastupom su publiku očarali KUD Mihovljan, zbor Udruge umirovljenika Mihovljan, Čakovečke mažoretkinje, Gradski puhački orkestar Grada Čakovca i KUU „Veseli Međimurci“. Svečanost je otvorio Mali zbor I. osnovne škole Čakovec državnim himnom, a zatim otpjevao pjesme „Kukavica“ i „Postoji jedan“.

Ida Lajtman, 4. a

UTRKA MIRA

Trkači iz svijeta donijeli plamen mira

U petak 6. listopada 2023. naša škola dočekala je nekoliko trkača Utrke mira koji su došli sa svih stana svijeta (Australija, Latvija, Sjeverna Makedonija, Srbija, Portugal...). Utrka mira (Peace Run) najveća je mirovna štafetna utrka na svijetu, koja se održava svake godine i ima za cilj promicanje međunarodnog prijateljstva i razumijevanja. Trkači, putujući kroz više od 150 zemalja svijeta, nose upaljenu baklju čiji plamen simbolizira ljudsku težnju za životom u harmoniji te ju predaju iz ruke u ruku stanovnicima tisuća mjesnih zajednica kroz koje prolaze.

Ove godine u Hrvatskoj su trčali od 2. do 7. listopada od grada Iloka sve do Varaždina pa smo im se i mi pridružili putem. U školskom dvorištu dočekali smo ih pjesmom „Pjesma mira“ koju je otpjevao naš Mali pjevački zbor, a u programu dobrodošlice sudjelovale su učenice instrumentalnim izvedbama te dvjema recitacijama i porukama mira koje su pripremili učenici naše škole.

Lana Božinović, 4. c

Mali zbor trkače dočekao pjesmom

Ravnatelj škole Siniša Stričak s trkačima

SUBOTA U PRIRODI

Planinarski pohod na Medvednicu

Učenici I. osnovne škole Čakovec uz vodstvo učitelja Matije Horvata aktivno su proveli subotu, 4. studenoga. U suradnji s Gospodarskom školom Čakovec sudjelovali su u planinarskom pohodu na Medvednicu u sklopu projekta „Aktivni mladi za svjetliju budućnost“ koji financira Grad Čakovec.

U projekt su se uključili sljedeći učenici: Barbara Žižek, Daniel Jalšovec, Eva Radek, Frano Hamonajec, Karlo Lisjak, Klara Kipke, Lara Kontrec, Luka Leško, Nela Vrban, Niko Levačić, Niko Srnec i Vida Horvat.

Klara Kipke, 7. d

Sportski dan uz vodstvo učitelja Matije Horvata

KNJIŽEVNA VEČER

Književnom večeri obilježen Mjesec hrvatske knjige

U srijedu, 15. studenoga, u I. osnovnoj školi Čakovec književnom je večeri obilježen završetak Mjeseca hrvatske knjige. Ljubav prema pisanoj riječi okupila je brojne učenike i učitelje. Idejna je začetnica ovakvih književnih susreta profesorica Julijana Levak, a običaj

Na Književnoj večeri tražilo se mjesto više

održavanja njeguje se u školi od 2016. godine.

Gošća večeri bila je Nika Hren, maturantica čakovečke Gimnazije Josipa Slavenskog, darovita ljubiteljica poezije kojoj je prošle godine objavljena prva pjesnička zbirka „Pjesme jednog ždrala“. Toplinom, pristupačnošću i ohrabrujućim riječima potaknula je osnovnoškolce na mnoga pitanja, a zasigurno i na prve spisateljske korake. Dolaskom na književnu večer prisutne je obradovala i pripovjedačica Petra Balić koja svojom pripovjedačkom spontanošću svake godine osvaja učenička srca.

U program su se uključili i učenici škole. Mia Nedeljko, učenica 5. razreda, izvela je monolog *Bakica* prema knjizi *Moja baka vas pozdravlja i kaže da joj je žao* kojim je sudjelovala na prošlogodišnjoj županijskoj Smotri Lidrano, a Angela Kitanović, učenica 7. razreda, ugodno je i opušteno ozračje upotpunila izvedbom na flauti.

Uz čaj i kekse uslijedila je razmjena dojmova, a učenici, nadahnuti novim književnim spoznajama, s nestrpljenjem iščekuju sljedeće ovakvo druženje. Do tada će u učeničkim redovima zasigurno biti onih koji su se, potaknuti ovim susretom, odvažili svoje misli iskazati pisanom riječi.

Neva Novak, 7. d

Učiteljica Julijana Levak, Nika Hren i Mia Nedeljko

VEČER MATEMATIKE

Pogled na matematiku drugim očima

Kao i svake godine, u našoj je školi 7. prosinca održana Večer matematike. U sklopu projekta provodile su se radionice i predavanja. Večer matematike u Republici Hrvatskoj organizira

Hrvatsko matematičko društvo, a u projektu može sudjelovati bilo koja škola ili vrtić. U našoj školi sudjelovali su učenici i roditelji u različitim aktivnostima.

Sudjelovanje u zabavnim aktivnostima otkriva često zaboravljenu – zabavnu stranu matematike, stvara nove ideje o tome što je matematika i čime se bavi te dokazuje da matematičke probleme svakodnevno uspješno rješavamo. Večer matematike popularizira matematičku znanost, razvija pozitivan stav učenika prema matematiци te pokazuje koliko je ona lijepa i zabavna.

Mi sedmaši igrali smo zanimljive matematičke igre i rješavali razne zagonetke. Igrali smo igre poput matematičkih slagalica, mjerili proporcije barbika te rješavali mnogo zadataka riječima. Učenici koji baš ne vole matematiku, ovdje su ju mogli doživjeti u drugačijem svjetlu. Doista smo se lijepo proveli.

Ponovili smo gradivo, nešto naučili, a najvažnije od svega, dokazali da matematiku ne čine samo učenje i teški zadaci, već može biti igra i zabava!

Veselimo se idućoj!

Nera Ružić i Sara Ružić, 7. c

Radno i zabavno na Večeri matematike

ZA FILMOLJUPCE

Dnevnik Pauline P. u Centru za kulturu Čakovec

U okviru projekta Moje malo kino, 13. prosinca 2023. šesti razredi I. osnovne škole Čakovec išli su u Centar za kulturu Čakovec pogledati film *Dnevnik Pauline P.* Dan je bio kišovito s mnogo oblaka, ali to nas nije spriječilo. Stigli smo u kino, našli svoja mjesta i smjestili se. Nakon dugog iščekivanja film je počeo. Glavni je lik filma djevojčica Paulina koja je krenula u treći razred osnovne škole gdje su ju dočekale mnoge avanture. Upoznaje nove prijatelje i doživljava mnoge zgrade, ali i nezgode, a doživjela je i razvod svojih roditelja. Ona je draga, znatiželjna, pomalo sebična, puna energije, a krasi ju maštanje (osobina koja se osobito sviđa njezinom učitelju) i lude ideje! Sve nevolje koje je doživjela na kraju su pretvorene u sretan završetak. Film je izvrstan ako vam treba malo smijeha, stoga navratite u kino i pogledajte ga!

Lena Hudin, 6. a

HUMANITARNI SAJAM I BOŽIČNA PRIREDBA

Predblagdanska čarolija u našoj školi

Božićno vrijeme donosi mir, ljubav i zajedništvo. Upravo su to vrijednosti koje su naši učenici, veliki i mali, nastojali prenijeti svojim nastupom na školskoj priredbi održanoj 19. prosinca. Priredbi je nazočilo više od tisuću gledatelja koji su uživali u recitacijama, scenskim igrama, dramskim izvedbama, pjesmi i plesu. Istoga je dana u školi održan božićni sajam koji se tradicionalno održava već dugi niz godina. U organizaciju su se uključili brojni učitelji, učenici i roditelji, a prema broju posjetitelja i prikupljenim sredstvima, koja se namjenski koriste isključivo u humanitarne svrhe, ova je godina rekordna.

Klara Kipke, 7. d

Učiteljica Romana Holetić, Mali zbor i Una Strbad

Učiteljica Maja Hižman s učenicima 5. c

Emma Knez i Luka Kostel, 1. b

Na kavici s učiteljima

O svemu pomalo

Naši učitelji odškrinuli su nam vrata svoga privatnog života, a mi smo ih pitali sve što dosad nismo imali prilike pitati (ili se nismo usudili)! Naša je kavica bila, nažalost, samo virtualna, ali smo njome razveselili učitelje koji su nam uz gutljaje toploga razbuđujućeg napitka sastavili vrlo zanimljive odgovore. Na tome im zahvaljujemo, a vi, dragi čitatelji, uživajte uz sljedeće retke. Znamo da ste znatiželjni!

**SANJA MURK, UČITELJICA
MATEMATIKE I INFORMATIKE**

Volim modu 1920-ih!

Kako obično provodite vrijeme kada nema nastave?

Praznike volim provoditi u krugu svojih voljenih, obitelji i prijatelja. Kad god mogu, nekamo otputujem i uživam u istraživanju novih mjesta i svega onoga što sa sobom nose. U vrijeme ljeta gotovo sam uvijek u pokretu i mnogo vremena provodim vani u prirodi – vozim bicikl, šetam, kajakaram, planinarim... Tijekom zime malo sam pasivnija i više orijentirana na provođenje vremena i aktivnosti u kući, čitajući knjige, gledajući filmove/serije, motajući se oko kuhinje ili pomažući drugima. Volim stvarati rukama DIY projekte pa pustim svojoj kreativnoj strani da i ona dođe do izražaja.

Kakvu glazbu slušate?

Rado slušam i stranu i domaću glazbu – rock i pop žanra. Kad biram glazbu za slušanje, više se koncentriram na pjesmu i njezin ritam nego na izvođača.

Jeste li pogledali neki dobar film ili pročitali neku dobru knjigu nedavno?

U posljednjih mjesec dana zaokupljena sam

čitanjem kriminalističkih romana Larse Kerpelera, pa eto, ako kojim slučajem ispiti nisu ispravljeni do idućeg sata, znate tko je krivac.

Tko Vas inspirira u oblačenju? Kako birate što ćete odjenuti?

Nema neke osobe koja me direktno inspirira, ali sviđa mi se stil Olivie Palermo. Da mogu birati u kojem bih se razdoblju modno htjela naći, to bi sigurno bile 1920-e. Modne trendove ne slijedim slijepo, već kupujem samo kad mi se neki komad odjeće zaista sviđa. Često taj komad kombiniram s onima koji stoje u ormaru i po nekoliko godina. Podržavam koncept spore mode i recikliranja. Prilikom odabira onoga što ću obući ili stanem pred ormar i odaberem nešto iz trenutne (čiste i opeglane) ponude, ili razmišljam o odabiru kad sam pod tušem.

||—||

- Ljeto ili zima? Kasno ljeto.
- Mačke ili psi? Psi.
- Matematika ili informatika? Matematika.
- Slano ili slatko? Slano.
- Kava ili čaj? Čaj.
- Filmovi ili predstave? Filmovi.
- Filmovi ili serije? Serije.
- Plaža ili planina? Oboje. Idealno bi bilo s planine na plažu.

**SILVIJA MARTIŠEK, UČITELJICA
GEOGRAFIJE**

Na mojem se noćnom ormariću uvijek nalaze knjige; jednu čitam, ostale čekaju na red

Kakvu hranu najviše volite?

Volim sve jesti, preferiram voće i povrće, variva i juhe, krumpir na sve moguće načine (prava Međimurka). Također, hamburger, čevape, lasagne i pizzu uvijek mogu pojesti.

||—||

- Ljeto ili zima? Ljeto.
- Mačke ili psi? Mačke.
- Stručna literatura ili beletristika? Beletristika.
- Slano ili slatko? Slatko.
- Kava ili čaj? Kava.
- Filmovi ili serije? Serije.
- Jutro ili večer? Jutro.
- Plaža ili planina? Planina.

Koje je najegzotičnije mjesto koje ste posjetili?

Svako mjesto koje sam posjetila za mene je egzotika, nešto novo, nešto drugačije, ali ako se maknem iz okvira Europe, onda su to Maroko i Jordan.

Što najčešće radite u slobodno vrijeme?

Čitam, igram se s nećakinjom, hodam po prirodi, pijem kavu s dragim ljudima, družim se s obitelji, vozim bicikl.

Da možete otići na ručak s jednom poznatom osobom, s kojom bi to bilo?

Teško mi je odlučiti se za jednog pa ću navesti sva tri slavna putopisca čiji su putopisi dali geografiji i putovanjima novu dimenziju, a to su Michael Palin, Levison Wood i Simon Reeve. Rado bih čula njihove priče uživo.

Što se uvijek može naći na Vašem noćnom ormariću?

Tri do četiri knjige (jednu čitam, ostale čekaju na red), maramice, svjetiljka, ponekad čaša s vodom, punjač za mobitel, mobitel.

Na kavici s učiteljima

SAŠA HLADKI, UČITELJICA BIOLOGIJE

Kad uzmem knjigu u ruku, ne puštam je!

||—||

- Ljeto ili zima? Zima.
- Mačke ili psi? Psi. Nije da ne volim mačke, ali psi su mi ipak draži.
- Biologija ili kemija? Definitivno biologija.
- Slano ili slatko? Slatko. Čokolada je lijek za sve...
- Kava ili čaj? Kava do 14 h, a nakon toga čaj.
- Filmovi ili serije? Serije.
- Jutro ili večer? Jutro.
- Plaža ili planina? Plaža.

Smatrate li se strogom učiteljicom?

Vjerujem da sam bila puno stroža kad sam tek počela raditi u školi. S vremenom, naročito kad su moje kćeri krenule u školu, čini mi se da sam empatičnija prema učenicima i njihovim problemima. Osim kad me jako razljute. Srećom pa to nije tako često. Tako da, nadam se, ima i strožih učiteljica od mene.

Tko je sve u Vašemu mobitelu na "brzome biranju"?

Moj suprug Nikola. Njega zovem barem tri puta dnevno.

Koja je posljednja knjiga koju ste pročitali?

Rijetko čitam knjige. Imam i dobar razlog. Naime, kad sam bila mlađa, obožavala sam čitati, ali kad ja uzmem knjigu u ruke, ne puštam je. Bojim se da bi moji doma umrli od gladi i skitali se uokolo prljavi i nespeglašni. Čitam samo kad sam na godišnjem odmoru. Moj je suprug zato strastveni čitač. On je veliki fan Stephena Kinga pa sam, nakon dugog nagovaranja, zadnje pročitala *Groblje kućnih ljubimaca*. U dva dana. Stru-

čnu literaturu i enciklopedije stalno čitam. One ne "nanose štetu" mojem privatnom životu.

Imate li kakav jutarnji ritual?

Svako jutro doručujem sa suprugom i pijemo kavu. I za vikend i kroz tjedan. Mogla bih reći da je to naš ritual.

Koji Vam je omiljeni odjevni predmet iz Vašega ormara?

Hm... pidžama. Bilo koja, samo da je udobna i da nije spavačica (njih ne volim). Kad bih smjela, u pidžami bih dolazila i u školu.

RENATA NAJMAN, UČITELJICA KEMIJE

Volim rock, a posljednjih mi je godina najmilija – tišina

Kakvu glazbu volite?

Moram priznati da mi je posljednjih godina najmilija – tišina! U mlađim sam danima voljela slušati rock glazbu. Sjećam se da me kao osnovnoškolku oborio s nogu američki mjuzikl „Kosa“. Mislim da je to bio okidač koji me privukao toj vrsti glazbe.

Koji Vam je bio omiljeni predmet u osnovnoj školi?

Omiljeni predmet? Voljela sam sve predmete, nisam bila štreberica da se razumijemo, ali ako već trebam izdvojiti neki ili neke, onda bi to bili Hrvatski jezik (voljela sam gramatiku i obožavala analizirati vrstu i službu riječi u rečenici) i Matematika (rado sam rješavala problemske zadatke tj. zadatke s riječima). Kemija mi je u osnovnoj školi, iako sam bila odlična učenica i iz tog predmeta, bila suviše apstraktna – nisam si mogla najjasnije predočiti što se događa s česticama u kemijskim reakcijama, a kemijske su me formule zbunjivale (npr. kad kisik pišemo O₂, a kada samo O). Bila sam presretna kad smo došli do dijela gradiva u kojem je trebalo izračunavati mase atoma, molekula, određivati broj subatomske čestice u atomu, molekuli ili ionu – dakle, kad smo došli do dijela gradiva u kojem je trebalo koristiti matematičke vještine! U ono su vrijeme učenici mogli sudjelovati na natjecanjima samo iz matematike, biologije, fizike i kemije u sklopu pokreta „Znanost mladima“ (točnije „Nauka mladima“) pa sam ja sudjelovala na županijskom natjecanju iz biologije i osvojila treće mjesto!

Koje tri stvari uvijek imate sa sobom?

U ženskoj torbici ima puno više stvari! Od uobičajenih stvari poput kemijskih olovaka,

||—||

- Ljeto ili zima? Proljeće! Ali ako moram birati, onda ipak ljeto!
- Mačke ili psi? Psi, definitivno!
- Stručna literatura ili beletristika? U novije vrijeme beletristika, a ranije, podjednako.
- Slano ili slatko? Slano, ali ni slatko nije mi mrsko!
- Kava ili čaj? Kava.
- Filmovi ili serije? Serije.
- Jutro ili večer? Večer.
- Plaža ili planina? Plaža s puno hladovine!

ključeva, raznoraznih papirića, novčanika, mobitela, kišobrana, gotovo uvijek nosim sa sobom bocu mineralne vode i malo čokolade.

Vjerujete li u horoskop?

Ne, ali znam koji sam horoskopski znak i ponekad, radi zabave, pročitam što mi je zapisano u zvijezdama.

Kako svoje znanje kemije primjenjujete u svakodnevnom životu?

Sad stvarno moram promisliti! Mislim da je to dio moje rutine pa na to i ne obraćam pažnju. Ali, na primjer, kad kuham, sol u vodu dodajem tek nakon što voda zakipi jer otopina uvijek ima više vrelište od čiste vode. Dakle, voda će prije proključati kad u njoj nema soli! (Vrijedi i za šećer, naravno!) To znači da sam potrošila manje energije za zagrijavanje.

Kad me ubode osa, mjesto uboda premažem octom. Zapravo, na koži napravim kemijsku reakciju neutralizacije – lužnati ubod neutraliziram octom i manje me peče!

Ponekad napravim svoje sredstvo za čišćenje odvoda, ponekad kremu i sl., čistim mrlje na kaputu bez odlaska u kemijsku čistionicu upotrebom različitih otapala, brzo i učinkovito ručno perem posuđe, spretno prelijevam tekućine iz posude u posudu...

Na kavici s učiteljima

JURA CMREČAK, UČITELJ ENGLESKOG JEZIKA

Kuhanje mi je oduvijek bilo zabavno!

Volite li kuhati? Koje jelo najčešće pripremate?

Da, volim kuhati, uvijek mi je bilo zabavno pripremati hranu, a za vrijeme studija shvatio sam da imam *feeling* za osjećaj jer sam uspio uspješno pripremiti mnogo različitih jela za grupe prijatelja i nikada nije bilo prigovora. Neki su imali molbe i znali su „naručiti“ jelo dan prije nego bi došli, što mi nikada nije teško palo. Društvene mreže izvor su mi inspiracije i pripremam uglavnom nove stvari, no ako bih morao izdvojiti nešto što volim pripremati, to bi svakako bio *chili con carne*.

Koliko stranih jezika govorite?

Mogu reći da engleski govorim još od zaista mladih dana, nekako mi ima smisla i još uvijek memoriram nove riječi bez puno muke, stoga sam ga i odlučio studirati. U puno manjoj mjeri znam njemački, učio sam ga godinama i ponekad sam sebe iznenadim kad razumijem nešto ili se sjetim neke riječi, što znači da znanja iz škole svakako ostaju duže vrijeme s nama. To su jedini „pravi“ strani jezici koje govorim.

Koji su Vam omiljeni filmovi?

Kao što svi moji učenici znaju, moj najdraži film je *Shrek 2*. Ne mogu izabrati najdraži film koji nije animiran, no moram reći da sam fan trilogije *Lord of the Rings* i franšize *Star Wars* (ako ne brojimo 7., 8. i 9. nastavak). To su sve filmovi koje mogu pogledati opet jer su mi jako dragi i podsjećaju me na jednostavnija vremena.

Da niste učitelj engleskoga jezika, što biste bili?

Racionalan odgovor bio bi pedagog, budući da je moj studij bio dvopredmetan. Ako bih birao sve ispočetka, ne znam, ovisi o raspoloženju, nekad mislim da bi bilo zanimljivo biti prevoditelj, nekad pilot, no najčešće mislim da bi mi bilo najlakše biti pastir na Velebitu ili akupunkturist.

Koje Vam je najdraže putovanje?

Na ovo je pitanje najteže odgovoriti jer je svako Erasmus putovanje na kojem sam bio bilo posebno. Izgledom, sadržajem, infrastrukturom i cjelokupnim doživljajem ističu se Nizozemska i Barcelona. Ako ću do kraja biti iskren, imam dva najdraža putovanja, a to su putovanja u Bugarsku i Njemačku. Putovanje u Bugarsku posebno je jer je to prvo putovanje u kojem sam bio pratitelj učenicima i to me dovelo do mnogih neobičnih i komičnih situacija kojih se rado sjetimo i danas. Upoz-

nao sam mnogo novih ljudi koji su bili dragi i s kojima sam i danas u kontaktu. Njemačka je posebna jer sam bolje upoznao ne strance, već kolege.

ILI—ILI

- Ljeto ili zima? Ljeto.
- Mačke ili psi? Mačke.
- Engleski jezik ili pedagogija? lol
- Slatko ili slano? Slano.
- Kava ili čaj? Čaj.
- Jutro ili večer? Večer.
- Filmovi ili serije? Serije.
- Plaža ili planina? Plaža.

DANIJELA TOPLIČANEC, UČITELJICA RAZREDNE NASTAVE

Volim biti kreativna u različitim područjima

Što radite kada dođete iz škole?

Kada dođem iz škole, obično se kratko odmorim pa pripremam ručak, najedem se i obavezno popijem kavu. Ako sam na nastavi prijedodne, nakon kratkog odmora pripremam se za idući dan. Često ispravljam pisane zadaće ili upisujem teme sati i bilješke u eDnevnik. Nije mi svaki dan isti. Ljepši su mi oni kada imam više vremena za film, knjigu ili druženje s dragim osobama. Posebno uživam slušajući glazbu ili neki zanimljivi podcast.

Što Vas najviše veseli u radu u školi, a što najviše muči?

Volim svoj posao i uživam kad vidim da učenici aktivno prate nastavu. Veseli me kad ih uspijem motivirati na dodatno čitanje, učenje i istraživanje. Muči me kad vidim da ne poštuju druge i ne znaju se kulturno ponašati.

Da Vam zlatna ribica može ispuniti tri želje, što biste zaželjeli?

Hm, teško pitanje. No mislim da ne bih zaželjela ništa materijalno. Vjerojatno bih poželjela odlično zdravlje, ljubav i sretan život. Znam da djeluje kao da sam prepisala s rođendanske čestitke, ali mislim da su to najvažnije stvari.

Odjeću koje boje ili uzorka najviše volite nositi?

Najdraže su mi boje zelena i crvena, ali volim i crnu odjeću koju mogu kombinirati s različitim nakitom. Nisam ljubiteljica pastelnih odnosno sladolednih boja, kako ih ja zovem. Mnogima te nježne boje lijepo pristaju. Od uzoraka najviše volim točkice i prugice.

Imate li neki skriveni talent?

Nisam sigurna da imam skriveni talent. Ili su svi već otkriveni ili tako skriveni da ih ni ne mogu pronaći. Šalim se. Mnogo pohvala dobivam za različita jela koja spravljam. Smišljam nova jela, isprobavam različite začine i volim prigodno dekorirati stol. Još kada sam bila djevojčica, govorili su mi da sam talentirana za ples jer sam izmišljala svoje plesne koreografije. Prijateljicama su se svidjele ogrlice koje sam izrađivala od polimerne gline, a i nakit koji sam radila od starog papira tehnikom koju sam naučila preko YouTubea. I danas ga povremeno izrađujem, ali najčešće sebi. Zapravo, volim biti kreativna u različitim područjima. Možda je to moj talent.

ILI—ILI

- Ljeto ili zima? Ljeto
- Mačke ili psi? Mačke.
- Stručna literatura ili beletristika? Stručna literatura.
- Slano ili slatko? Slano.
- Kava ili čaj? Kava.
- Filmovi ili serije? Filmovi.
- Jutro ili večer? Večer.
- Plaža ili planina? Plaža.

TEMA BROJA Što nas čini zabrinutima

Što nas čini zabrinutima

ANKETA

UČITELJI

Koje su brige današnjih osnovnoškolaca?

Istražili smo što o tome misle naši učitelji i roditelji.

Janja Frančić,
psihologinja

„Voljela bih misliti da je djetinjstvo bezbrižno doba, no činjenica je da to nije tako. Mnogi su učenici u današnje vrijeme zabrinuti upravo zbog škole i ocjena, a neke brine i kako će roditelji reagirati na slabiju ocjenu. Pod time treba naglasiti da je nekima od njih slaba ocjena sve što nije odličan (ili ponekad vrlo dobar). Ne možemo svi biti odlični u svemu, a zahtijevanje toga stvara nerealnu i vrlo tjeskobnu okolinu za odrastanje. Nažalost, mnogi učenici brinu o tome hoće li biti prihvaćeni među prijateljima, neki se suočavaju s rугanjem i vrijeđanjem, brine ih što drugi misle o njima. Tijekom puberteta, učenici često budu zabrinuti zbog različitih osjećaja koji ih preplavljuju, a s kojima se ne znaju kako nositi. Neki brinu zbog svađa među roditeljima i loših odnosa u obitelji, zdravstvenih problema. Kad bi se mene pitalo, jedino je što bi brinulo učenike kako naći najbolje mjesto za igru skrivača, je li ih primijetio/la simpatija na hodniku i hoće li za večeru biti pizza ili špageti... Ajde, možda malo i kako što bolje naučiti za test koji se piše ovaj tjedan. :)”

vezi s korištenjem tehnologije, kao što su prekomjerna upotreba interneta, izloženost neprijemnim sadržajima i *cyberbullying*, privatnost podataka i sl. Važno je, stoga, da se djeca i mladi educiraju o sigurnom korištenju interneta i tehnologije. Bez obzira na sve izazove, zainteresirani su za igru, druženje, učenje, obitelj, prijatelje, sport, umjetnost, glazbu, prirodu, životinje, putovanja i još mnogo toga. Generacija Alfa ima svijetlu budućnost, a mi se radujemo što ćemo biti svjedoci njezina rasta i razvoja!”

Mario Šestak,
učitelj
povijesti

„Kaj nas muči?
A kaj nas ne muči?
Pisani ispiti, usmena ispitivanja, pregledavanje zadaća...
Obveze izvan škole – glazbena, sportska, strani jezici...
Roditelji imaju velika očekivanja! Mora biti sve 5!
Učitelji imaju velika očekivanja! Uvijek može biti bolje!
Mi imamo velika očekivanja!
Jaaaaaoooo!
A imamo samo 14 godina!
A tu su i simpatije! Hoće li me primijetiti? Zašto gleda nju/njega, a ne mene?
Nije lako!
Al' polako – sve se riješiti dade!
Pa tek nam je 14 godina.”

Ivana Vadlja,
učiteljica
informatike

„Učenici nižih razreda za svaki zadatak koji dobiju pitaju je li za ocjenu, pa smatram da više misle na to koju će ocjenu dobiti iz nekog predmeta i hoće li to biti dovoljno dobro za njih, a ne što će naučiti. Osim škole, učenja i ocjena ono što najviše spominju su igrice i hoće li imati dovoljno vremena za odigrati igricu, hoće li skupiti dovoljno bodova i postati bolji od drugih i slično.”

Ivana Ružić,
učiteljica
informatike

„Generacija Alfa, koja obuhvaća djecu rođenu između 2010. i 2025. godine, još uvijek se razvija, a njezine su karakteristike poput rascvjetale ruže – raznolike i prekrasne. Pripadnici ove generacije rođeni su u doba tehnologije i interneta, što ih čini iznimno snalažljivima u korištenju digitalnih medija i društvenih mreža. Njihova visoka razina digitalne pismenosti, rani kontakt s raznolikim digitalnim medijima i težnja individualnosti i izražavanju vlastitoga identiteta, čine ih jedinstvenima. Osim toga, generacija Alfa bit će najeduciranija generacija od svih do sada i najpovezanija s tehnologijom. Međutim, djeca i mladi danas su izloženi i različitim izazovima u

Što nas čini zabrinutima

Siniša Stričak,
ravnatelj

„Mislim da današnji učenici imaju sve više problema s ismijavanjem u

društvu, odbacivanjem, zastrašivanjem, da strahuju od zlostavljača. Provede mnogo vremena na društvenim mrežama i vrlo je lako zlostavljati druge učenike, no često su i sami žrtve zlostavljanja. Mi u školi svjesni smo toga i odlučno se borimo, međutim, većina zlostavljajućeg ponašanja u školi nije otvoreno nasilje, već prikriveno psihološko ratovanje. Zbog svega toga ulažu se napor da se tome stane na kraj. Pokrenuti su mnogi projekti koji hrane osjećajni, društveni i etički razvoj mladih ljudi, kao što su programi obrazovanja karaktera, rješavanja sukoba i podučavanja o toleranciji.“

Tanja Debeleć,
učiteljica matematike

„Smatram da su brige osnovnoškolaca različite ovisno o razredu koji polaze. U početku petog razreda to su brige vezane za upoznavanje s novim učiteljima te njihovim načinom rada. Kasnije se povećavaju njihove obveze jer se uključuju u velik broj aktivnosti u školi i izvan nje pa ih brine hoće li sve stići izvršiti. U sedmom i osmom razredu primjećujem da im je važna prihvaćenost u društvu.“

Anita Vadas,
učiteljica razredne nastave

„Mislim da su osnovnoškolci najviše zabrinuti oko škole; učitelji mnogo traže od njih, a oni ne znaju KAKO učiti. Tu su također i visoka očekivanja njihovih roditelja i strah da neće uspjeti u životu.“

Helena Slamek,
učiteljica razredne nastave

„Današnji su učenici često nestrpljivi, što me iskreno ne čudi s obzirom na to da živimo u „brzom“ vremenu. Uključeni su u mnoge izvanškolske i izvanstavnosti te stalno nekamo žure, a uz takav stil života pakuje i shodne navike. Povremeno se znaju ispričati da nisu izvršili zadatak jer su bili na rođendanu, na utakmici, jahanju, u trgovačkom centru... Zbog nestrpljivosti i upadaju jedni drugima u riječ. Također, sve više učenika muku muči s usvajanjem vještine čitanja. Svima nam je poznato da učenici idu za onim što vide, a ne za onim što im se govori. Mislim da obitelji često podcjenjuju moć utjecaja, a vjerujem da se u modernim obiteljima slabo čitaju ne samo knjige, već se sve manje i kupuju časopisi ili novine, a sve se više koriste *online* portali na kojima se samo prstom „otvaraju“ naslovi. Uz to, sve je više učenika koji se bore s razvojnim poteškoćama, disleksijom, disgrafijom, autizmom. U zadnje vrijeme čini mi se i da brzo zaboravljaju, a da toga nisu ni svjesni.“

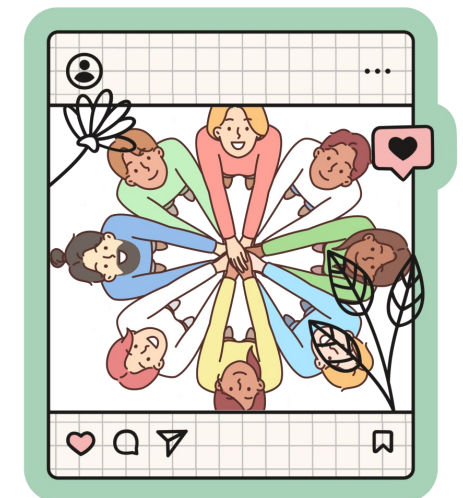
RODITELJI

Ivana Kipke

„Mislim da su naša djeca najviše zabrinuta oko ocjena u školi jer su im potrebne za budućnost, odnosno upis u srednju školu. Također, tu su i problemi u odnosima s vršnjacima, razni oblici nasilja, što fizičkog, što internetskog, takozvanog *cyberbullyinga*.“

Marta Stella

„Mlade danas muče ocjene i upisi u srednju školu. Čest je pritisak okoline pa djeca strahuju da ne razočaraju roditelje i prijatelje. Zbog velikog utjecaja društvenih mreža i lažnog prikaza savršenstva, mladi dobivaju iskrivljenu sliku stvarnosti što im stvara dodatne pritiske s kojima se ne znaju nositi.“

Sanja Muršić Novak

„Svaka školska generacija ima svoje izazove, prednosti, ali i probleme. Današnja djeca uživaju u najvećim dostignućima tehnologije, dostupnosti roba, usluga i informacija i čini se da im je sve nadohvat ruke. A često im izmiču ona prava prijateljstva, druženja i igra. To dovodi do raznih emocionalnih teškoća poput anksioznosti. To je dob kada je najvažnije uklopiti se i biti dio ekipe, što sigurno stvara određeni pritisak. Problemi s vršnjacima često su izvor briga. Tu je i školski pritisak, visoka očekivanja okoline, obitelji pa i samih sebe za postizanjem odličnih rezultata. Pred kraj osnovne škole javlja se pritisak vezan uz upise u srednju školu i briga o budućnosti. Sve u svemu, ima i previše briga za ta mlada stvorenja, pa je jako važna podrška roditelja i nastavnika kako bi učenici lakše svladavali sve te izazove i ostvarili svoj potencijal.“

Što nas čini zabrinutima

ANKETA

(NE)OČEKIVANI REZULTATI

Škola – briga broj jedan u svakodnevicu mladih?

brinu, a nije već navedeno. Dobivene podatke analizirali smo u dvjema kategorijama, zasebno za razrednu i predmetnu nastavu. S obzirom na to da uglavnom nije bilo velike razlike u odgovorima djevojčica i dječaka, nismo ih odvajali, već analizirali zajedno. Prema stupnju slaganja s pojedinim tvrdnjama, odnosno ukupnim zbrojem zaokruženih vrijednosti za svaku, zaključujemo što je najviše na popisu briga naših učenika.

Učenici nižih razreda

Učenici nižih razreda najviše su zabrinuti jer imaju previše školskih i izvanškolskih obveza. Najmanje ih muče odnosi s prijateljima. Primjetna je razlika u odgovorima s obzirom na dob, primjerice, učenike prvoga razreda zabrinutima čine još i zaljubljenost i ljubavna pitanja, a uz to obiteljske obveze, učenici drugoga i trećega razreda boje se kritike roditelja zbog dobivenih ocjena, a učenici četvrtoga razreda imaju prema sebi visoka očekivanja. U otvorenome pitanju mnogo učenika navodi dodatnu brigu: nasilno ponašanje starijih učenika prema mlađima, vršnjačko zadirkivanje („zezanje“), čitanje lektire i rješavanje lektirnih zadataka za ocjenu.

Učenici viših razreda

Učenici viših razreda najviše su zabrinuti zbog ocjena u školi jer se boje što će im reći roditelji. Na dnu je njihova popisa uspoređivanje s poznatim osobama koje vide u medijima (pjevači, glumci, *influenceri*...). I ovdje je vidljiva razlika s obzirom na dob; učenici petoga i šestoga razreda osjećaju intenzivnu napetost uoči javnih nastupa, učenici sedmih razreda primjećuju manjak sna i motivacije za svakodnevne aktivnosti, a učenici osmoga razreda imaju previše obveza u školi i izvan nje. Mnogi dodatno navode brige u otvorenome pitanju: neizvjesnost uspjeha u sportu, razmišljanje o srednjoj školi, mišljenje učitelja o učenicima, nedostatak samopouzdanja, zdravlje obitelji, vlastito zdravlje, ogovaranje, laži i nepravda, nedostatak vremena „za se-

be“, visoka očekivanja učitelja, strah od ovisnosti i ovisnika, strah od nasilja i nasilnika.

Ocjene, ocjene, ocjene

Neki su nas rezultati dobiveni ovim istraživanjem iznenadili. Znali smo da su stariji osnovnoškolci zabrinuti zbog ocjena jer su im potrebne za upis u željenu srednju školu te da se boje roditeljske kritike, ali nismo očekivali da će svoju zabrinutost izraziti u tolikoj mjeri. Mislili smo i da se, zbog jačanja utjecaja medija, više opterećuju izgledom i uspoređuju s osobama koje vide na društvenim mrežama. Iznenadilo nas je i koliko su učenici petoga razreda zabrinuti prije javnoga nastupa u školi jer smo smatrali da se negativno predviđanje i jaka trema javljaju tek u kasnijoj dobi. Mislili smo i da su mlađi osnovnoškolci mnogo bezbrižniji, pa nas je začudila njihova opterećenost školskim obvezama.

Primijetivši u razgovoru s učenicima porast njihove zabrinutosti i napetosti u doživljaju svakodnevnih situacija, na jednome od radnih sastanaka novinarske skupine shvatili smo da bismo se željeli, a i trebali, baviti upravo time – učeničkim brigama. Jesmo li najviše zabrinuti zbog visokih roditeljskih očekivanja, školskih i izvanškolskih aktivnosti, neizvjesne budućnosti, prijateljskih i obiteljskih odnosa, ljubavnih pitanja, vijesti iz svijeta...?

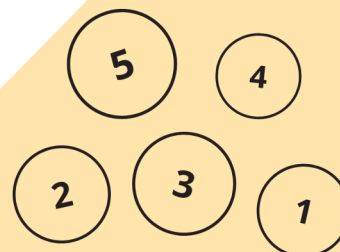
Istražili smo...

Kako bismo dobili odgovore, tijekom siječnja ove školske godine proveli smo istraživanje na uzorku koji su činili učenici svih razreda (1. – 8.) I. osnovne škole Čakovec. Od svakoga smo odabrali jedan odjel, uglavnom po načelu brzine i praktičnosti (koji je s nama u smjeni, čija nam je učionica najbliže, gdje poznajemo najviše učenika pa nam je lakše dogovoriti dolazak), osim u 7. razredima od kojih su uključena dva razredna odjela. U istraživanju, koje je bilo anonimno, sudjelovao je 91 učenik predmetne nastave, od čega 44 dječaka i 47 djevojčica, te 61 učenik razredne nastave, od čega 32 dječaka i 29 djevojčica, dakle ukupno 152 učenika; 76 dječaka i 76 djevojčica.

Stupanj slaganja s pojedinom

tvrdnjom

U anketnome su upitniku bile navedene tvrdnje za koje su učenici morali zaokružiti broj 1 – 5, ovisno o tome koliko se s njima slažu. Prilagodili smo ga dobi tako da su učenici razredne nastave dobili manji broj jednostavnijih tvrdnji (8), a učenici predmetne nastave veći broj složenijih (15). Upitnik smo podijeliti učenicima otisnut na papiru, s navedenim uputama, i potaknuli ih na iskrene odgovore. Jedno je pitanje (posljednje) bilo otvorenoga tipa u kojemu su učenici sami navodili oko čega se

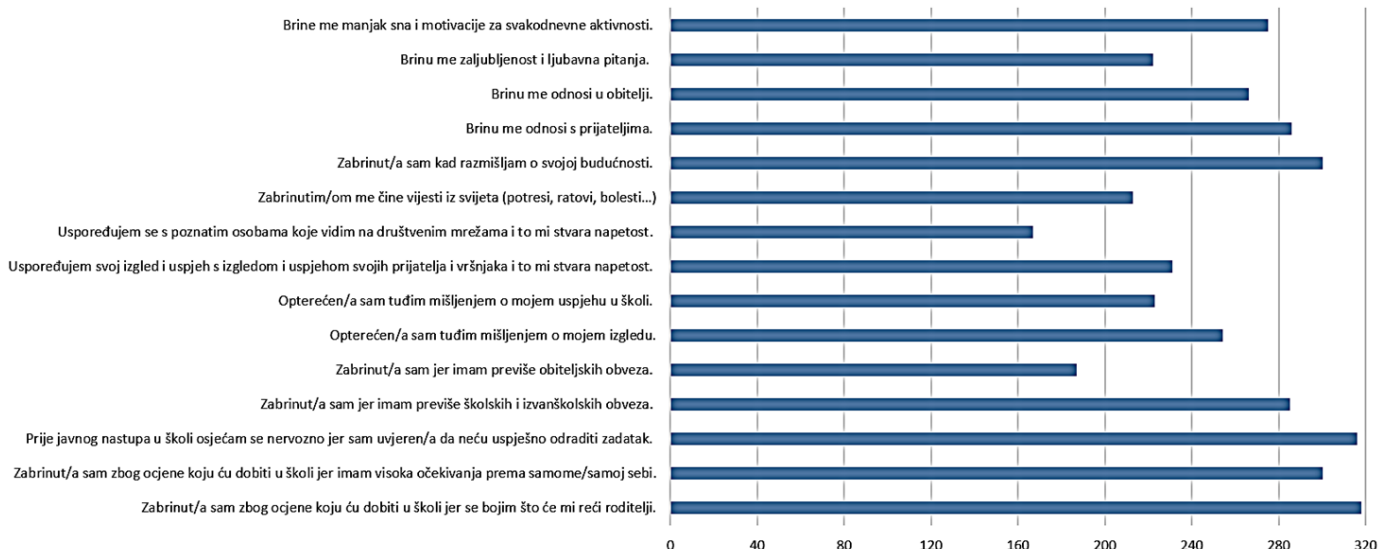
Što nas čini zabrinutima

Učenici od 1. do 4. razreda

Grafikon 1. Prikaz rezultata istraživanja provedenoga u nižim razredima I. osnovne škole Čakovec

Učenici od 5. do 8. razreda

Grafikon 2. Prikaz rezultata istraživanja provedenoga u višim razredima I. osnovne škole Čakovec

Što smo učinili?

Razgovarali smo sa stručnjacima koji nam savjetima mogu olakšati brige. Intervjue donosimo u nastavku.

Ankete proveli: polaznici Novinarske skupine
Piše: Klara Kipke, 7. d

Što nas čini zabrinutima

NIKA LEVAK BEDIĆ

SAVJETUJE KAKO SE RIJEŠITI TREME UOČI NASTUPA

Mislim da svatko treba pronaći svoju motivaciju i uporište, svoj način koji ga ohrabruje. To dolazi s iskustvom; smanjite očekivanja.

U smene provjere znanja, javni govori, predstavljanja lektire, prezentacije, nastupi... Od same pomi-

sli na te situacije u školi, ali i izvan nje, osjećamo zabrinutost, tremu; srce počinje ubrzano kucati, dlanovi se znoje, obrazi crvene. Slijedi začarani krug negativnih misli: Što ako zablokiram i ne mogu se ničega sjetiti? Što ako zadatak ne odradim savršeno? Hoću li dobiti lošu ocjenu? Što će mi reći roditelji? Hoće li mi se netko u razredu smijati? Joj, samo da se što prije riješim!

Mora li biti tako? Možemo li si, ipak, nekako pomoći? Razgovarali smo s bivšom učenicom naše škole, sada diplomiranom glumicom i magistricom odnosa s javnošću, Nikom Levak Bedić, koja danas živi u Zagrebu te predano i uspješno radi kao trenerica u području komunikacijskih vještina i javnoga nastupa.

Iako u to često sumnjamo, za naše brige i probleme postoji lijek!

Što sve uključuje Vaš posao? Jeste li se oduvijek željeli baviti njime?

Jesam. Moj posao uključuje svakodnevni rad s

Za uspješan javni nastup ključne su – priprema i vježba!

ljudima. Nekada je to priprema menadžera za sastanke i javne nastupe, a nekada priprema mladih lidera za komunikaciju u timovima. Najčešće radim s firmama koje me angažiraju kako bih trenirala njihove ljude da budu što bolji u komunikaciji i prezentaciji proizvoda ili usluga na tržištu. Oduvijek sam znala da želim znanje iz glume implementirati u poslovne procese jer sam primjećivala da ljudi imaju velike strahove od izlaganja, a tko će to bolje znati od glumaca koji su svakodnevno izloženi i pohvalama i kritikama?

Kako činjenica da ste diplomirali glumu utječe na Vaš svakodnevni život, posao?

Gluma je bio moj prvi izbor i poziv. Nakon glume završila sam i novinarstvo tj. odnose s javnošću da proširim znanje o komunikaciji kako bih bila još konkurentnija na tržištu. Danas mi gluma izuzetno pomaže jer svaki dan radim s puno ljudi i stalno sam izložena publici koja me procjenjuje. Posao trenera predivan je, ali i iscrpljujuć. Trošiš glas, energiju, tijelo i sve to moraš nekako vratiti. Da nemam znanja o vježbama za glas i tijelo, nisam sigurna bih li mogla dugo izdržati u tom poslu. Kada imam treninge tri dana zaredom, već četvrti osjećam da mi puca glas i onda ga treba spašavati, a glumačke su tehnike u tome najbolji prijatelj.

Što sve podrazumijeva pojam komunikacija? Što znači dobra, a što loša komunikacija?

Komunikacija je sve. Onaj trenutak kad se probudiš, počinješ komunicirati. Ona obuhvaća verbalno, neverbalno, pisano, aktivno slušanje, odnose s ljudima, osobnu odgovornost, emocije, strast, itd. Dobra je komunikacija samo ona u kojoj smo asertivni i završava *win-winom* tj. i ja i moj sugovornik njome moramo biti zadovoljni. Loša je komunikacija sve ono što nije *win-win*, a nažalost, ima je previše. U današnjem svijetu ubrzanog načina življenja ne želimo svoje vrijeme trošiti na razmišljanje o ljudima i njihovim potrebama. To nam je postalo nevažno. Nismo aktivni slušači i nismo svjesni koliko ona utječe na našu okolinu. Komunikacija nije samo ono ŠTO, nego i KAKO govoriš nekome. Tu imamo puno prostora za učenje, istraživanje i rast.

Koje najčešće teškoće u komunikaciji imaju ljudi koji dolaze k Vama?

Najčešće su to loši poslovni odnosi tj. loša komunikacija s kolegama, šefovima, poslovnim partnerima. Svakodnevno svjedočim nezadovoljstvu radnika zbog agresivnog stila komuni-

ciranja. Čini mi se da smo asertivnost kojoj trebamo težiti pretvorili u agresivnost jer je tako lakše. Podjela ljudi u komunikacijskim odnosima vrlo je jednostavna: imamo pasivne i agresivne. Ovi koji su agresivni, vode pasivne, a pasivni su nezadovoljni, međutim ostaju pasivni jer ne znaju kako se izboriti za sebe. Isto tako, imamo puno direktora s malim *d*, a premalo lidera.

BILO BI DIVNO KAD BI SE MLADI PRESTALI OPTEREĆIVATI DRUGIMA KOJI ŽIVE "SAVRŠENE" ŽIVOTE. ŽIVOT NIJE TIKTOK, INSTAGRAM ILI FACEBOOK. ŽIVOT NIJE TINDER I ŽIVOT NIJE TABLET. POČNITE OSLUŠKIVATI LJUDE OKO SEBE.

Koliko je onda vremena obično potrebno da se razvije vještina uspješnog komuniciranja?

Nažalost, moj posao nije matematika i u komunikacijskim vještinama nema formule. Ključ je osvijestiti da nas najviše ima različitih i kako se možemo prilagoditi tim različitostima, a onda korak po korak razgovarati i otkrivati sve tehnike i alate. Komunikacijske i prezentacijske vještine ne mogu se savladati u dva dana, ali i to je puno bolje nego da ne radimo ništa. Nekad zaista imam vremena s ljudima raditi tri mjeseca ili više, a nekad je to nekoliko sati.

Radite li i s mladima i djecom? Koje probleme najčešće oni imaju?

Radila sam i s djecom i s mladima. Najveći su problemi strahovi od usmenih ispita, nedostatak samopouzdanja u razredima, nemogućnost nošenja sa stresom i anksiozna stanja zbog treme. Čini mi se da su društvene mreže napravile ogroman pritisak da moramo uvijek biti najbolji, najljepši i najuspješniji. Ne samo učenicima, nego i roditeljima.

Što nas čini zabrinutima

Ne poznajem igrača koji ima sve dobivene utakmice, ni menadžera koji ima sve uspješno realizirane sastanke. Ne mogu reći ni da sam ja uvijek najbolja u svom poslu. To je sasvim u redu. Treba imati uspješne dane i pohvaliti se za taj uspjeh, a isto tako i one neuspješne zbog kojih se ne treba kудiti. Ja sam naučila biti blaga prema sebi i nagrađujem se, stalno. Smanjite očekivanja, budite strpljivi. To ne znači da nećemo ništa raditi i samo ćemo čekati da se dobri dani dogode, ali ipak, treba usporiti. Ako to ne prepoznamo na vrijeme, tijelo će nas upozoriti kroz strahove, anksioznost, paniku itd.

nametnuo? Podsmjehivanja u razredu? Roditelji? Mi sami sebi? Vjerujem da je tu u pitanju svega pomalo, ali ono je najljepše to da je moć u našim rukama. I znate što? Strah se hrani strahom. Ako izbjegavamo usmena izlaganja, strah će samo rasti. Isto tako, strah se razbija samo i jedino strahom. Idite, bacite se u vatru, koliko god bilo teško. Moram naglasiti i da mladima nedostaje edukacije o javnom nastupu. Profesorima također. Možda profesor ponekad ne može prepoznati da se u djetetu razvija strah i ne zna na koji način postupiti, a dijete ne želi o tome govoriti. U

Što je ključno za uspješan javni nastup?

Trening. Ako želite imati sportsko tijelo i kondiciju, idete na neki sport ili u teretanu. Isto je i s javnim nastupom. Vježba, vježba, priprema, priprema. Nema tu neke pretjerane filozofije.

Ohrabrite nas nekom porukom za kraj.

Mislim da svatko treba pronaći svoju motivaciju i uporište, svoj način koji ga ohrabruje. To dolazi s iskustvom, ali pada mi na pamet rečenica koju sam već spomenula: smanjite očekivanja. Bilo bi divno kad bi se mladi prestali opterećivati drugima koji žive "savršene" živote. Život nije TikTok, Instagram ili Facebook. Život nije Tinder i život nije tablet. Počnite osluškivati ljude oko sebe. Nisam sigurna znamo li tko to zaista sjedi za našim stolom, u našoj klupi. A kako bismo onda razumjeli komunikaciju i naučili se prilagođavati ljudima oko sebe? Isto tako, savjetujem svim profesorima da o tome što više govore i osvještavaju mlade. Znam da ovo može zvučati čudno, ali vjerujte mi, nije. Više nego ikad, trebamo jedni druge.

Uz osmijeh do napretka

Kako je raditi s djecom u odnosu na odrasle?

Nema neke pretjerane razlike, osim u iskustvu. Svi se mi na treninzima ogolimo i došli smo samo s jednim ciljem: naučiti, savladati, rasti.

Proveli smo istraživanje u svojoj školi i utvrdili da i naše učenike brinu usmene provjere znanja, izlaganja, prezentacije. Prije javnog nastupa osjećaju zabrinutost i tremu jer su uvjereni da neće uspješno odraditi svoj zadatak. Kako si u takvim situacijama možemo pomoći?

Nemojte si stvarati pritiske i postavite si pitanje: odakle dolazi taj strah? Tko nam ga je

obrazovnom sustavu trebao bi postojati predmet koji se zove: Javni nastup. Kad djecu pripremaš na to, bilo bi im lakše. Nikome od nas nije prirodno izlagati se. Mi smo dio društvene zajednice i svako odvajanje od nje čini nas uplašenima. To je tema o kojoj bih mogla pisati danima i satima, ali ključ je uvijek u nama. Ne možemo mijenjati sustav, ali možemo sebe. Meni su se mnogi smijali, naučila sam slušati o sebi brojne kritike. I pohvale. Sve dok nisam shvatila da su nebitni i da sam bitna ja. Uvijek će postojati oni koji jedva čekaju da dobiješ jedan i oni koji nisu baš oduševljeni tvojom peticom. Uvijek postoje oni kojima je ljepše gledati tuđi strah i osuđivati ga jer su i sami slabi. Onaj koji je dobro sam sa sobom, taj će uvijek biti podrška. I ono najbitnije, nisu sve pohvale dobre pohvale ni sve kritike kvalitetne kritike. Pazite tko vas procjenjuje.

Razgovarala: Neva Novak, 7. d

Nika Levak Bedić i glumac Robert Kurbaša

Što nas čini zabrinutima

PATRICIJA HAČEK ZUBER

RAZGOVOR S DJEČJOM
PSIHOLOGINJOM –
ISKRENO
I OTVORENO

U okviru glavne teme našega *Prvina* odlučili smo obratiti se stručnjakinji. Razgovarali smo sa psihologinjom Patricijom Haček Zuber, koja trenutno radi uglavnom s djecom predškolskoga uzrasta i školarcima nižih razreda, a u Varaždinu ima svoj centar za savjetovanje. Toplo, srdačno, nježno, ali i stručno i profesionalno, dovela nas je do mnogih novih spoznaja.

Što Vas je najviše motiviralo da postanete psihologinja?

Već sam u 2. razredu srednje škole znala da želim studirati psihologiju. U to sam vrijeme mnogo čitala o Freudu, Adleru, Nietzscheu, Reichu, Frommu, Jungu. Točno se sjećam da mi je gotovo sve iz tih knjiga bilo nejasno, ali privlačila me dubina ljudske psihe koja mi je bila nepoznata. Željela sam istražiti što se sve krije iza pojma – psiha.

Tijekom fakulteta istraživala sam razna područja psihologije i krajem studentskih dana počela volontirati u udruzi „Jedni za druge“, gdje još i danas volontiram, koja kroz terapiju jahanjem pomaže djeci s teškoćama u razvoju. I tada sam već znala da će moj daljnji rad biti s djecom.

Nije točno sve što (po)misliš

Čime se sve bavi dječji psiholog?

Dječji psiholog na temelju svoga znanja o razvojnoj i dječjoj psihologiji opaža djetetov psihomotorni razvoj, njegove emocije i ponašanje te na temelju opažanja čini daljnje intervencije koje su potrebne. To bi značilo da znam prepoznati ima li dijete vještine koje su mu potrebne za njegovu dob, a ako nema, onda mu na različite načine pomožem da ih stekne.

Bavi li se dječji psiholog samo djecom ili pomaže i roditeljima?

Dječji psiholog nikako se ne može baviti samo djecom, to je potpuno pogrešan pristup. Dijete najveći dio svoga vremena provodi s roditeljima pa je nužno da su i oni uključeni u tretman. Više vremena provedem u radu s roditeljima nego s djetetom. Roditelji su ključan faktor za dijete u smislu da ga podržavaju u nekoj promjeni, da razumiju za početak o čemu se uopće radi kod djeteta te da mu omoguće podršku u okolini kod kuće kako bi se ono adekvatno razvijalo i odrastalo.

Jesu li djeca otvorena u razgovoru s Vama? Jesu li i roditelji prisutni tijekom razgovora?

Do sada još nisam imala nijedno dijete s kojim nisam uspostavila suradnju. Nisam psiholog koji ih „špota i kojem su došli po kazni“ pa kad sasvim normalno, ljudski, toplo i nježno pristupim svakom djetetu, kao i svom vlastitom, tada je nemoguće ne ostvariti suradnju. Naravno da mi u tome pomažu znanja i tehnike koje sam naučila na edukacijama. Roditelji su prisutni s djetetom na tretmanu jedino kada to dogovorimo jer ciljano radimo na nekom problemu. Inače, roditelj nije prisutan kako bi dijete moglo biti opušteno, imati privatnost te se osjećati sigurno.

Djeca koje dobi najčešće dolaze k Vama?

Trenutno najviše radim s djecom u dobi od 5 do 10 godina. Prije sam radila i s mlađima i s adolescentima, ali sam se u zadnje vrijeme opredijelila najviše za predškolce i školarce nižih razreda osnovne škole.

Brige osnovnoškolaca

Oko čega su najviše zabrinuti osnovnoškolci? Što ih najviše muči? Jesu li to uglavnom isti problemi?

Na moju veliku žalost, oko ocjena. „Jesam li dobio/la 5? Jesam li imao/la sve točno?“. Vrlo

ranu kreću razmišljanja i brige oko upisa u srednju školu, uspoređivanja s drugima i posljedično onda sve učestaliji simptomi anksioznosti i napadi panike.

Osim briga vezanih uz uspjeh, često se susrećem i s raznim međuvršnjačkim problematičnim odnosima u kojima su učenici zadirkivani, ismijavani, izrugivani, isključivani i slično, pa tada u tretmanu radimo i na jačanju njihovih socijalnih vještina kako bi se znali zauzeti za sebe i birati društvo koje im odgovara.

O čemu najčešće razgovarate s mlađim, a o čemu sa starijim osnovnoškolcima?

Kod starijih osnovnoškolaca pojačana je briga oko upisa u srednju školu i već počinju prva zaljublivanja, želje za izlascima u grad koje roditelji najčešće brane, prijateljstva koja su bila aktualna, sada se mijenjaju pa im to dosta teško pada. Kod mlađih je nekako još uvijek aktualna prilagodba na školu, obveze, zadaće i testove, načini kako uspostaviti prijateljstva i slično. Više radimo na emocijama, njihovoj samoregulaciji i raznim tehnikama samopomoći u stresnim situacijama.

Što nas čini zabrinutima

MISLIM DA SE DJECI, MLADIMA I ODRASLIMA POTPUNO ISKRIVLJUJE PRAVA SLIKA STVARNOSTI. JA ČESTO UZMEM DAN BEZ EKRANA, A ISTO RADIM I SA SVOJOM DJECOM.

Mislite li da su mladi danas pod većim pritiskom nego nekad?

Ne mislim da su pod većim pritiskom, nego da imaju manje vještina, znanja i kapaciteta kako se s njime nositi. Tome uvelike doprinose društvene mreže koje daju potpuno nerealnu sliku mladima o tome da su svi drugi oko njih sretni, uspješni, zadovoljni, imaju mnogo više svega nego oni i zbog toga se ozbiljne posljedice vide na mladima.

Zato je važno da nauče kritički sagledati ono što je prikazano kao fotografija ili pola minute videa na nekoj mreži jer je pravo pita-

nje kako izgledaju preostala 23 sata i 59 minuta nečijeg života.

Što su sve dobro, a što loše mladima donijeli internet i društvene mreže?

Nikako nisam protivnik interneta i društvenih mreža jer, ako se njima pametno znamo koristiti, mogu nam donijeti mnogo toga korisnog. U moje smo doba sve čitali iz knjiga, čekali ispred knjižara da stignu određeni nastavnici knjiga ili neke enciklopedije. Danas to imamo jednim klikom. To nam može biti prednost u smislu uštede vremena pa tako možemo mnogo više toga saznati i naučiti u kraćem vremenskom roku.

Loša je ovisnost koja se stvara vrlo brzo (potrebni su dani, a ne mjeseci). Kod ovisnosti o internetu ili video igricama u mozgu se odvijaju jednaki procesi kao i kod ovisnosti o drogama. Za drogu znamo da je štetna; za ekrane nam se tako ne čini, ali smo u krivu. Mislim da se djeci, mladima i odraslima potpuno iskrivljuje prava slika stvarnosti.

Ja često uzmem dan bez ekrana, a isto radim i sa svojom djecom. Tek tada vidim koliko se bolje osjećam, da ništa nisam propustila i da sam zapravo bila u kontaktu sa sobom.

Rješenje i pomoć

Kako si sami možemo pomoći kada se loše osjećamo?

Prva je i najvažnija stvar koju učim sve svoje klijente: *nije točno sve što pomislim*. Ono što nam prolazi kroz glavu naše su misli koje nisu činjenice i koje ne moraju biti ispravne.

Navest ću vam još neka pitanja koja pomažu u tim situacijama:

Koja je to emocija koju sad osjećam i gdje ju osjećam u tijelu?

Što mi je sada potrebno?

Koje mi aktivnosti općenito pomažu da mi bude bolje/lakše/ugodnije?

Kome se mogu obratiti za pomoć?

Također, kada se loše osjećamo, važno je znati da će to proći te da sami upravljamo svojim životom. Ne postoje čarobna rješenja!

Razgovarala: Rajna Šopar, 8. c

OSIM BRIGA VEZANIH UZ USPIJEH, ČESTO SE SUSREĆEM I S RAZNIM MEĐUVRŠNJAČKIM PROBLEMATIČNIM ODNOSIMA U KOJIMA SU UČENICI ZADIRKIVANI, ISMIJAVANI...

Što nas čini zabrinutima

RAZGOVOR S PRIPOVJEDAČICOM

PETROM BALIĆ

*Kada vas knjiga/
priča pozove, od-
zovite joj se.*

*Nećete
zažaliti.*

U našoj se školi Mjesec hrvatske knjige (15. listopada – 15. studenoga) obilježava književnom večeri. Tradiciju je pokrenula Julijana Levak, učiteljica hrvatskoga jezika, a događaj se svake godine s nestrpljenjem iščekuje. Gošća toga književnog susreta, koji okuplja ljubitelje pisane riječi, već je tradicionalno Petra Balić. Završila je studij hrvatskoga jezika i književnosti, a danas je pripovjedačica! Da, to zaista može biti pravo zanimanje! Pripovijedanjem bi svake godine zagrijala naša srca, a uputila bi nam uvijek i nekoliko riječi o tome koliko su knjige važne i ljekovite te koliko čitanje ublažava našu svakodnevnu napetost. Toga smo se sjetili birajući temu broja našega časopisa te Petri uputili nekoliko pitanja na koja nam je s radošću odgovorila!

Kako se postaje pripovjedačem?

Kao što to kaže krilatica Kreativnog studija "Logos", u sklopu kojega sam se educirala za pripovjedačicu – svi smo mi bića satkana od priča. Priča nam je urođena. Svi smo na neki način pripovjedači i, ako bolje pogledate, sve je oko nas priča. Kada govorite o svom životu od rođenja do sada, vi zapravo govorite jednu priču. Romani koje čitamo – sve su to priče, a autori pripovjedači. Okosnica naših najdražih filmova zapravo je dobra priča. Na kraju, čak i reklame najdražih proizvoda sve više koriste priču kako bi se približile publici jer su oglašivači shvatili koliko su priče moćne i koliko prožimaju svakodnevni život. Dakle, priča i pripovijedanje nama ljudima predstavljaju nešto normalno, toplo i domaće. Međutim, ako želimo postati pripovjedač koji je ujedno i izvođač i umjetnik, netko tko je, poput mnogih talentiranih pojedinaca u drevna vremena, kada nije bilo televizije i ostalih modernih čuda, oko vatre pripovijedao znatizeljnim ušima priče – e onda moramo imati prvo veliku ljubav za pričom, slušanjem, govorom, a ne bi škodilo ni da imamo glumačkih i govorničkih vještina. Međutim, svatko može naučiti biti pripovjedač jer je to jednostavno u našoj koži. Ostale pak se potrebne vještine mogu izbrusiti.

Kakav je bio Vaš put do majstorice pripovijedanja?

Prije nekoliko godina radila sam baš u ovoj

Knjige liječe! Svi smo mi bića satkana od priča

školi kao nastavnica pripravnica iz hrvatskog jezika. Profesorica Julijana Levak bila mi je mentorica i približavao se Mjesec hrvatske knjige. Odlučili smo organizirati književnu večer, a onda mi je na pamet pala ideja da jednu priču na toj večeri pripovijedam. Bio je to lijep osjećaj, a mnogi su pohvalili nastup. Tada mi je profesorica rekla da postoji profesionalna pripovjedačica bajki Jasna Held i da je "pripovjedač" uistinu pravo zanimanje. Pogotovo u stranim zemljama, pripovjedači su nešto sasvim normalno. Rekla je nek' malo to istražim i da bih i ja mogla postati pripovjedačica. Poslije je pripravništvo isteklo, a ja sam nastavila dalje istraživati sebe i raditi na mnogim zanimljivim i kreativnim poslovima. Međutim, nisam zaboravila što mi je profesorica rekla. Kad god sam mogla, pripovijedala sam priče. Htjela sam više naučiti o samom pripovjedačkom umijeću pa sam upisala prvi hrvatski studij pripovijedanja pri Kreativnom studiju "Logos". Tamo sam mnogo naučila, od svih predavača, a posebno od svojih mentorica, Martine Hranj i Jasmine Žiljak Ilinčić, stekla sam divne prijatelje i postala dio zajednice pripovjedača. Ono što je najzanimljivije, branila sam svoj završni rad u zadnjem mjesecu trudnoće, tako da sam želju za pripovijedanjem i nastupima morala ostaviti po strani neko vrijeme, ali sam svu svoju ljubav prema pričama prenijela na svoje dijete. Trenutno sam na drugoj godini studija i usavršavam se za pripovjedačicu sa specijalizacijom iz biblioterapije. Tako da, moj put još uvijek traje. To je jedno putovanje na koje se otisnete i nikada zapravo ne prestanete učiti i rasti.

Pišete li i sami priče koje pripovijedate?

Bilo je nekih pokušaja pisanja vlastitih priča, no nisam još pred publikom pripovijedala svoju

priču, osim kolegicama na studiju. Mnoge kolegice pripovjedačice kažu da ima toliko divnih priča i bajki na svijetu da zbilja nema potrebe za izmišljanjem novih. Ako sam iskrena, moram vam priznati da ja volim sve te priče koje pronađem, one su narodno i duhovno blago, no potajno mi jest želja pisati priče koje bih mogla pripovijedati, i to terapijske, poput svjetski poznate pripovjedačice Susan Perrow. Nadam se da ću uspjeti naći vremena i napisati neku dobru priču.

Kome sve pripovijedate?

Najčešće pripovijedam djeci, no pripovijedam svima koji slušaju, i odraslima, i starijima. Postoje priče koje su prikladnije za djecu i one koje su baš za odrasle, a neke se mogu objema skupinama pričati. Odrasli su malo skeptičniji, a stariji su ljudi poput djece. Oni vole slušati priče. Bajke i priče danas se smatraju štivom za djecu, no one su u davna vremena nastale kako bi zabavile odraslu publiku. Mi smo se, kao društvo, udaljili od metaforičkog i simboličkog razmišljanja. Ono što je ljudima nekada davno bilo sasvim razumljivo, danas ljudi smatraju neobičnim, fantastičnim, nečim za djecu. Međutim, bajke su predivno vrelo mudrosti, ulazak u najdublje slojeve psihe (duše) i sigurna luka za izražavanje i prepoznavanje emocija, čak i za odrasle, samo ako su ih spremni prihvatiti otvorena srca. U stranim zemljama, primjerice, nije uopće neobično vidjeti odrasle ljude kako slušaju priče na velikim festivalima bajki i priča.

Što nas čini zabrinutima

Kako izgleda i koliko traje priprema za jedan nastup?

Uh, priprema ponekad traje duže, a nekad kraće. Ovisi o priči. Najčešće ide ovako. Prvo se odabere priča koja rezonira s našim unutarnjim bićem. Što to znači? To znači da biramo priču koja nas je instinktivno, tj. po nekom osjećaju, privukla. Dakle, nešto u njoj nas je privuklo – možda lik, možda problem u priči, možda neki motiv, ali nešto sigurno. Zapravo, priča koju pripovjedač govori nije terapijska samo za publiku, već i za njega samoga. Također, pripovjedač daje samoga sebe i svoje iskustvo utkano u priču, za razliku od glumca, koji se uživljava u drugi lik. Pripovjedač nam daje sebe samoga, zato ni ne može baš svatko biti istinski dobar pripovjedač. Publika odmah prepoznaje je li iskren, a to pogotovo primijete djeca. Nakon odabira prave priče, počinje skiciranje priče u slikama. Naime, pripovjedači ne pamte cijele tekstove poput glumaca. Pripovjedači pamte slike i onda oko tih slika grade svoje rečenice. Zbog toga treba biti vrlo vješt govornik. Nakon skiciranja, pripovjedač pokušava ispričati priču. Jedanput, pa drugi put. Pa ostavlja neko vrijeme da priča, da tako kažem, "odstoji". Pa razmišlja o tome hoće li možda ubaciti neki "magični" predmet iz priče koji će u određenom trenutku pokazati publici. Ili će zapjevati neku pjesmu. Ili će možda nešto odsvirati na nekom instrumentu. Zatim ponovo vježba pripovijedati i pažljivo sluša svoje rečenice. Ponovo se vraća nekim slikama i pokušava zamisliti da je baš upravo tamo, u toj priči. Vrlo je bitno "biti" u priči. Pripovjedač nas vodi na putovanje u taj svijet priče. Međutim, da bi nas odveo, on sam mora biti tamo. Zato se i često kaže na kraju pripovijedanja: "I ja sam tamo bio..." Ovo sve traje toliko dugo koliko je potrebno da priča postane dijelom pripovjedača. Kao da mu je to nešto urođeno i da jednostavno klizi niz jezik. Neki pripovjedači kažu da su potrebna i do četiri tjedna da neka priča zbilja sjedne. Možemo zaključiti da je to individualno.

Kakve priče djeca najviše vole?

Ono što sam primijetila u svom radu je da djeca najviše vole priče u kojima se pojavljuje neka čarolija, kad se pojavljuju životinje u priči i kad postoji neki hrabri junak koji se hrabro suoči s problemima i, naravno – kad dobro pobijedi zlo!

Rječoterapija i poticaj mladima na čitanje

Što je rječoterapija?

Rječoterapija je zapravo moj vlastiti izmišljeni naziv koji sam prilagodila prema pojmu "biblioterapija". Biblioterapija doslovno znači liječenje knjigom (književnošću). Njome ublažavamo mentalne, emotivne i socijalne probleme. Primjenjuju je knjižničari, psiholozi, socijalni radnici i učitelji, individualno ili u grupama potpore, primjerice na nekoj radionici. Meni se zapravo učinilo da su riječi vrlo moćne i da sve riječi na nas djeluju terapijski neovisno iz kojeg izvora dolaze, bila to knjiga, neka glazbena pjesma, film, predstava ili govor nekog čovjeka. Upravo zbog toga, zbog nedostatka adekvatnog naziva koji bi obuhvatio to sve, osmislila sam riječ rječoterapija.

A isti pojam pisan velikim početnim slovom?

Taj je pojam postao i imenom mog projekta "Rječoterapija" kojim sam željela imenovati, kao prvo, svoj pripovjedački rad i najaviti da pripovijedanjem zapravo djelujemo terapijski na slušatelja. Kao drugo, to je i ime Facebook stranice na kojoj promoviram svoj pripovjedački rad, pripovijedanje, priče, knjige, poeziju, čitanje i moć riječi u svim oblicima kojima god dolaze. Kad navratite na tu stranicu, vidjet ćete da tamo dijelim citate iz raznih knjiga, filmova, pjesama te ponekad objavim i video na kojem pripovijedam koju priču ili pak dajem neku preporuku za čitanje.

Svi nam danas govore da premalo čitamo. Što znači premalo?

Znanstvenici su primijetili da su djeca, porastom upotrebe raznih digitalnih uređaja i ekrana, prestala međusobno komunicirati i izražavati se kao prije. Možda su, stoga, vaši učitelji i kod vas primijetili da imate manje bogat rječnik, možda manje govorite, možda se znate slabije izraziti nego generacije učenika koje nisu provodile toliko vremena pred ekranima, nego vani i pred knjigama. Kada čitamo, obogaćujemo svoj rječnik, a bogat rječnik omogućava nam da se što bolje izrazimo. Vrlo je bitno izraziti svoje osjećaje, a često ih ne znamo

ime-
novati.
Knjige
i
priče pomažu
imenovati osjeća-
je, imenovati

neke čudne događaje koji se događaju likovima jer su se vrlo vjerojatno dogodili i nama. Razumijem, teško je danas čitati pokraj svih tih ekrana i svih tih svjetala koji te jednostavno, ajmo tako reći, vabe da se zapiliš u njih i ne shvatiš koliko je vremena prošlo. Znam kako je to, ponekad i mene jednostavno pone-se taj digitalni i virtualni svijet. Međutim, sjetim se da prava mudrost leži u knjigama i uvijek ću rado odabrati knjigu, pripovijedati ili ići na svjež zrak, u dobro društvo i komunicirati.

Ako premalo čitamo, propuštamo svu mudrost koja dolazi s knjigama. Rijetko što je na ekranima svrhovito i dobro za našu dušu i um. Okruženi smo lošim vijestima i govorima mržnje na sve strane. Zato trebamo mudro birati što konzumiramo na tim ekranima. Ako konzumiramo pametne sadržaje, ni ekrani nisu loši. Ako znamo koristiti ih umjereno, praktično i svrhovito, onda će se sigurno naći i vremena za knjige. Bolje odabrati neku knjigu koja će nas inspirirati, razveseliti i utješiti nego, primjerice, čitati zajedljive komentare na društvenim mrežama.

Zašto preporučujete djeci i mladima da posegnu upravo za knjigom kako bi ublažili svoje svakodnevne probleme i brige?

Mnogo je toga danas što nas čini napetima. Provodimo li mnogo vremena ispred ekrana, razina će stresa rasti. Znanstveno je dokazano da gledanje u knjigu i čitanje zapravo smanjuje stres, dok ga gledanje u ekran pojačava. Knjige nam pomažu da budemo mirniji, da se bolje koncentriramo, a ono što je također zanimljivo, i ne manje bitno – možemo ih odložiti kada želimo, ne trebaju punjač i ne oštećuju našu kožu kao plavo svjetlo na ekranima. Zato, s ekranima pametno, a knjige u ruke – što više, to bolje. Knjige obiluju pričama koje nas mogu utješiti i pružiti nam mir. Identificiramo se s likovima iz tih priča jer se povezujemo s njihovom pričom. Uvijek tražimo oko sebe nešto što nam je slično kako bismo mogli bolje shvatiti svijet i sebe same. Samo trebamo znati odabrati pravu knjigu za sebe. A koja je knjiga prava za nas? Pa naravno, ona čija nas priča privuče, jer znači da je privukla neki djelić u nama koji se želi izraziti i doći na vidjelo. Kada vas ta knjiga/priča pozove, odazovite joj se. Nećete zažaliti.

Razgovarala: Klara Kipke, 7. d

Što nas čini zabrinutima

TERAPIJA GLAZBOM

Glazbom protiv napetosti

Kada se oko nečega brinemo ili nas nešto muči, često posežemo za svojim slušalicama, puštamo omiljenu glazbu i zatvaramo se u svoj svijet. Glazba na nas djeluje opuštajuće, uveseljava nas. Glazba liječi. O djelovanju različitih vrsta glazbe na naše raspoloženje, razgovarali smo s profesoricom iz glazbene škole Natašom Bračko koja nam je pomogla u priređivanju ovog članka.

Nataša Bračko rođena je 1968. godine u Čakovcu, a po završetku osnovne Glazbene škole Čakovec i srednje Glazbene škole Varaždin, teorijskog smjera, upisuje Muzičku akademiju u Zagrebu. Diplomirala je na Odjelu za glazbenu kulturu. Od 1992. godine podučava teorijske glazbene predmete (*solfeggio* i teoriju glazbe) u Umjetničkoj školi „Miroslav Magdalenić“ Čakovec. Pročelnica je Teorijskog odjela i voditeljica predškolskih i početničkih programa glazbene škole. Sa svojim učenicima osvojila je nekoliko visokih nagrada u disciplini *solfeggio*.

Ljudi vrlo često instinktivno slušaju neku glazbu vjerujući da će ona učiniti da se osjećaju bolje, učiniti ih sretnima, djelovati smirujuće ili sl. Glazba je jedno od najboljih sredstava opuštanja i smirivanja, pogotovo za djecu. Potiče uključenost cijelog tijela, socijalizaciju, emocionalni i kognitivni razvoj te pridonosi zdravlju i kvaliteti života. Ona je način komunikacije, sredstvo izražavanja širokog raspona osjećaja, koje ljudi ponekad teško iskazuju riječima. Glazba je univerzalni jezik koji svi razumiju.

MOZART EFEKT

Rano izlaganje glazbi (i prije rođenja) poticajno djeluje na razvoj mozga. Također, pospješuje kognitivni razvoj te ostale intelektualne sposobnosti kao što su čitanje i pisanje. Ova pojava popularno se naziva Mozart efekt.

Nazvana je tako jer su se prva istraživanja ovog fenomena radila s glazbom Wolfganga Amadeusa Mozarta. Kasnijim istraživanjima utvrdilo se da Mozartova glazba ima blagotvoran učinak na najveći broj ljudi.

KAKO NA NAS DJELUJU POJEDINE VRSTE GLAZBE

Svaka vrsta glazbe ima neki utjecaj na čovjeka. Brojalice su pogodne za savladavanje govornih smetnji i učenje stranih jezika. Uspavanke su dobre za smirivanje i opuštanje.

1. Gregorijanski koral opušta jer se temelji na ritmu disanja. Primjeren je za meditaciju, tiho učenje i ublažavanje stresa. Stvara osjećaj mira i sigurnosti.

2. Polagana barokna glazba (Bach, Vivaldi, Händel, Corelli) stvara osjećaj stabilnosti, predvidljivosti, reda i sigurnosti. Također je pogodna za učenje.

3. Klasična glazba Haydna i Mozarta karakteristična je po čistoći zvuka, jasnoći i profinjnosti. Može poboljšati koncentraciju, pamćenje i prostornu percepciju. Mozartova djela potiču dinamičnost, fleksibilnost i optimizam.

4. Romantična glazba (Schubert, Schumann, Čajkovski, Chopin i Liszt) izražajna je i osjećajna, a često je povezana i s temama individualizma, misticizma i nacionalizma. Najbolja je za pobuđivanje suosjećanja, naklonosti i ljubavi. Straussovi valceri pobuđuju želju za pokretom.

5. Impresionistička glazba (Debussy, Ravel) temelji se na slobodnoj impresiji te pobuđuje sanjarenje što pomaže kod izražavanja kreativnosti.

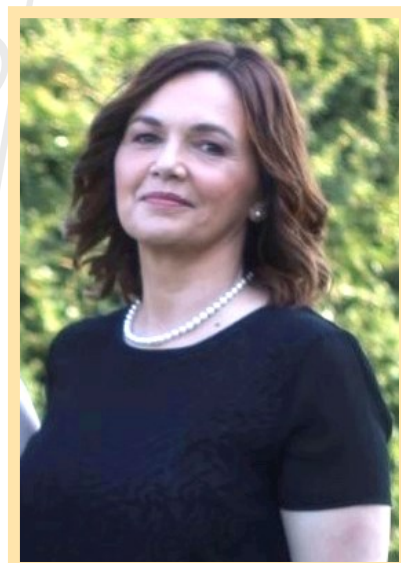
6. Jazz, blues, dixieland, soul, kalipso, reggae i drugi glazbeni i plesni oblici proizašli iz afričkog nasljeđa razveseljavaju i nadahnjuju, pobuđuju duhovnost, ironiju, ali i duboku tugu.

7. Salsa, rumba, merengue, macarena i drugi oblici južnoameričke glazbe zbog živahnog ritma i tempa ubrzavaju rad srca i disanje te pokreću cijelo tijelo.

8. Big band, pop i country-western glazba može potaknuti lagano kretanje, izazvati zadovoljstvo i druge emocije.

9. Rock glazba (Michael Jackson, Elvis Presley, Rolling Stones..) može potaknuti živahno kretanje, oslobođenje napetosti, prikriti bol i ublažiti djelovanje drugih glasni i neugodnih zvukova iz okoline. Ako osoba nije raspoložena za takvu glazbu, ona ima suprotan učinak, može izazvati napetost, nesklad, bol, stres.

10. Ambijentalna ili new age glazba bez naglašenog ritma izaziva opuštenost i pozornost.

11. Heavy metal, punk, rap, hip-hop i grunge mogu pobuditi živčani sustav izazivajući samoizražavanje i dinamično ponašanje. Slušanje takve glazbe može biti pokazatelj snažnog unutarnjeg previranja i potrebe za smanjenjem napetosti, posebno u tinejdžera.

12. Vjerska i duhovna glazba ima snagu usidriti čovjeka u sadašnji trenutak i izazvati osjećaj dubokog mira te duhovne svijesti. Također je korisna u prevladavanju i oslobađanju od boli.

Literatura:

Pribanić, Nikolina. Terapija glazbom (diplomski rad). Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za odgojiteljski studij. 2019.

Što nas čini zabrinutima

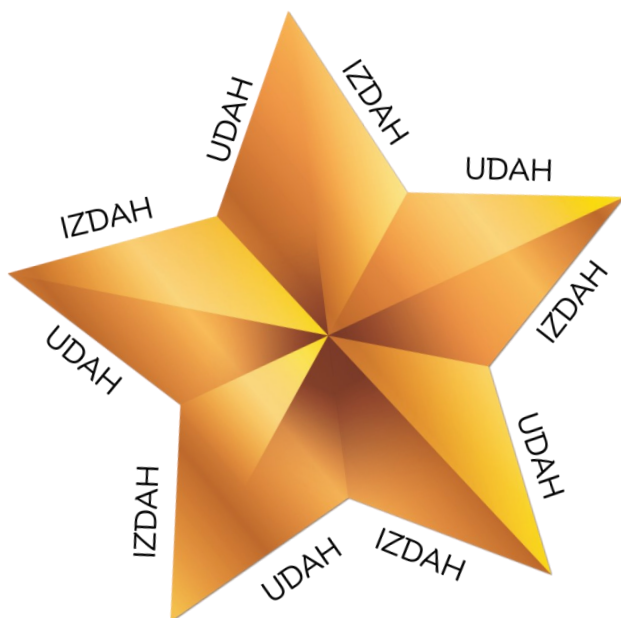
RADIONICA ŠKOLSKE PSIHOLOGINJE JANJE FRANČIĆ

Brige se mogu prevariti!

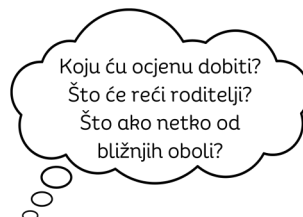
Kad smo odlučili kojom ćemo se temom baviti, obratili smo se svojoj školskoj psihologinji Janji Frančić. Osim što nam je pomogla u sastavljanju i provođenju anketnoga upitnika, za sudionike ankete organizirala je nekoliko radionica nakon kojih nam se sve nekako čini jednostavnijim. Tijekom radionice naš je zadatak najprije bio da u dvije „staklenke“ (otisnute na papiru) upišemo svoje brige; u jednu obiteljske i prijateljske, a u drugu sve one školske. Nismo ih javno iznosili i komentirali, već smo ih mogli pospremiti u „kutiju briga“ i tako ih se, barem nakratko, riješiti i odgoditi razmišljanje o njima. Osvijestili smo da je briga zapravo samo misao koja nas opterećuje i zato može izazvati određene osjećaje, a zatim i tjelesne reakcije. Ona, ako nije pretjerana, može biti i vrlo korisna jer nas često podsjeća na naše obveze, motivira u radu, a također i spašava od mogućih opasnosti. Odahnuli smo kad smo saznali da možemo vladati svojim brigama. Psihologinja nam je predložila nekoliko mogućnosti: možemo ih zapisati na papir i spremiti u neku posebnu kutiju ili staklenku. Tamo će one biti skrivene od nas, „na sigurnom“ i neće nam smetati u obavljanju svakodnevnih aktivnosti. Također, vrlo je važno pravilno i duboko disanje.

Samo nekoliko pravilnih udisaja i izdisaja pozitivno utječe na naše raspoloženje i može nas smiriti, primjerice, prije važnoga javnog nastupa ili ispita. Na satu smo isprobali „zvijezda disanje“ i glumljenje orla (podizanje ruku poput krila uz udah i spuštanje uz izdah). Predavanje nam je bilo vrlo korisno i zanimljivo!

Piše: Katja Ovčar, 7. d

briga = misao

MISLI → OSJEĆAJI

neugodni osjećaji

OSJEĆAJI → TJELESNE REAKCIJE

glauobolja

umor

ubrznani rad srca

bezuoljnost

trbuhobolja

loš san

slabost

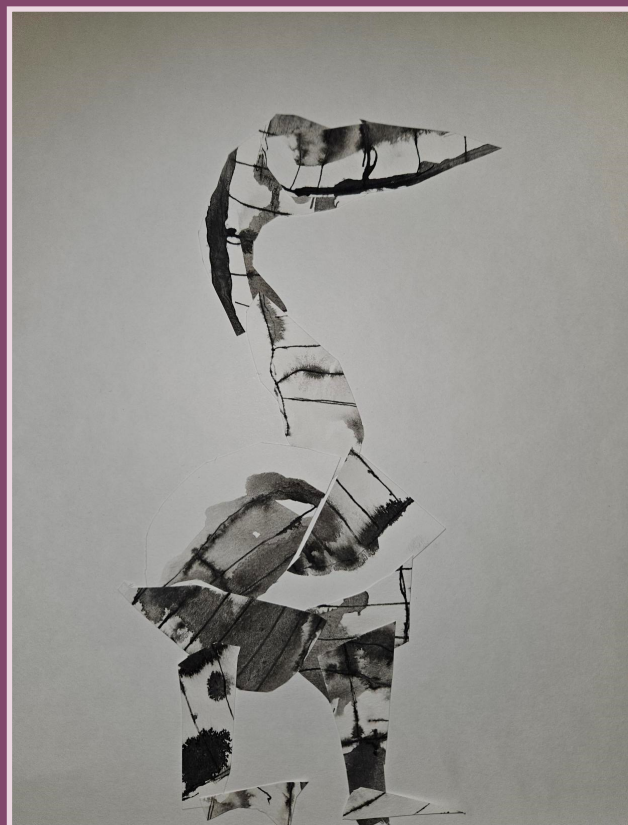
slaba koncentracija

Likovno-literarna izložba

Lucija Novak, 4. d

Noa Lukman, 4. NSR

Učenci 4. b

Gorice

Na tom bregu, na tom bregu
kaj da sam v snegu,
v mašti, v begu.

Te gorice
mej su vredne kak
muzeju grofice,
one su prave lepotice.

Vredneše su mej od
igrica
dok se na trsu sveti
saka bobica,
a ja okoli trsi zujim
kak čmelica.

Tej starinski miris, tej
slatki miris
na bratvu me poziva
i sakoga zlatnoga
grozda otkriva.

Ida Vadlja, 6. d

Poruka mira

Nije važno odakle smo, u što vjerujemo, kako izgledamo, jesmo li žensko ili muško
jer svi smo ljudi (djeca) koji čine jednu veliku obitelj. Svi se trebamo voljeti!

Lana Božinović, 4. c

Izabela Babić, 4. d

Likovno-literarna izložba

Vraćanje

Gradske ulice prepune su ljudi. Pred-blagdansko poslijepodne, a ona žuri na nastavu u glazbenu školu. Svoju flautu čvrsto drži u rukama trčeći kako ne bi zakasnila. Osjeća kako joj hladnoća prodire kroz kožu do kosti jer je zaboravila rukavice, nos joj se polako crveni, a obrazi joj rumene. Vjetar joj nosi kosu, zaklanja joj pogled.

Blagdanske su ju misli zaokupile. Note joj donose sjećanja. Uvijek bi ju podsjetio da obuče toplu odjeću kako joj ne bi bilo hladno, da ne zaboravi ponijeti toplu zimsku kapu, šal, rukavice i ono što je njemu bilo najvažnije – osmijeh.

Među ljudima, u buci, žamoru automobila vidi djecu u zagrljaju svojih djedova. U parku na klupici ugleda djevojčicu koja sjedi djedu u krilu. On ju oprezno ljulja i drži u ruci njezinu lutkicu smeđe kose, obučenu u ružičastu haljinu. Ona skače s ljuljačke i trči oko njega. Igraju

igru dlanovima, ručice joj se brzo kreću, a pogled joj hvata svaku sitnicu.

Nešto ju podsjeti na njega, možda šešir i brada. Na sebi ima prepoznatljiv prsluk sive boje s mnogo džepova u koje je često stavljao čavlice i sitne predmete koje mu je bilo žao baciti. U očima boje lješnjaka vidi se sreća, toplina i pažnja koju joj pruža. Njegov smijeh dopire do njezinih ušiju. Prvo glasan i nekako prodoran, a poslije nježan i smiren. Njezine modre oči nestrpljivo ga promatraju tražeći od njega da dovrši svaku šalu i što prije započne novu. Sada se smiju zajedno. Započeo joj je govoriti o nečem važnom, vidi se to u njegovim pokretima i njezinim očima duboko unesenima u njegove. Njegove su ruke na njezinim ramenima. Sluša ga pažljivo kao da se trudi zapamtiti svaku njegovu riječ, savjet, a on joj pruža podršku, ohrabruje ju, daje joj krila... Priča joj o životu, o mladosti. Priča joj priču o jednom Božiću kada je bio mlad, o tome kako tada nisu imali poklone, ukrase, raskoš kao danas. Priča joj o snijegu koji je toliko napadao da

ceste nisu bile prohodne, ali su djeca bila radosna, kao i ona danas.

Na rame joj je pala pahulja što ju je jako razveselilo. Snijeg je počeo padati, a na njenom se licu stvorio osmijeh za koji je zaslužan on. Njezin djed.

Zvuk flaute iz glazbene škole prenuo joj je misli i sjetila se da mora požuriti.

Sigurna je da bi djed bio ponosan na nju da ju može vidjeti i čuti na pozornici. Svaku bi odsviranu notu podržao najglasnijim pljeskom. Ustao bi, nasmiješio se, a u njegovim bi se velikim, smeđim očima zrcalio ponos na ono najvrjednije – na nju, na prvu unučicu.

Tesa Trbović, 8. d

Leda Križnik, 6. c - Kontrast boja

Luka Panić, 8. b - Slikarske strukture

Ftič

Sako jutro
pod oblokom
ftič –
skače,
poletava,
fučka...

tak dugo dok nas
ne zbudi!

To se on
boji,
kaj nišči v
ŠKOLU
ne zamudi.

Tomo Golub, 7. d

Drava

V zrcalo se sonce gleda,
poravnova si lasi,
nemirne, rudljave,
i zigrava se,
zigrava
z narukvicom od biseri.

Tomo Golub, 7. d

Snjegović

Snjegović je bijeli
zato se razveseli.

U njemu je snijeg,
(zato) ide na brijeg.

On se smije,
ali ne grije.

Mihael Murk, 2. a

Likovno-literarna izložba

Pipi Duga Čarapa Pipi ide na klizanje

Jednoga zimskog, hladnog jutra došli su Tomi i Anika do Pipine kuće.

- Pipi, Pipi probudi se! – govorili su Tomi i Anika.
- Tko me to budi u osam sati ujutro? – pitala je Pipi.
- Tomi i Anika! – povikali su oboje.
- Pa onda, dobro jutro! – veselo je uzviknula Pipi.
- Zašto ste tako rano došli u Pipinovac? – upitala ih je nakon što je zijevnula i protrljala oči.
- Došli smo te pozvati na klizanje – kazala je Anika.
- Što je to k-k-klizanje? – čudila se Pipi.
- To je ono kad se zamrzne rijeka, potok ili jezero pa se djeca klizaju na ledu – objašnjavao je Tomi.

- O, pa ja sam se onda već klizala! Tata i ja klizali smo se kad nismo mogli ploviti zbog leda. Tata bi legao na trbuh, a ja na njega. Fridolf bi nas pogurnuo i skočio za nama. Mi smo se klizali na trbuhu. To smo zvali trbokliz! – ispričala je Pipi.

- Sad se nećemo trboklizati, nego ćemo se klizati na nogama – pojašnjavala je Anika.

- Ja se ne znam klizati na nogama – tiho je rekla Pipi.

- Mi ćemo te naučiti. Vidimo se poslijepodne – opet su Tomi i Anika povikali u isti glas.

Pipi je počela gledati Youtube videa o klizanju. Usred gledanja pojavi se reklama: *Zimsko sniženje! Klizaljke, sanjke, rukavice! Sve vas čeka baš ovdje. Nazovite odmah na broj: 0497235109 i uljepšat ćemo vam zimske radošti.*

Problem riješen! – pomislila je. Poveselila se i odlučila nazvati taj broj.

Paket je stigao već poslijepodne i Pipi je krenula na jezero na klizanje. Nije došla sama, nego

s konjem Nilsonom i sa Spunkom. Svima je nabavila nove klizaljke pa su se taj dan odlučili klizati u njima. Stali su na led i svi počeli padati, osim Pipi koja je vrtjela piruete kao prava balerina. Tomi i Anika divili su se Pipinim pokretima. Odjednom se začulo neko pucketanje. Bum! Pljas! Pipin konj propao je kroz led i završio u vodi. Krenula je akcija spašavanja. Svi su ga zajedno vukli iz vode, a on je cvokotao zubima koliko mu je bilo hladno. Svom snagom vukli su ga van i uspjeti izvući. Zamotali su ga u toplu deku.

Pipino klizanje s prijateljima bilo je tako zanimljivo i neobično da su završili u novinama. Čitajući novine ispred toplog kamina, Pipi je zamišljala njihove nove avanture.

Daša Posavec, 4. d

Paula Krajačić, 4. d

Neda Mesarek, 7. b - Komplementarni kontrast, rekompozicija

Maja Borlinić, 5. c - Crte prema karakteru

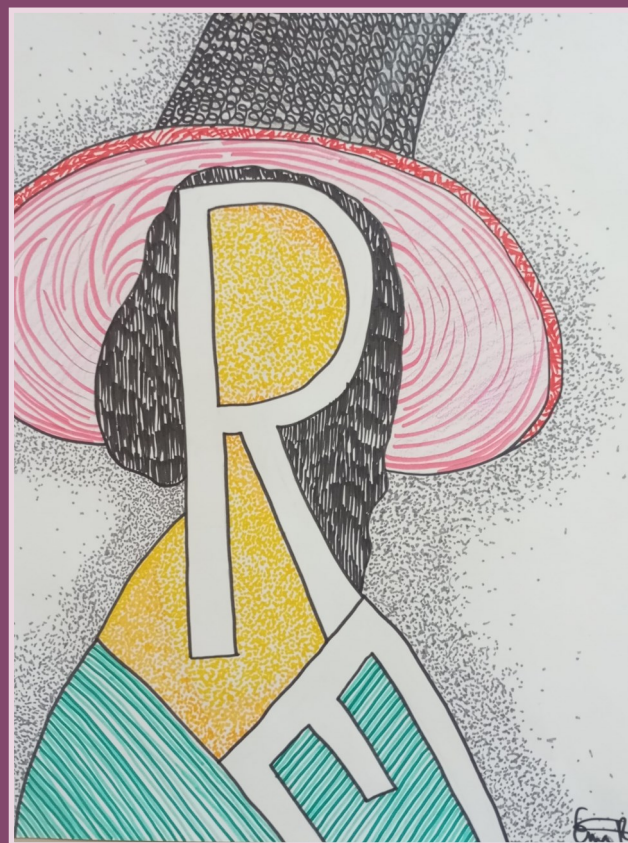

Jakov Bakač, 5. a - Crte prema toku

Likovno-literarna izložba

Dora Matotek, 7. b - Statično i dinamično, rekompozicija

Ema Rodiger, 8. d - Tekstura

Lana Kovačević, 8. c - Tekstura, pulsirajuća površina

Čuda lepoga

V mojemo srco lepo
Međimurje ima mes-
to,
tam deca v jutro mom
bežijo na cesto.

Da v polne na obed se
ide
pretepeni kalamper se
jede
i vu to namoče se
kruh.

Posle obeda deca pak
vun bežijo,
sam nutri dojdejo,
kaj se vode napijo.

Celo poslepolne se
igrajo,

a mamica i japica listje
pobirajo.

Tak si vuni nekaj dela-
ju,
a mamek i tatek se na
beciklinaj pelaju.
Navečer da mrzli zrok
dojde,
vreme za igru i posel
projde.

Mamica nas v krpe
spravi,
japica drva na ogej
meče,
al mora poziti kaj si
ščepece ne speče.

Japica poveda priče
kak na mesec je išel,
on si misli da smo mi
mali

i kaj stvarno mislimo
da je on tam dišel.

Da si zaspimo,
vu celoj hiži je tiho.
Sam nešt v špajži
pivče,
to si valda nekšni
mišek jesti išče.

Sara Rakić, 6. d

Likovno-literarna izložba

ČINKVINA

Što je činkvina?

Činkvina je tradicionalna talijanska narodna pjesma koja se sastoji od 5 stihova, a piše se po ustaljenoj formi.

1. stih jedna je riječ, najčešće imenica kojom opisujemo temu
2. stih dvije su riječi i to pridjevi koji opisuju imenicu iz prvog stiha
3. stih tri su riječi, najčešće glagoli
4. stih sastavljen je od četiriju riječi koje izražavaju osjećaje vezane uz temu
5. stih jedna je riječ kojom opet sažimamo bit teme

Domovina

Lijepa, radosna.
Uči, raduje, ljubi.
To je predivna zemlja.
Ljubav
Franka Šimunić, 4. NSR

Domovina

Lijepa, zanimljiva.
Pjeva, zahvaljuje, uči.
Moja je domovina zanimljiva.
Hrvatska
Tia Zdravec, 4. NSR

Ljubav

Dobra, nježna.
Grljenje, ljubljenje, maženje.
Svi nekog jako vole.
Obitelj.
Patrik Martinjak, 4. NSR

Ljubav

Sretna, lijepa.
Grljenje, gledanje, ljubljenje.
Ljubav je sretna i velika.
Srce.
Ivano Horvat, 4. NSR

Prijateljstvo

Veliko, nježno.
Snimanje, spavanje, plivanje.
Prijateljstvo je jako snažno.
Prijatelji.
Patrik Kolar-Fodor, 4. NSR

Prijateljstvo

Sretno, lijepo.
Igranje, trčanje, skakanje.
Najljepša stvar na svijetu.
Prijatelj.
Vilim Novaković, 4. NSR

Nika Kosalec, 7. c - Toplo-hladni kontrast, rekompzicija

Greta Valpatić, 1. a

Eva Radiković, 7. a -
Tekstura, pulsirajuća površina

Hanah Koštarić, 4. NSR

Likovno-literarna izložba

Štacunske roke

Kaj se skrivle v tim rokami?
Buhtlin z makom ili žulj krvavi?

Štacunske so roke navek vredne bile.

Vjutro pri krmači kaj se prasi,
popodne z veseljem na kasi.

Z onim šteri penese nema
v crkvi znala je stati,
a v štacunu ak fali,
kcoj negda dodati.

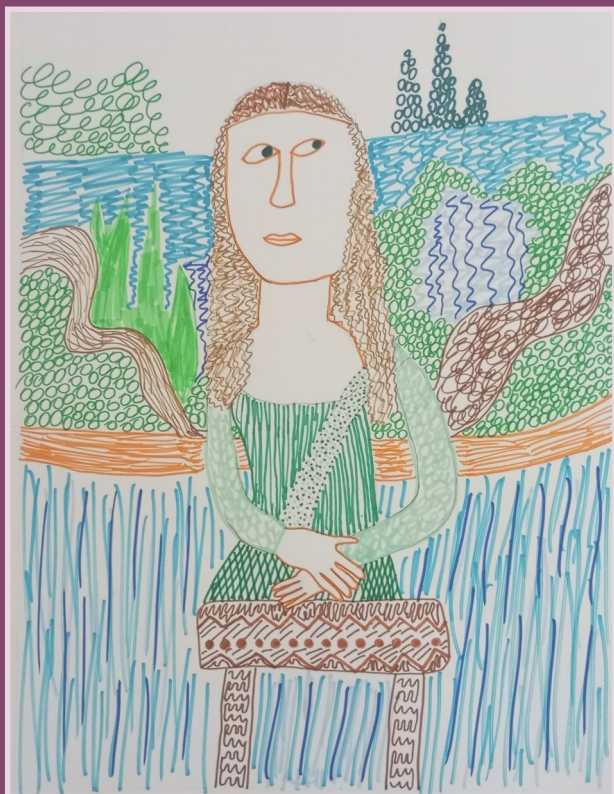
Za bogečim očima se skrila
i za nas navek tu je bila.

Z novom kiklom pokazati sam joj se znala,
a ona je meni navek cukora dala.

Te štacunske roke,
naborane, grobe i suhe
nigdar nikoga nisu dele na muke.

V tem je rokami bilo soza i smeha,
al za tugu (v očima) ne bilo leka.

Amalia Senčar, 8. d

Nela Držanić, 7. a - Statično i dinamično, rekompozicija

Petar Novak, 7. d - Toplo-hladni kontrast

Ida Horvat, 7. c - Statično i dinamično, rekompozicija

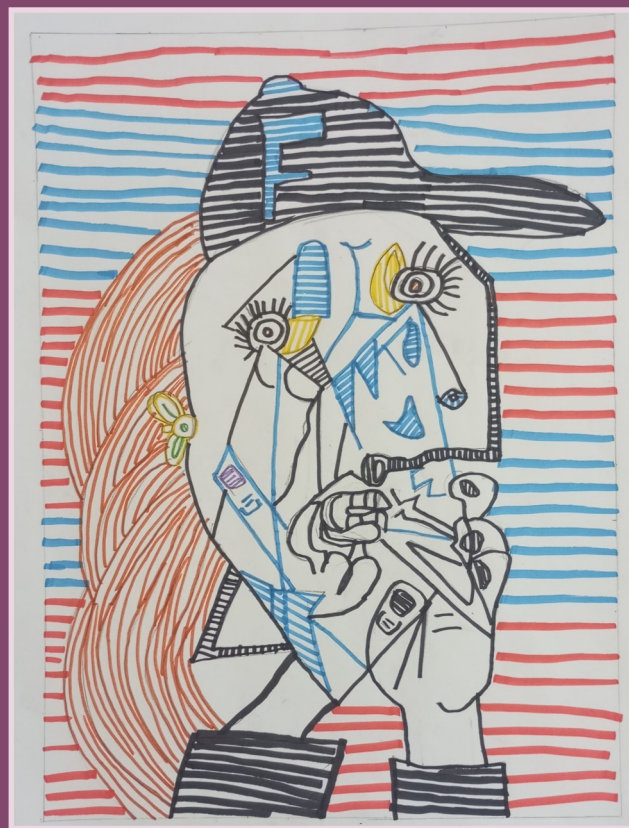

Lena Ciglarić, 4. NSR

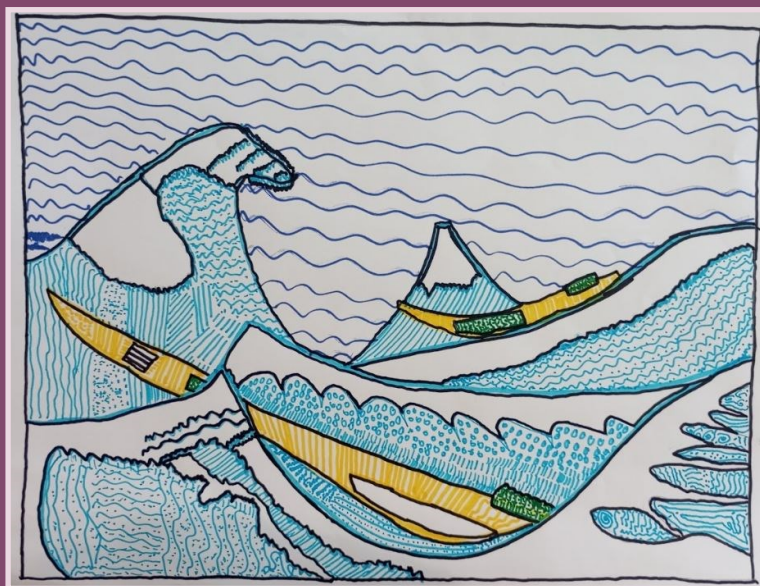
Likovno-literarna izložba

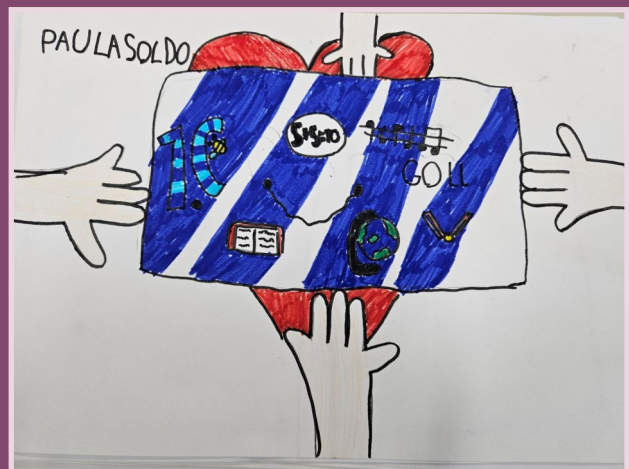
Paula Peras 7. a - Geometrijska i koloristička perspektiva

Leon Lepen, 7. a - Statično i dinamično, rekompozicija

Roko Barišić, 7. b - Rekompozicija

Paula Soldo, 1. c

Moj 4. c

Meni je najdraži moj 4. c
jer tu su moje najbolje prijateljice.
Svi imamo neke nadimke.
Od kuharice dobivamo jabuke.
Cure vole pjesme i ples,
a dečkima to stvara stres.
Učiteljica je draga i puno nas uči,
al' ipak smo sretni kad idemo kući.
To je moj najdraži 4. c,
a već iduće godine odlazimo
u više razrede.

Ela Kozar, 4. c

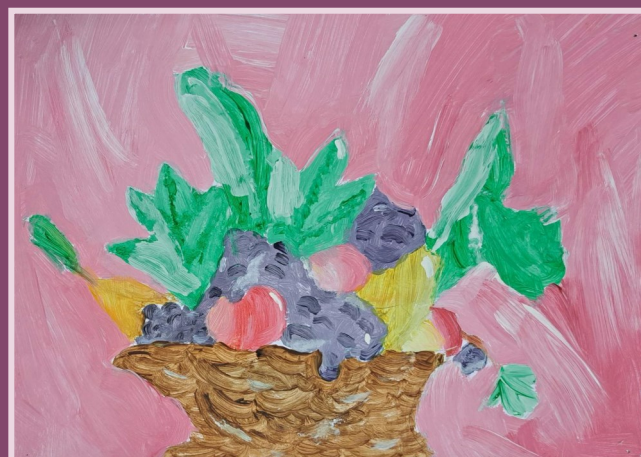
Jesen

Stigla je kasno,
pokazala jasno
da s njom šale nema
i da nam još svašta sprema.

Česta kiša,
smočila je čak i miša,
a ova jutra hladna,
začinila je još i magla.

Hladan vjetar,
kaže mali Petar,
nikako ne voli,
već se za Sunce moli.

Mila Pujić, 4. c

Eva Vinković, 4. d

Likovno-literarna izložba

Vita Kačer, 7. c - Tonsko izražavanje, rekompozicija

Morea Ljušaj, 4. d

Maja Borlinić, 5. c - Toplo-hladni kontrast, rekompozicija

Smeji mojih pajdašic

V klupi kraj njih sedim,
kraj njih kaj im smeha nigdar dosta,
kraj njih kaj bi zbog smeha
opale z mosta.

Jedna se smeje kaj vrabec,
se joj je hec.
Smeje se sam onomu kaj ne trej,
makar joj ja velim: "Ma, sam se ti smej!"

Druga pak se i mravu uspe nasmejati,
makar pri njoj to nebre dugo trajati.
Sam joj je jen pogled dovolen,
kaj počne te njezin smeh otroven.

Treća pak se ceri kak da je v cirkusu
i pod satom se dela ftruc,
smeje se kaj da joj je zadnje,
sam kaj na sebe privleče pažnje.

One tri so nore,
zato ih i rada imam,
i s njimi se po školi štiram.

Njihov smeh mi nigdar ne škodi,
neg navek k glupostima vodi.

Ida Vadlja, 6. d

Iva Medved, 7. a - Koloristička perspektiva

Marta Trstenjak 7. e - Koloristička perspektiva, rekompozicija

Likovno-literarna izložba

Naomi Cimerman 5. c - Crte prema karakteru

Erin Rodiger 7. e - Tekstura i ritam, rekompozicija

Učenici 4. a i 4. b
Lorena Podgorelec, 6. a

Šaljivnac

Postoji jedan šaljivnac,
baš je brbljivnac.
Pleše, pjeva, baš je pravi
zabavljačnac.
Skače, viče, malo je luda-
nac,
on ima sretan životanac.
Živi kao u bajci,
sreću širi svim ljudima oko
sebe.

Što god da mu bude, on će
i dalje biti
srećanac,
mali debeljuškanac,
baš je radostanac.
Mali trogodišnjanac,
zuri u televizoranac.
I sad je njemu krajanac
jer odlazi na spavanac!

Nika Poje, 4. b

Marija Ružić, 5. a - Dvodimenzionalni oblici

IZ DRUGOGA GLEDIŠTA

Tko je stvarna Paulina P.?

Nema učenika osnovne škole koji ne zna za *Dnevnik Pauline P.*! Taj se književni lik s nama druži od ranih školskih dana, uz njega se smijemo, ljutimo, svađamo, mirimo. O zgodama djevojčice Pauline u nizu knjiga pripovijeda poznata književnica Sanja Polak. Nedavno je po književnom predlošku snimljen i film pod istim nazivom – *Dnevnik Pauline P.* – koji su naši učenici u okviru projekta Moje malo kino pogledali u čakovečkome Centru za kulturu. To nam je bio povod da se javimo pravoj Paulini P., kćeri Sanje Polak! Zanimalo nas je kako je biti nadahnuće za književna djela, povezuju li je ljudi s književnom Paulinom, kako se slaže sa sestrom Petrom, a malo smo zavirili i u osobne teme – posao, slobodno vrijeme, književni ukus... Paulina nam je s radošću odgovorila na pitanja i očarala nas svojom srdačnošću.

Tko je Paulina P. kao lik iz knjige učiteljice i književnice Sanje Polak?

Paulina P. kao lik iz knjige jedna je hrabra i znatiželjna djevojčica koja kritički promišlja o

svijetu oko sebe. Ima hrabrosti postavljati pitanja o stvarima koje ne razumije, a ono što misli da razumije, jako slatko i samouvjereno prenosi drugima.

A tko je Paulina P. u stvarnome životu? Čime se bavi poslovno, a kako provodi slobodno vrijeme?

Paulina P. u stvarnom životu želi imati malo više te dječje hrabrosti da kaže što zaista misli ili ispituje pitanja dok ne dobije logičan odgovor. Mislim da smo svi mi odrasli nekako zaknuti za tu privilegiju koju sa sobom donosi dječje doba. Sličnosti mene i literarne Pauline P. te su da nam je jako stalo do najbližih ljudi. U poslovnom svijetu Paulina P. vodi i piše projekte financirane iz EU fondova, a slobodno vrijeme najviše voli provoditi sa svojim dečkom i psom. Kad ju pitaju čemu se najviše veseli, njezin je odgovor gotovo uvijek: „Biti u miru doma s ljudima (i životinjama) koji mi hrane srce.“

Povezuju li Vas ljudi često s likom iz knjiga?

Sreća toga da predstavljaš lik iz knjige ta je da te ljudi ne prepoznaju po izgledu ili „na prvu“. Tek mi se ponekad dogodi da netko, kada kažem svoje ime i prezime, onako simpatično prokomentira: „Ah, kao Paulina P., onaj lik iz knjige.“

Je li Vam to drago? Otkrivete li ljudima već pri prvim susretima svoj identitet?

Iskreno, to mi bude jako drago. Jer pokazuje da ljudi čitaju. A kao što i moja mama, Sanja Polak, često javno naglašava: „Čitanje je

jako, jako važno.“

Svoj identitet gotovo nikad ne otkrijem sama ili pri prvom susretu. Često se dogodi da ljudi sami povežu moje ime i prezime s imenom i prezimenom moje mame pa me samo pitaju za potvrdu. Volim taj trenutak jer vidim kako

se zaista razvesele i koliko im je svima književna Paulina draga. A to onda u meni budi ponos na sve što je moja mama postigla u kontekstu promoviranja čitanja među djecom i mladima upravo zbog te knjige.

Jesu li Paulina iz knjige i stvarna Paulina jednake ili je autorica u umjetničkoj slobodi što izmijenila u stvaranju lika?

To je pitanje koje mi često postavljaju, ali odgovor je možda i ponešto razočaravajući za publiku. Naravno da stvarna i književna Paulina nisu sasvim iste. Moja je mama neke priče napisala inspirirana mojim doživljajima, ali ima tu i epizoda iz njezina odrastanja ili odrastanja druge djece. Rekla bih da je Paulina P. lik koji je satkan od puno identiteta s kojima se čitatelji mogu poistovjetiti. Smatram da je upravo zato i taj lik toliko voljen i na neki način i blizak svima.

O Paulini P. djeca su najprije saznavala iz njezina dnevnika na stranicama popularnoga časopisa *Smib*. Priče su zatim objedinjene i ukoričene, postale lektira, zatim pretočene u predstavu, pa u film! Koja je tajna tolikog uspjeha?

Evo, na to pitanje zaista ne znam odgovor. Mislim da je tajna uspjeha to što je Paulina P. djevojčica u kojoj se sva djeca nekako mogu prepoznati. A s obzirom na to da djeca vole imati osjećaj pripadnosti i da ih netko razumije, mislim da u tom liku nalaze neku vrstu životne utjehe i nade. Jer, ako Paulina P. to misli/radi/doživljava, mogu i oni.

Svi su trenutno ljudi za filmom. Kakav je Vaš dojam o njemu?

Obožavam taj film. Sve na njemu. I to ne samo zato što je pisan prema maminom predlošku, već zato što je toliko životan, duhovit i empatičan. Mislim da se svi koji ga gledaju mogu barem s jednom scenom poistovjetiti ili u njoj pronaći nešto fora.

Posebno me veseli činjenica da je na filmu sudjelovalo toliko djece i mladih talenata kojima se dala prilika da taj talent iskažu. Posebno su mi štosni animirani elementi koji dodatno potiču dječju imaginaciju. Za cijelu filmsku ekipu imam samo riječi hvale i skidam im kapu!

Vašu sestru Petru Polak također upoznajemo na mnogim stranicama knjiga, u nekima i kao glavni lik! Kako se slažu Paulina P. i Petrica Pričalica u stvarnome životu?

Petra je moja najbolja prijateljica i strpljiv suputnik u svim mojim životnim fazama. Iako smo se kao male stalno svađale, sad stvarno ne bih mogla zamisliti život bez nje. Dobro nam je mama govorila kad smo bile male i često usred svađe: „Imati sestru najveći je životni blagoslov! Da ste se istog trena pomirile!“ Budimo realni, i dan danas nas se dvije znamo dobro posvađati, ali naučile smo svoje nesuglasice riješiti komunikacijom i prihvatiti različitosti koje nas često upravo zbližavaju.

Vaša mama, Sanja Polak, u intervjuima uvijek naglašava koliko je čitanje važno za djecu. Je li i na Vas već u ranoj dobi prenijela ljubav prema pisanoj riječi?

U obitelji je već postala fora oponašati mamu kako govori: „Čitanje je jako, jako važno!“ Mislim da je po toj rečenici već poznata i široj javnosti.

**NE BOJTE SE
POGREŠAKA. NJIH ĆE
UVIJEK BITI, ONE NISU VAŠ
NEPRIJATELJ, VEĆ ČESTO
UPRAVO SUPROTNO: PRILIKA
DA NAPRAVITE NEŠTO
DRUGAČIJE I MOŽDA BOLJE
ZA SEBE.**

Moram priznati da kao mala nisam voljela čitanje. Ali kretanjem u srednju školu uz pomoć maminog konstantnog „kvocanja“ i odličnog profesora hrvatskog jezika, zavoljela sam čitanje i književnost općenito. Mislim da je to divan način prenošenja misli i osjećaja koji ovaj svijet čini ljepšim mjestom. Barem za nas, pomalo introvertne i emotivne ljude.

Završili ste Filozofski fakultet u Zagrebu, smjer kroatistiku. Stalno ste bili okruženi književnošću. Bavite li se i Vi pisanjem?

Iskreno, ne vidim se kako pišem neki literarni tekst. Mogu napisati dobar stručni članak ili raspisati nečije ideje, ali svoje misli teško prenosim u književnom smislu. Možda me je i pomalo strah jer mi je ipak mama Sanja Polak.

Koje biste lektirne naslove istaknuli kao omiljene iz razdoblja osnovne škole? Je li Vam koja knjiga promijenila život?

Najdraža mi je knjiga svih vremena „Čudnovate zgrade šegrta Hlapića“. Teško mi je sada dočarati koliko je ta knjiga slojevita. Svaki put kad ju čitam, otkrijem neku novu razinu. Ono što me kod nje ipak najviše oduševljava, njezini su likovi i odnosi među njima. Mislim da iz te knjige jako puno možemo naučiti o dobru i zlu, razumijevanju za druge ljude, pomaganju drugima u nevolji, nesebičnosti i pojmovima autentičnosti i etičnosti općenito.

Za kraj – koji biste savjet sebi dali kad biste se vratili u naše godine?

Jao. Dobro pitanje jer se i sama često to pitam za samu sebe u tim godinama. Možda, s obzirom na trenutno životno iskustvo, želim svima u vašim godinama da

više oslušujete što zaista želite i onda to hrabro učinite, bez obzira na komentare drugih ljudi, ma koliko vam bliski bili. I da, ne bojte se pogrešaka. Njih će uvijek biti, one nisu vaš neprijatelj, već često upravo suprotno: prilika da napravite nešto drugačije i možda bolje za sebe.

Razgovarala: Katja Ovčar, 7. d

Paulina Polak s mamom Sanjom Polak i sestrom Petrom

NEPOZNATO O POZNATOM HRVATSKOM PISCU

Književnost

„Doista sve može biti poticajem za pisanje nekoga novog teksta.“

Miro Gavran

Ovo ime sigurno nije promaklo ni mladima ni starijima. Njegovu umjetnost teško je ograničiti samo na jedno područje. Miro Gavran hrvatski je suvremeni književnik koji piše za djecu i mlade, dramatičar, pripovjedač. Najizvođeniji je hrvatski dramski pisac – njegove su drame prevedene na više od dvadeset jezika, a izvode se i izvan Hrvatske. Utemeljitelj je vlastite kazališne kuće koja nosi naziv „Teatar Gavran“, predsjednik je najstarije hrvatske kulturne institucije – Matice hrvatske, a za svoj je rad dobio brojne nagrade i priznanja. „Oproštajno pismo“, „Svašta u mojoj glavi“, „Sretni dani“, „Kako je tata osvojio mamu“, „Pokušaj zaboraviti“ samo su neki od romana koji učenicima školske dane čine ispunjenima i radosnima. Na našem popisu lektire ove godine našao se roman „Zaljubljen do ušiju“. Kad smo ga pročitali, osim s likovima romana, povezali smo se i s piscem te ga poželjeli upoznati! Na sreću, uspjeli smo uhvatiti malo njegova vremena i postaviti mu nekoliko pitanja na koja je vrlo rado odgovorio. Svoju znatiželju teško smo saželi u petnaest pitanja, ali uspjeli smo saznati mnogo toga – od piščeva mišljenja o književnosti do detalja iz svakodnevnog života.

Gospodine Gavran, za početak, recite nam tri zabavne činjenice o sebi (naša generacija obožava englesku frazu *fun facts*). Vrlo smo znatiželjni!

Rođen u školi. Prezivam se Gavran, a ne volim letenje. Zovem se Miro, a nikada nisam na miru.

Svestrani ste i vrlo aktivni. Nije li Vam dan ponekad prekratak za sve što biste željeli? Otkrijte nam tajnu dobre organizacije vremena.

Često mi je dan prekratak,

ali zato jako dobro organiziram svaku godinu koja je preda mnom, tako da zimi i ljeti uglavnom pišem, a u proljeće i u jesen sam ili na pokusima za novu predstavu ili na književnim nastupima ili na inozemnim premijerama i promocijama mojih knjiga u prijevodima. Važno je da kada nešto bitno želim učiniti, da se tada usredotočim samo na to, a sve drugo stavim u drugi plan. Usto je važna i samodisciplina, koju sam stekao još u djetinjstvu kao dijete seoskih učitelja.

Što na Vas djeluje smirujuće? Kako se opustate? Imate li hobije?

Budući da pisanje istinski volim, nemam niti jedan klasični hobi, osim što volim plivati kada god mi se ukaže prigoda i šetati po prirodi ili po gradu. Šetnja i plivanje me najbolje opuštaju, te druženje s prijateljima.

Koju vrstu glazbe slušate? Imate li omiljenog glazbenika?

Nisam izbirljiv, doista slušam najrazličitije vrste glazbe, važno mi je samo da nije agresivna niti odveć glasna. Među našim mi je pjevačima bio i ostao najdraži Oliver Dragojević, a od naših kantautora tu je širok raspon od Arsena Dedića, preko Nine Badrić do Mie Dimšić... Inače sada na Hrvatskoj televiziji u emisiji A STRANA možemo vidjeti izobilje sjajnih mladih pjevača... A od stranih pjevača godi mi čuti pjesme Norah Jones.

Svakodnevno ste u kontaktu s mnogo ljudi. Što prvo primijetite kada nekoga prvi put upoznajete? Pamтите li lakše imena ili lica?

Pamtim bolje lica nego imena..., a kod ljudi su mi važnije riječi koje izgovaraju od stila odijevanja, iako mi je ponekad drago vidjeti i skladno obučene osobe.

Tko ili što Vas najviše nadahnjuje i potiče na stvaranje?

Sam život, prijatelji, okruženje... putovanja me često potaknu da na neki drugačiji

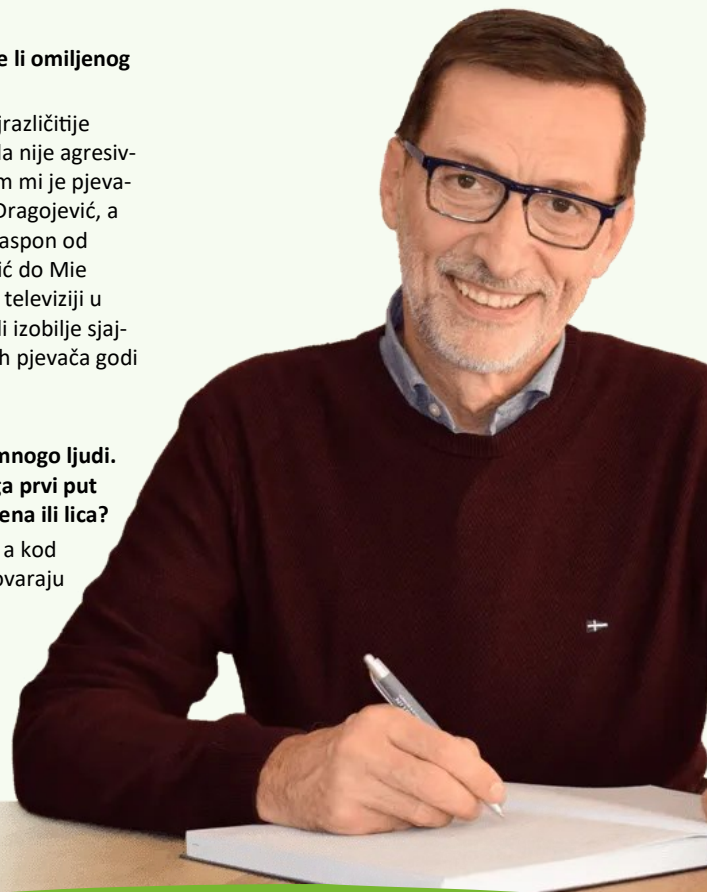
način počnem promatrati neke osobe. Doista sve može biti poticajem za pisanje nekoga novog teksta.

Koliko ste imali godina kada ste prvi put osjetili da ćete postati pisac? Što Vas je na to navelo?

Imao sam šesnaest godina kada su mi se pojavile ideje za pregršt neobičnih priča i nekoliko pjesama. Te su priče došle nenajavljeno u moj život, ni od koga pozvane, nitko me i ništa nije naveo na pisanje, nego neobjašnjiva potreba da zamisao iz glave prenesem na papir.

Koji Vam je bio omiljeni predmet u školi?

Do šestog razreda Matematika, od sedmog razreda Hrvatski.

je vječna

Nedavno smo za lektiru čitali Vaš roman *Zaljubljen do ušiju*. Dojmio nas se dio radnje u kojem učenici-novinari dobiju zadatak pripremiti intervju s osobom neobična zanimanja. Mislite li da je biti književnik zanimanje? Bismo li i njega mogli svrstati u neobična zanimanja?

Književno pisanje je i zvanje i hobi.

Zvanje je jer se neki ljudi njime bave profesionalno, a i ja sam jedan od tih od svoje 32. godine, a hobi je zato što čovjeku pruža zadovoljstvo. Da, možemo zanimanje književnika svrstati u neobična zanimanja!

U kojem ste trenutku sigurni da ste u potpunosti dovršili roman i da u njemu ništa više nećete mijenjati? Jeste li ikad u zadnji tren odustali od objavljivanja?

Ako ga iščitam u kontinuitetu, a pri tome ne poželim ništa ni dodati ni oduzeti.

Nisam odustao od objavljivanja nakon što bih dovršio neki tekst, ali ima tekstova koje sam otpočeo, pa u procesu pisanja odustao, a da ne bih došao ni do polovice.

Stalno čitamo i slušamo o tome kako zbog interneta književnost nestaje iz dječjeg svijeta. Mislite li i Vi tako?

Ne mislim. Književnost je vječna. Kada se pojavio film, govorili su da će ljudi prestati čitati. Isto to rekli su nakon pojave radija, pa televizije... i nakon interneta se milijuni knjiga tiskaju u svijetu svake godine.

Da se možete vratiti u djetinjstvo, u naše godine, koji biste si savjet dali?

Da su djevojčice jednako nesigurne kao i dječaci, da bez oklijevanja kažem osobi koju volim da ju volim, jer i tako nemam što izgubiti.

Razgovarala: Neva Novak, 7. d

Učenica je u kategoriji samostalnoga novinarskog rada pozvana na državnu Smotru LiDraNo 2023. godine; intervju je objavljen u zborniku LiDraNo 2023.

ILI—ILI

Predstava ili film?

Predstave su mi draže, ali ne bih se nikada odrekao ni filmova.

Ljeto ili zima?

Ljeto. Jednostavnije se živi, ne opterećujem se odjećom i obućom, dan duže traje, ljudi oko mene su opušteniji, djeca nisu u školi, nego se slobodno igraju.

Odrasti ili zauvijek ostati dijete?

Moguće je i jedno i drugo. Lijepo je odrastati, razvijati se kao osoba i preuzimati odgovornost, a istodobno ostati dijete u duši.

OSOBNA ISKAZNICA:

IME I PREZIME: MIRO GAVRAN

DATUM ROĐENJA: 3. SVIBNJA 1961.

MJESTO ROĐENJA: GORNJA TRNAVA (OKOLICA NOVE GRADIŠKE)

MJESTO STANOVANJA: ZAGREB

OBRAZOVANJE: AKADEMIJA ZA KAZALIŠTE, FILM I TELEVIZIJU U ZAGREBU (DRAMATURGIJA)

ERASMUS +

Obogaćuje živote, otvara umove

Priredila: Ivana Ružić, učiteljica informatike

I. osnovna škola Čakovec postala je Erasmus+ akreditirana škola

Nakon desetogodišnjega uspješnog i produktivnog sudjelovanja I. osnovne škole Čakovec u mnoštvu međunarodnih partnerstva iz programa Erasmus+, 2023. godine naša je škola ostvarila još jedan značajan uspjeh i postala je Erasmus+ akreditirana škola u programskom razdoblju do 2027. godine. Erasmus+ akreditacija svojevrsna je članska iskaznica za Erasmus obitelj.

U razdoblju do kraja 2027. godine učenici, učitelji i stručni suradnici sudjelovat će u programima stručnih usavršavanja, razmjene iskusta-

va dobre pedagoške prakse s ciljevima uspostave modela za cjelovito i sustavno poučavanje i učenje o klimatskim promjenama i potporu održivom razvoju, kontinuiranog razvoja i jačanja psihološke otpornosti i osnaživanja mentalnog zdravlja učenika, smanjenja stigmatizacije vezane uz mentalne poteškoće i cjelovit razvoj digitalne inteligencije u obrazovanju na principu otvorenosti, pravednosti i inkluzivnosti.

U tu svrhu, članovi Erasmus+ tima sudjelovali su na prvoj aktivnosti job-shadowing u Njemačkoj. S partnerima iz Zamojskie Towarzystwo Osviatowe iz Zamošča u Poljskoj, posjetili su partnerske škole Johannes-Brenz-Gemeinschaftsschule, Gewerbliche Schule i Freie Waldofrschule u njemačkom gradu Schwabisch Hallu. Uz upoznavanje specifičnosti njemačkoga obrazovnog sustava, razmjenu iskustava i primjera dobre pedagoške prakse, sudionici mobilnosti upoznali su najznačajnije kulturne i gospodarske znamenitosti toga dijela Njemačke te posjetili Europski parlament u Strasbourgu.

Erasmus+ MEMA

MEMA je naziv za međunarodno strateško partnerstvo unutar programa Erasmus+ koji čine škola Zamojskie Towarzystwo Osviatowe iz Zamošča u Poljskoj, škola Zubeyde Hanım Ortaokulu iz Istanbula u Turskoj, Društvo kibernetičara iz Rijeke i I. osnovna škola Čakovec.

Glavni je cilj partnerstva konceptualizacija, testiranje i diseminacija MEMA metode za poučavanje matematike, računalnog razmišljanja i programiranja u ranoj osnovnoškolskoj dobi. Uz konceptualizaciju i opis MEMA metode, partneri izrađuju metodički priručnik za učitelje i scenarije poučavanja, ispituju učinkovitost MEMA metode nakon čega će se o tome izraditi izvješće.

Projekt je povezan s prioritetima razvoja Europske unije kroz jačanje i razvoj inovativnih metoda poučavanja STEM predmeta u ključnoj fazi obrazovanja, povećanje znanja i motivacije učitelja za korištenje novih, inovativnih metoda nastave matematike, cjeloviti pristup problemu nastave matematike i informatike (metoda, udžbenici, nastavni planovi, provjera učinkovitosti), korištenje IKT alata u radu učitelja i njihovo motiviranje za razvoj informatičkih kompetencija, povezivanje aktivnosti različitih institucija u Europi za implementaciju novih metoda nastave, te stvaranje proizvoda koji će biti u potpunosti dostupni online i koji razvijaju vještine korištenja IKT-a.

Ispred Europskog parlamenta u Strasbourgu

Aktivno sudjelovanje učenika 4. d u projektu MEMA

Johannes-Brenz-Gemeinschaftsschule

Radni sastanak projektnih partnera u Poljskoj

Međunarodna suradnja

Razmjena iskustva na konferenciji „Umjetna inteligencija u obrazovanju“

Razvoj ideja o sigurnosti podataka na sastanku partnera u Barceloni

Projekt ARTIE predstavljen na CARNET-ovoj konferenciji

ARTIE: Umjetna inteligencija u obrazovanju

„ARTIE: Umjetna inteligencija u obrazovanju – izazovi i prilike novog doba: razvoj novog kurikulumu, vodič za obrazovatelje online tečaj za učenike“ naziv je strateškog partnerstva programa Erasmus+ koji čine tri škole i dvije organizacije posvećene školskom obrazovanju: I. osnovna škola Čakovec (CRO), Agrupamento de Escolas do Barreiro (PT), I Spoleczna Szkola Podstawowa im. Unii Europejskiej w Zamosciu (PL), Hrvatski robotički savez (CRO) i Nefinia (NE). Nositelj je projekta I. osnovna škola Čakovec, a glavna koordinatorica Ivana Ružić, učiteljica informatike.

ARTIE obuhvaća niz relevantnih političkih ciljeva Europske komisije, koji postaju važniji nego ikad. Projekt uključuje:

- podršku kvalitetnom obrazovanju
- poboljšanje njegove relevantnosti
- razvijanje digitalnih vještina
- poticanje inovativnosti i digitalnih kompetencija u svim obrazovnim institucijama

- otvaranje obrazovnih sustava u današnjem hiperpovezanom svijetu, umjetna inteligencija vitalna je, posebno za djecu i mlade. Oni moraju razumjeti što se nalazi iza zaslona njihova pametnog telefona, kako bi se umjetna inteligencija mogla (zlo) upotrijebiti i kako funkcioniraju društveni mediji. Digitalizacija također mijenja način na koji ljudi rade i vještine koje su im potrebne. Na tržištu rada vidljiv je nedostatak stručnjaka u području umjetne inteligencije. Partnerske organizacije primjetile su da obrazovni sustav još uvijek nije razvio sveobuhvatan obrazovni resurs za osnovne i srednje škole te samo nekoliko entuzijastičnih učitelja samoinicijativno podučava učenike o umjetnoj inteligenciji.

Ciljevi:

- razvoj cjelovitog kurikulumu koji će učenicima osnovnoškolskog obrazovanja omogućiti rano stjecanje znanja i vještina za razvoj budućih kompetencija
- izrada metodičkih priručnika, nastavnih planova, primjera dobre prakse koji će potaknuti nastavnike na poučavanje najnovije (brzo promjenjive) tehnologije
- stvaranje međunarodne mreže nastavnika suradnika, razmjena iskustava
- razmjena iskustava i dobre prakse na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini s učiteljima iz različitih škola, lokalnim vlastima, kreatorima politika
- omogućavanje inovativnih obrazovnih sadržaja studentima iz područja robotike i umjetne inteligencije, produblivanje znanja i vještina, povećanje interesa za poslove budućnosti

Više o projektu i obrazovnim materijalima saznajte na: <https://www.erasmus-artie.eu/>

Sigurnost i privatnost podataka u obrazovnoj i akademskoj zajednici

Security and Privacy in Academic Data management At Schools ili skraćeno SPADATAS naziv je međunarodnog partnerstva programa Erasmus+ koji čini pet fakulteta i dvije škole: Universidad de Salamanca (Španjolska), Sveučilište Jurja Dobrića u Puli (Hrvatska), Univerza v Mariboru (Slovenija), Syddansk Universitet (Danska), Ørestad Gymnasium (Danska) i I. osnovna škola Čakovec (Hrvatska).

U posljednjih 10 godina pohrana podataka u oblaku postala standard koji su usvojili svi dionici obrazovnog ekosustava. Prikupljanje podataka o učenicima i studentima te njihova analiza rezultiraju korisnim informacijama koje dovode do poboljšanja obrazovnog procesa.

Međutim, kako se spomenuti podaci prikupljaju i obrađuju te se njima upravlja na poslužiteljima trećih strana, postoji opasnost od neovlaštenog korištenja, manipulacije i curenja. Projekt SPADATAS usmjeren je na stjecanje digitalnih kompetencija učenika i učitelja/nastavnika u školama koji se odnose na zaštitu, privatnost i povjerljivost podataka u oblaku te njihovu odgovornu upotrebu.

Shodno tome, ciljevi su projekta: podići razinu razumijevanja i svijesti u školama o tome što za obrazovnu instituciju predstavlja odlučivane pogonjeno podacima, identificirati sve relevantne aspekte osjetljivosti podataka koji su povezani s aktualnim tehnologijama za prikupljanje i analizu podataka u obrazovnom kontekstu, osigurati alate i okvire za zaštitu privatnosti, sigurnosti i povjerljivosti podataka učenika.

Više o samom projektu, aktivnostima i rezultatima potražite na mrežnim stranicama projekta: https://www.unipu.hr/medunarodna-suradnja/projekti/spadatas/obavijesti_spadatas

INTERVJU S GIMNASTIČARKOM EVOM VINKOVIĆ

Ljubav od pete godine

Eva Vinković učenica je 4. d razreda. Uživa trenirajući gimnastiku po nekoliko sati dnevno.

Zašto se baviš gimnastikom?

Bavim se gimnastikom jer sam se još od male na veselila raditi gimnastičke elemente, kao na primjer zvijezdu, most i kolut. S godinama vježbanja sve bolje učim izvoditi gimnastičke elemente i to me jako usređuje i zabavlja. Kad sam bila mala, vježbe sam vidjela na internetu pa sam ih pokušavala napraviti. Naravno, to nisu bile nikakve opasne vježbe od kojih bih se mogla ozlijediti. Tako su moji roditelji prepoznali moj talent i vidjeli da volim gimnastiku, pa su se odlučili upisati me u klub.

Od kada se baviš gimnastikom?

Gimnastikom se bavim od svoje pete godine. Tada sam se upisala u Plesno-gimnastički klub „Flik“ Šenkovec. Tamo je trenerica odmah prepoznala moj talent, pa sam već sa 6 godina krenula na svoja prva ekipna natjecanja.

Kako dolaziš na treninge?

Na treninge me voze mama ili tata, a budući da mi je dvorana blizu kuće gdje živim, kad je lijepo vrijeme, idem biciklom ili romobilom.

Koliko ti traju treninzi?

Treniram svakodnevno. Kada mi je nastava ujutro, treninge imam poslijepodne i svaki traje četiri sata. Kada imam nastavu poslijepodne, treniram ujutro, svaki dan po tri sata.

U kojim si sve klubovima trenirala?

Počela sam trenirati u Plesno-gimnastičkom klubu „Flik“ Šenkovec, tamo sam trenirala tri godine. Poslije sam se odlučila trenirati u Gim-

nastičkom klubu Nedelišće u kojem sam godinu i pol.

Jesi li osvojila diplome ili medalje?

Imam već puno diploma i medalja. U prvom klubu osvojila sam 7 medalja s osvojenim prvim mjestom. U drugom klubu osvojila sam dvije zlatne i jednu srebrnu medalju.

U „Fliku“ sam se natjecala ekipno, dok se sad u Gimnastičkom klubu Nedelišće natječem pojedinačno, što je i puno teže.

U kojim si mjestima nastupila ili bila na natjecanju?

Nastupila sam u Zagrebu, Varaždinu, Puli, Ljubljani, Opatiji i Rijeci. Ove godine čeka me puno natjecanja i u drugim gradovima koje još nisam posjetila, pa me to jako veseli.

Eva Vinković sa svojim medaljama

Koje ti je najdraže mjesto gdje si se natjecala?

Najdraže mjesto mi je Zagreb – Trešnjić kup jer sam tada osvojila svoju prvu zlatnu medalju u jako velikoj konkurenciji. To je ujedno bilo i moje prvo pojedinačno natjecanje.

A pamtim i nastup u Opatiji, gdje sam plesala i natjecala se na *Dance star* natjecanju. *Dance star* natjecanje je između plesnih klubova iz cijelog svijeta i održava se u više država.

Eva na pobjedničkom tronu

Voliš li ići na treninge i natjecanja iz gimnastike?

Da, volim ići na treninge jer stalno naučim nešto novo. Natjecanja me vesele jer upoznajem nove prijateljice, posjećujem nova mjesta i uvijek se nadam novoj medalji.

Razgovarala: Mura Kovačić, 4. d

INTERVJU S INOM ZADRAVEC, UČENICOM 4. RAZREDA PODRUČNE ŠKOLE NOVO SELO ROK

Nema veze ako pogriješite

Učenica **Ina Zadavec** već je dvaput nastupila na Smotri LiDraNo, a ove će se godine predstaviti i treći put. Tim povodom, postavile smo joj nekoliko pitanja.

Tko te potaknuo da ideš na LiDraNo?

Potaknula me učiteljica.

Voliš li ići na LiDraNo?

Volim ići na LiDraNo zato što upoznajem nove prijateljice.

Imaš li tremu kad nastupaš?

Ponekad imam tremu.

Je li bilo teško naučiti recitaciju napamet?

Prvi put bilo mi je teško, ali sad mi je lako.

Vježbaš li puno kod kuće?

Kod kuće vježbam, ali više u školi.

Ina Zadavec

Što si sve naučila iz nastupa na LiDraNu?

Naučila sam da mogu biti dobra i da znam lijepo oblikovati rečenice.

Jesi li ikada pogriješila neku riječ, a da nitko nije primijetio?

Jednom sam pogriješila.

Kojom ćeš se recitacijom predstaviti na LiDraNu ove školske godine?

Ove godine na LiDraNu ću se predstaviti recitacijom Filipa Rodingera „Naša teta Liza“.

Koliko si puta dosad sudjelovala na LiDraNu?

Dva puta.

I za kraj, imaš li kakav savjet za one koji žele ići na LiDraNu, a boje se?

Imam! Ako se boje, neka svejedno idu. Nema veze ako pogriješe. Tako sam i ja prvi put.

Razgovarale: Hanah Koštarić i Gita Baumhak, 4. NSR

Gita, Ina i Hanah

NOVINARI NA DODATNOJ NASTAVI GEOGRAFIJE

Zainteresirana i vrlo uspješna generacija geografa

Čuli smo da se na dodatnoj nastavi koju vodi učiteljica Danijela Perenc-Jaušovec provode razne zanimljive aktivnosti za ljubitelje geografije. Naravno, morali smo saznati o čemu je riječ. Nakratko smo posjetili učenike i učiteljicu i zavrili u jedan nastavni sat!

Učiteljicu smo najprije zamolili da nam predstavi čime se sve njezini učenici bave na dodatnoj nastavi.

PRVIN, br. 1, siječanj 2024.

- Naravno da na DOD-u obrađujemo teme koje su učenicima zanimljive i o kojima treba više saznati. Učenici vole izaći iz škole i vani kartirati, zanimljivo im je kada nekamo idemo.

Naravno da se pripremamo za natjecanje i da tako proširujemo svoje znanje, sve što obrađujemo na redovnoj nastavi još detaljnije objasnimo, od izrade grafičkih priloga, do rješavanja težih zadataka. Ova generacija učenika vrlo je zainteresirana za natjecanje i zaista su dobri. Prošle godine postigli su izvanredne rezultate i bili smo među svim školama u vrhu. Sad nam počinju pripreme za natjecanje, ali bavimo se svime čime bismo mogli potaknuti interes za upoznavanje zavičaja, prostora i sl., a šesti su razredi po tom pitanju za svaku pohvalu!

Vrlo nas je zainteresiralo spomenuto kartiranje, a učiteljica nam je objasnila zašto je ono za učenike važno, potrebno, i zašto im je toliko zanimljivo.

- Mislim da je kartografija za sve učenike vrlo važna jer je to vještina koja nam služi i u svakodnevnom životu jer se svi koriste *Google Mapsom* i sličnim aplikacijama. Geografija je jedini predmet koji se bavi kartografskom pismenošću. Karte koristimo i na Povijesti, ali se jedino na Geografiji podučava kartografska pismenost. Danas se sve više koriste digitalni sadržaji pa, da i mi budemo ukorak s vremenom, koristimo digitalne karte. Imamo licencu pa nam je lako dostupno za sve učenike.

Oni su pokazali interes jer mogu napraviti svoju kartu, vide na kraju gotov uradak i mogu je izraditi prema svojim zahtjevima.

Od učenika smo saznali da se program za izradu karata naziva GIS. Pojasnili su nam da se karte izrađuju tako da se prvo odabire nova prazna karta, a zatim slojevi. Slojevi se mogu uređivati. Nakon toga mogu se dodavati skočni prozori. Karta se uređuje dok se ne dobije njezin željeni izgled.

Najdraži im je dio izrade biranje i označavanje država, odabir simbola i izrada skočnih prozora. Za izradu jedne karte, kažu, potrebno im je mnogo vremena, ponekad i cijeli dan, a sve ovisi o veličini karte i državama koje trebaju označiti. Ponekad nailaze i na probleme, a oni su uglavnom tehnički. Rekli su nam da uživaju u dodatnoj nastavi geografije, vole rješavati razne zadatke, ispunjavati listiće i pritom ponavljati već usvojene nastavne sadržaje, ali i usvajati nove. Vole vrijeme provoditi u učionici, ali uživaju i u izlasku na teren!

Razgovarala: Rajna Šopar, 8. c

Vrijedni geografi

OVA GENERACIJA UČENIKA VRLO JE ZAINTERESIRANA ZA NATJECANJE I ZAISTA SU DOBRI. PROŠLE GODINE POSTIGLI SU IZVANREDNE REZULTATE I BILI SMO MEĐU SVIM ŠKOLAMA U VRHU.

Radno na DOD-u

PUT DO USPJEHA

Nogomet mi je sve

Petar Novak, učenik 7. d razreda, predano korača prema uspjehu. Igrač je Građanskog nogometnog kluba „Dinamo“, a kako izgleda ozbiljan sportski život, saznali smo u razgovoru.

Kada si se počeo baviti nogometom?

Počeo sam s pet godina jer sam kao mali gledao videa Cristiana RONALDA i on me motivirao.

Kako si došao do svoje trenutne pozicije?

Puno sam trenirao. Dok su ostali bili na rođendanima i družili se, ja sam bio na terenu.

Kako se pripremaš za utakmice?

Kapetan uvijek daje motivacijski govor, a ja uvijek perem zube prije utakmice jer tada bolje igram.

Petar na nogometnom terenu

Opiši jedan trening.

U svlačionici moramo biti pola sata prije treninga, kada dođemo na teren, zagrijavamo se, trener nam pokaže vježbe koje ćemo raditi i na kraju smo slobodni.

Nezaboravna utakmica?

Igrali smo s Osijekom, iako smo izgubili, zabio sam dva gola u zadnjih par minuta.

Koji su se aspekti tvoje igre popravili? Na čemu bi mogao još poraditi?

Poboljšalo se moje razmišljanje na terenu, čvršće dodajem pas i pojačao mi se šut u igri. Tijelo mi nije dosta čvrsto; sad igramo ligu s godinu starijima i to mi je teže.

Što te motivira?

Dok je protivnik jači, onda bolje igram jer sam posloženiji u glavi. Ne bojim se jačih.

Što te inspirira?

Kao što sam već rekao, inspiracija mi je Cristiano Ronaldo i on me zaveo u nogomet.

Koja si sve mjesta posjetio zbog turnira?

Bio sam u Grazu 2017. i 2018., posjetio sam Češku u 8. mjesecu 2022., Firencu u travnju 2023. i bio u Austriji u svibnju iste godine. Posjetio sam i mnogo mjesta u Hrvatskoj; najčešće na turnire idemo na more.

Koje osobine čine dobrog trenera?

Motivira nas, govori nam prije i tijekom utakmice što trebamo raditi, ne kritizira previše naše pogreške. Bolje je ako nije preblag, treninzi bi trebali biti zahtjevni jer onda više pobjeđujemo. Na treninzima se zna kad se zežamo, a kad ozbiljno treniramo. Mora biti ozbiljan.

Kako balansiraš nogomet s drugim važnim stvarima u životu?

Balansiram dobro. Imam dobre ocjene u školi jer mi je škola još uvijek važnija od nogometa.

Misliš li da ćeš u nekom trenutku morati dati prednost nogometu?

Ne znam, u Dinamu treneri gledaju ocjene, one uvijek moraju biti dobre. Sad moram više učiti jer moram upisati srednju školu bližu terenu, radi treninga. Zasad još sve stižem.

Što planiraš za budućnost?

Želio bih se profesionalno baviti nogometom i biti uzor drugima.

Što ako to ne uspije?

Onda bih igrao nogomet amaterski, bio trener ili učitelj tjelesnog. Nogomet mi je sve.

Imaš li kakvih hobija osim nogometa i što radiš na slobodan dan?

Druge hobije ne stignem imati, a na slobodan dan igram video igrice s prijateljima, razgovaram s njima, idemo na igralište ili k nekome doma. Trenutno mi najviše pomaže prijatelj Bartol koji sa mnom ide u razred, s njime najviše razgovaram o sportu.

Koji te predmeti najviše zanimaju u školi?

Najviše me zanimaju jezici, posebno engleski. Lijepo mi je i na Hrvatskom, volim pravopis.

Nogomet - ljubav od malih nogu

Gledaš li filmove, serije? Što slušaš od glazbe? Kakve knjige voliš?

Filmovi i serije malo su mi manje zanimljivi, isto je i s knjigama, a od glazbe slušam pjesme koje mi dođu kad igram igrice, najčešće pop žanra. Slušam glazbu koja mene odabere. Od igrice najviše igram *Fifu* i *Fortnite*.

Koji bi savjet dao nekome tko sada ima toliko godina kao ti kada si se počeo baviti sportom? Bi li mu preporučio takav put?

Ja bih mu svakako rekao neka pokuša. Ako mu se ne sviđa, nema veze, a ako da, uživat će u tome. To mi može vjerovati.

Kad bi se jednoga dana o tebi pisala biografija, koji bi joj bio naslov?

O tome nisam razmišljao, vjerojatno *Put do uspjeha*.

Razgovarala: Neva Novak, 7. d

Joško Gvardiol i Petar Novak

Pikači iz Prve

Naša škola već godinama ima uspješnu suradnju s Udrugom „Pikač“ Selnica s kojom sudjeluje u projektima čiji su ciljevi očuvanje, zaštita, prezentacija i prijenos umijeća izrade tradicijske pokladne maske pikač – zaštićenoga nematerijalnog kulturnog dobra Republike Hrvatske sa sjedištem u Međimurju. Dosad su ostvareni projekti: „Pikač uživo ESF“, „Kraj plota“, te posljednji „Mladi – Nova nada za pokladnu masku pikača“ u kojemu su sudjelovali učenici 2. a i 2. b razreda sa svojim učiteljicama Helenom Slamek i Marijom Toplek. Odradili su likovno-umjetničke radionice u razredima i terensku radionicu „Slama land – Jesen u gradu Zrinskih“ s voditeljem Matijom Bobekom. „Slama je tak zabavna“, poručuju djeca. Obična, zanemarena, a dragocjena za izradu pikača.

Klara Kipke, 7. d

Učenici 2. a s učiteljicom Helenom Slamek

Učenici 2. b s učiteljicom
Marijom Toplek

Kreativna radionica točkanja

Kako je božićni humanitarni sajam postao tradicija naše škole, učenici 5. c razreda odlučili su dati svoj doprinos. Nakon kratkog razmišljanja na koji način predstaviti razred, odlučili su se iskušati u nečemu novome i testirati vlastitu kreativnost. Sudjelovali su u kreativnoj radionici točkanja koju je u dva školska sata provela kreatorica mandala, Sanja Birač. Nesebično je pristala pokazati svoje umijeće i dio prenijeti na njih. Odlučili su da će izrađivati privjeske za ključeve, *bookmarkere*, ogrlice, magnetne i broševe u obliku borova. Želju za kreativnošću iskazali su svi učenici u razredu, njih dvadesetero, a svojih ruku djelo uspješno su prodavali na humanitarnom sajmu.

Katja Ovčar, 7. d

Učenici 5. c na radionici točkanja

Radionica Prve pomoći

Učenice koje polaze izvannastavnu aktivnost *Prva pomoć* održale su za učenike 4. d razreda radionicu pružanja prve pomoći. Učenici su učili kako sanirati ranu, zaustaviti krv, imobilizirati ruku, što učiniti kada dođe do opekotina te kako pomoći osobi koja je pala u nesvijest. Neki su spremno pristali biti modeli, a svi su znatiželjno usvajali znanja i dobro surađivali uz polaznice grupe te učiteljice Sašu Hladki i Danijelu Topličanec.

Eva Vinković, 4. d

Učenici 4. d na radionici

Zajedno kroz glinenu čaroliju

Učenci 4. d razreda posjetili su 9. studenoga 2023. učeničku zadrugu „Fijolica“ koja djeluje u Centru za odgoj i obrazovanje Čakovec. Sudjelovali su u radionici „Zajedno kroz glinenu čaroliju“. Radionica je organizirana u sklopu programa inkluzivnih radionica koje COO Čakovec organizira za redovne osnovne škole i dječje vrtiće. Radionicu vode zadrugari (OOS 9 i 10) sa svojim učiteljicama. Cilj radionice bio je prihvaćanje različitosti. Učenci su na radionici izrađivali glinene anđele. Učenci COO izrađene su anđele stavili na sušenje, pečenje u peć za glinu te ih glazirali. Gotov proizvod poklonili su svojim gostima iz 1. osnovne škole Čakovec. Druženje su završili zahvalom, čašćenjem te dogovorom o daljnjoj suradnji.

Daša Posavec, 4. d

Učenci 4. d s učenicima Centra za odgoj i obrazovanje

Božićna radionica u muzeju

Dana 7. prosinca uživali smo na kreativnoj božićnoj radionici „Medičarstvo“ u Muzeju Međimurja Čakovec. Sami smo oslikavali licitarska srca i lijepo se zabavili.

Hana Debelec, 1. b

Medni dan

Dana 7. prosinca obilježili smo Medni dan. Posjetio nas je pčelar Andrija Stričak koji nas je učio o važnosti pčela i tome kako nastaje med. Pokazao nam je kako se rade medne lizaljke koje smo kasnije pojeli. Svi su učenici na dar dobili staklenku meda i slikovnicu o pčelicama.

Kaja Slavić i Eva Strbad, 1. c

Proizvođač meda i pčelar Andrija Stričak

Restoran s knjigama u 1. c

Dana 9. studenoga održali smo radionicu o važnosti čitanja knjiga. Predstavili smo svoje najdraže slikovnice i knjige. Kroz igru „Restoran s knjigama“ prodavali smo i kupovali knjige, vježbali matematiku, ponavljali pristojno ponašanje u školi, restoranu... To nam je bio jedan od najljepših dana u školi.

Paula Soldo, 1. c

Područna škola Novo Selo Rok gostovala u Donjoj Dubravi

Ove su se školske godine na natječaj „Deca, moja deca“, raspisan po peti put radi očuvanja lika i djela Elizabete Toplek-Tete Lize iz Donje Dubrave, javila i dva razredna odjela iz Područne škole Novo Selo Rok. Oba razreda sudjelovala su u likovnom i glazbenom natječaju. Natjecanje je održano 17. studenog. Učenice trećeg razreda Bruna Bužić i Vita Kolar uhvatile su se zahtjevnog zadatka izrade diorame Tete Lize na pozornici. Izrada ovog 3D modela zahtijevala je više sati strpljivog bojanja, šivanja i lijepljenja, ali su svi, a najviše djevojčice, na kraju bili ponosni na njihov uradak.

Od učenika 4. razreda ovaj je izazovni zadatak prihvatio Fran Krsto Golubić Dobranić i dostojno opravdao prijavu za natjecanje. Za glazbeni dio natječaja 3. je razred uvijek bio pjesmu „Dok sam snočka išla dimo“ i to u izvedbi djevojčica: Zoje Jambrović, Zrinke Vrbanec, Brune Bužić i Nikol Žganec. Djevojčice su primile mnoge pohvale za svoj nastup. Učenice 3. razreda pripremaile su se pod mentorstvom učiteljice Snježane Drabić. Četvrti se razred na glazbeni natječaj prijavio s pjesmom „Vrapček se je ženil“ koju su izveli s melodijskom i ritmičkom pratnjom uz plesnu koreografiju. Za uspješan nastup na samom početku natjecanja učeni-

ke su pripremile mentorice Alexandra Sašek-Strbad i Romana Holetić. Zajedničkom izvedbom svih sudionika pjesme „Deca, moja deca“ završio je ovogodišnji susret u Donjoj Dubravi.

Neva Novak, 7. d

Dobri, bolji, najbolji

IZRADA SAPUNA PREMA VLASTITOJ RECEPTURI

Zlatni prirodoslovci

Na 14. međunarodnom sajmu inovacija u poljoprivredi, prehrambenoj industriji i poljoprivrednoj mehanizaciji Agro Arca koji se održao u Prelogu od 12. do 14. svibnja 2023. godine pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva poljoprivrede te Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske, učenici Prirodoslovne sekcije pod mentorstvom Danijele Perenc-Jaušovec i Renate Najman osvojili su zlatnu medalju u kategoriji *Mladi inovatori* izradivši sapune prema vlastitoj inovativnoj recepturi.

Cjelogodišnjim predanim radom na projektu koji je obuhvaćao osmišljavanje proizvoda, istraživanje literature i izradu vlastite recepture, izradu sapuna i ambalaže, utvrđivanje troška proizvodnje i cijene proizvoda, učenici su razvijali poduzetničke kompetencije, spoznali

vrijednost vlastitog rada, naučili kako raditi u timu, što je danas nezaobilazna vještina, te shvatili da se stečena školska znanja mogu primijeniti u rješavanju problema i životnih situacija.

U kategoriji *Mladi inovatori* prezentirana su 34 rada učenika osnovnih i srednjih škola te radovi studenata dodiplomskih i doktorskih studija s pet fakulteta.

Naši su učenici sudjelovali i u radionicama *Bakterije koje žive u tlu pod vodstvom predstavnika Instituta „Ruđer Bošković“* (i bili pohvaljeni za svoju angažiranost), *Legu WeDo* pod vodstvom suradnika Hrvatske zajednice inovatora, predavanju *Klimatske promjene i uzgoj hrane*, koje su održali predstavnici Instituta „Ruđer Bošković“, te *Upotreba intelektualnog vlasništva* u realizaciji predstavnika Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo.

Dobivena nagrada potvrda je uspješnosti i inovativnosti kako učenika tako i mentora te poticaj za daljnje aktivnosti.

Članovi Prirodoslovne sekcije I. osnovne škole Čakovec

AToM liga – tradicionalno dobar uspjeh

AToM liga ekipno je natjecanje učenika osnovnih i srednjih škola Republike Hrvatske u znanju matematike, fizike i kemije. Liga je nastala sa željom da se popularizira prirodoslovlje i matematika, potiče motivacija učenika i njihovih mentora te razvija zajedništvo i timski rad. Učenici odmjeravaju snage u poznavanju nastavnih sadržaja Matematike, Fizike i Kemije te rješavanju jednoga problemskog zadatka koji objedinjuje sva tri područja u dva kola (jesensko i proljetno). Prvo natjecanje AToM lige održano je u školskoj godini 2019./2020. u kojemu su sudjelovale dvije ekipe naše škole. Od tada do danas naša se škola svake godine predstavila s nekoliko ekipa. Naši su učenici pokazali zavidne rezultate, dakle pokazali su da – zaista znaju! Mentori učenika učitelji su matematike – Tanja Debelec, Sanja Murk, Aleksandar Jerosimić i Željka Kolar, učitelj fizike Mihael Varga i učiteljica kemije Renata Najman.

Ove godine u 1. su kolu natjecanja našu školu predstavljali učenici Eva Marčec, Dorian Gombar i Adrian Murk.

Adrian Murk i Dorian Gombar, 8. a

Gradonačelnik Grada Preloga Ljubomir Kolarek, Paula Šalamon, Amalia Senčar i učiteljica Danijela Perenc-Jaušovec

Čitanje naglas— posebno iskustvo čitanja

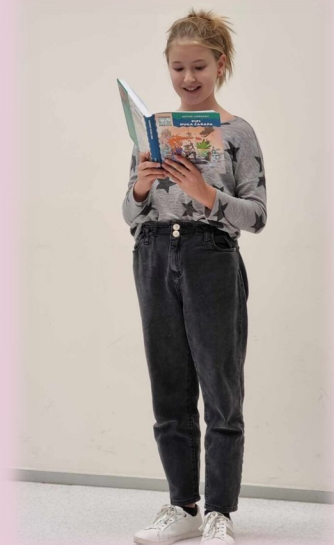
Da čitanje može biti drugačije i posebno iskustvo, da se strast i ljubav prema čitanju mogu na poseban način prenijeti drugima, dokazali su sudionici Natjecanja u čitanju naglas koje se odvijalo u dvije kategorije: mlađa od 3. do 5. razreda i starija od 6. do 8. razreda.

Na školskom Natjecanju sudjelovali su: Tin Trbović, 3. b; Paula Tošić, 4. b; Lana Božinović i Helena Takač, 4. c; Izabela Babić, 4. d; Leda Borlinić, 5. c te Dora Matotek, 7. b.

Za županijsku razinu Natjecanja u organizaciji Knjižnice „Nikola Zrinski“ Čakovec, koje je održano 26. listopada 2023., školska komisija odabrala je Paulu Tošić i Doru Matotek. Zbog Pauline sprječivosti, u mlađoj kategoriji nastupila je također izvrsna Helena Takač. Dora je predstavila knjigu Sue Townsend *Tajni dnevnik Adriana Molea*, a Helena knjigu *Pipi Duga Čarapa*, švedske književnice Astrid Lindgren. Glavni pokretač i organizator Natjecanja u čitanju naglas na državnoj je razini

Narodna knjižnica „Vlado Gotovac“ iz Siska.

Neva Novak, 7. d

Helena Takač

Dora Matotek

Dobri, bolji, najbolji

Naši matematičari odlični na 4. Hrvatskoj matematičkoj olimpijadi za kadete

Lovro Žagar

Adam Oslaković

Ivan Raguž

Učenici Adam Oslaković (5. a), Lovro Žagar (6. c) i Ivan Raguž (6. c) svojim izvrsnim rezultatima na županijskom Natjecanju iz matematike izborili su pravo sudjelovanja na Hrvatskoj matematičkoj olimpijadi za kadete, koja se održala u Prometnoj i strojarskoj školi u Varaždinu 19. listopada. Nakon tri sata rješavanja deset zadataka, sva trojica uspjela su dostići normu za ulazak u finalno, drugo, kolo olimpijade. U drugom kolu trideset je najboljih učenika u svakoj generaciji imalo na raspolaganju tri sata za rješavanje pet olimpijskih zadataka. Adam, Lovro i Ivan izvrsno su se snašli i pokazali svoje vještine i znanja. Adam je, uz mentorstvo učiteljice Tanje Debelec, u kategoriji 5. razreda osvojio 8. mjesto. Ivan je u kategoriji 6. razreda osvojio 6. mjesto, a Lovro 27. mjesto. Šestaši su se za natjecanje pripremali uz mentorstvo učiteljice Sanje Murk.

Rajna Šopar, 8. c

U15 GYMNASIADE 2023

Moj zapis s puta u Brazil

Na ovom putovanju moja pratnja bio je učitelj tjelesne i zdravstvene kulture, Matija Horvat.

U Brazil sam putovao radi natjecanja – U15 Gymnasiade 2023, svjetskoga školskog natjecanja iz sportova muške i ženske kategorije, organizatora ISF-a. Bio sam natjecatelj sporta gimnastike.

Moje putovanje počelo je vožnjom od Čakovca prema Zagrebu. Kada smo stigli na aerodrom u Zagrebu, čekali smo oko dva sata. Nakon dugog čekanja predali smo prtljagu te krenuli prema avionu. Avionom smo krenuli od Zagreba prema Amsterdamu u Nizozemskoj. Let je trajao oko 1 sat i 45 minuta. Hrana je bila servirana samo jednom te je to bio *banana-bread*. Dolaskom u Amsterdam saznali smo da nećemo imati vremena da obiđemo grad. Nakon čekanja za drugi let, krenuli smo prema avionu. Kad smo išli, doznali smo sve o pravilima ponašanja u avionu.

Let je trajao oko 10 sati i 30 minuta. Većinu sam leta prespavao. Kada smo stigli u Brazil (u Rio de Janeiro), uzeli smo prtljagu te krenuli u autobus koji nas je odveo u hotel. Hotel se

Jan i učitelj Matija Horvat ispred kipa Krista Otkupitelja

Priprema za nastup

zvaao Radisson te imao 4.5 zvjezdica. No nismo mnogo vremena provodili u njemu. Prvi dan u Brazilu bili smo na otvorenju te sreli mnoge nove prijatelje iz Hrvatske i iz drugih država. Drugi dan počeo je doručkom u hotelu. Nakon doručka krenuli smo na trening. Trening se održavao u Olymp parku. Nakon treninga bio je ručak koji je organizirao ISF u posebnoj dvorani. Nakon ručka krenuli smo u hotel na odmor. Shvatili smo da se večera održava u istoj dvorani kao i ručak i dogovorili se da ćemo ići nekamo u grad. Prvo smo razmijenili novac iz eura u brazilsku valutu zvanu real. Pronašli smo restoran koji se nalazio pored plaže. Uzeli smo hranu te krenuli u hotel. Nakon večere, krenuli smo na spavanje. Moji cimer zvaao se Filip, bio je iz Slavenskog Broda te došao na natjecanje iz šaha. Treći dan počeo je kao i drugi, a tako i četvrti, no treći je bio uzbudljiviji. Posjetili smo: kip Krista, Muzej znanosti, katedralu Metropolitanu, Šećernu glavu, Escadariu Selarón, Yup Star te smo na kraju vidjeli plažu Copacabanu. Peti smo dan išli na plažu i kupali se. Šesti dan bilo je natjecanje i bio sam trinaesti od sedamnaest. Sedmi dan bio je drugi dio natjecanja. Bio sam peti na parteru, a na svim ostalim spravama šesti. Mislio sam da je to to, pa smo krenuli dalje. Bila je kiša, išli smo prema autobusu koji će nas odvesti do hotela kada je učitelj Matija Horvat dobio poziv da me nešto trebaju u vezi natjecanja. Otrčali smo do dvorane te sam dobio medalju za *Fair play*. Došli smo u hotel i proslavili. Nakon proslave otišli smo na zatvaranje. Osmi dan bio je dan odlaska te smo krenuli prema aerodromu. Predali smo prtljagu i ukrkali se u avion. Putovali smo oko 12 sati, no prespavao sam većinu puta. Dolaskom u Amsterdam izašli smo iz aerodroma te prošetali gradom. Kada smo završili šetnju, krenuli smo do aerodroma te se ukrkali na posljednji avion. Letom koji je trajao oko 1 sat i 30 minuta stigli smo u Zagreb. Autom sam otišao kući nakon ovoga dugog putovanja u Brazil.

Jan Fišter, 8. a

Dobri, bolji, najbolji

Naboj Junior – natjecanje koje povezuje matematiku i fiziku

Naboj Junior međunarodno je ekipno natjecanje iz matematike i fizike za učenike osnovnih škola (primarno za učenike 7. i 8. razreda). Timovi se sastoje od najviše četiri člana. Zadaci na natjecanju podupiru kreativno i logičko razmišljanje. Glavni je organizator natjecanja udruge Mladi nadareni matematičari "Marin Getaldić" koja se bavi pripremom učenika za natjecanja te popularizacijom matematike. Ove su godine bile prijavljene 144 ekipe. Natjecanje se održalo 24. studenoga 2023. od 10 do 12 sati. S obzirom na to da su tek ove godine počeli stjecati nova znanja iz fizike, našu školu hrabro su predstavljali učenici četiriju ekipa i postigli izvrsne rezultate: Ida Horvat, Sara Ružić, Nera Ružić i Barbara Ružić (83. mjesto) te Karlo Horvat, Jakov Mlinarić, Toma Jambrošić i Simon Kovačić (116. mjesto) s mentoricom Tanjom Debelec; Max Varga, Klara Kipke, Bartol Levačić i Petar Režek (63. mjesto) te Noa Rok, Luka Štampar, Matija Strbad i Niko Trupković (111. mjesto) s mentoricom Sanjom Murk.

Klara Kipke, 7. d

Natjecanje u rješavanju SUDOKU zadataka

Hrvatska Mensa u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje organizirala je ove godine Natjecanje u rješavanju SUDOKU zadataka za osnovne i srednje škole.

Na školskom Natjecanju sudjelovalo je 38 učenika naše škole u kategorijama *Bistrići* (1. – 4. OŠ) i *Kadeti* (5. – 8. OŠ). Na regionalno Natjecanje plasiralo se šestoro učenika.

Bistrići: Vigo Trokter (mentorica Branka Hranjec), Mihael Rajh (mentorica Snježana Drabić) i Mura Kovačić (mentorica Danijela Topličanec)
Kadeti: Adam Oslaković (mentorica Tanja Debelec), Sana Cimerman i Jakov Kostanjević (mentorica Sanja Murk).

Rajna Šopar, 8. c

Sana Cimerman među najboljima na SUDOKU sceni

Sredinom prosinca u Vodicama je održana završna razina Prvenstva u rješavanju SUDOKU zadataka za učenike osnovnih i srednjih škola.

Sana Cimerman (6. c) na državno se natjecanje plasirala nakon izrazito zahtjevnih SUDOKU setova na regionalnoj razini, gdje je u kategoriji

Ekipe natjecanja Naboj Junior

viših razreda – kadeta, osvojila prvo mjesto u Međimurskoj županiji.

Među 40 najboljih sudokaša u državi Sana je, pod vodstvom mentorice Sanje Murk, s jednom načinjenom pogreškom, osvojila odlično 14. mjesto. Svojim kombinatornim sposobnostima i brzinom pokazala je da, iako je tek šestašica, može bez problema konkurirati i starijima.

Vjerujemo da je za Sanu ovo tek početak jedne SUDOKU ere i da ćemo o njezinim uspjesima na SUDOKU sceni zasigurno još čitati.

Klara Kipke, 7. d

Sana Cimerman

**Vida Horvat, Eda Horvat, Vita Jagečić,
Rose Maria Farkaš –
županijske prvakinje u plesu**

**Anas Ramadani, Oliver Tratnjak, Meris Ramadani,
Iker Novak, Rok Zavrtnik, Lukas Belošević Strbat,
Leonardo Šopar, Andro Štefulj, Sven Fras - osvojili
10. mjesto na državnom Natjecanju iz juda u
Zagrebu**

Dobri, bolji, najbolji

U BROJKAMA

Županijska i državna natjecanja 2023.

Predmet/područje	Broj učenika na županijskom natjecanju	Broj učenika na državnom/ međunarodnom natjecanju
Hrvatski jezik	2	/
Likovna kultura	8	1 (likovni natječaj)
Engleski jezik	6	/
Njemački jezik	14	/
Matematika	23	1
Glazbena kultura	Mali pjevački zbor (33)	/
Biologija	8	2
Kemija	15	2
Geografija	13	/
Tjelesna i zdravstvena kultura	119 (različiti sportovi)	79 (različiti sportovi)
Informatika	19	6
ATOM LIGA	/	2 ekipe (6 učenika) u 10 % najuspješnijih 1 ekipa (4 učenika) u 25 % najuspješnijih
Poduzetništvo (Agro Arca 2023.)	/	14
SUDOKU	5	2
Čitanjem do zvijezda	3	3
LiDraNo 2023.	6	1
Naboj Junior	/	4
Dabar	/	70 učenika u 10 % najuspješnijih
Klokan bez granica	/	20 učenika u 10 % najuspješnijih
MAT LIGA	/	16 učenika u 10 % najuspješnijih
ŠTEDOPIS	/	11

Slobodno vrijeme

TOP 5

Filmske preporuke za slobodne dane

Piše: **Branimir Murković, 8. d**

1. Oppenheimer – vrhunski dugometražni film snimljen 2023. koji govori o povijesnom događaju, odnosno prvoj atomskoj bombi. U glavnoj ulozi Cillian Murphy kao Oppenheimer.

2. Killers of the Flower Moon – američki je kriminalistički vestern iz 2023. Radnja je smještena u Oklahomu 1920-ih, a fokusira se na niz ubojstava članova Osagea i odnose u Osage naciji nakon što je nafta otkrivena na plemenskoj zemlji.

3. The Last of Us – američka je televizijska serija autora Craiga Mazina i Neila Druckmanna bazirana na istoimenoj videoigri iz 2013. Seriju možete pronaći na Netflixu.

Piše: **Neva Novak, 7. d**

1. Priscilla – „Voliš Elvisa?“ prva je stvar koju je čula četrnaestogodišnja Priscilla Beaulieu prije nego je upoznala najvećeg pjevača onih vremena: Elvisa Presleyja. Film prikazuje cijelu njihovu vezu. Redateljica je Sofia Coppola, ulogu Priscille ima Cailee Spaeny, a ulogu Elvisa preuzeo je Jacob Elordi.

2. Sleepy Hollow – Detektiv Ichabod Crane poslan je u grad da otkrije ubojicu koji stoji iza serije ubojstava. Redatelj je Tim Burton, poznat po takvom žanru filmova, glavnog detektiva glumi Johnny Depp, a glavnu žensku ulogu preuzela je Christina Ricci.

4. Barbie – američka fantastična komedija iz 2023. Temeljen na Mattelovim modnim lutkama, ovo je prvi igrani film o Barbie nakon brojnih računalno animiranih videa i televizijskih filmova. U glavnoj su ulozi Margot Robbie kao Barbie i Ryan Gosling kao Ken.

5. Tko pjeva zlo ne misli – najpoznatiji je film redatelja i scenarista Kreše Golika, ujedno i jedan od najgledanijih hrvatskih filmova u povijesti, podnaslovljen kao "ljubavna komedija s pjevanjem".

Naslovnica filma *Oppenheimer*

Izvor fotografije: universalpictures.com

Isječak iz filma *Barbie*

Izvor fotografije: medijskapismenost.hr

3. La La Land – La La Land psihičko je stanje nekoga tko nije svjestan što se zapravo događa. Dok upravljaju svojim karijerama u Los Angelesu, pijanist i glumica zaljubljuju se dok se pokušavaju pomiriti sa svojim težnjama i planovima za budućnost. Glavne uloge imaju Emma Stone i Ryan Gosling. Kulturna je scena filma u kojoj Mia i Sebastian traže njezin auto plešući.

4. (500) days of Summer - bespomoćni romantičar Tom Hansen izgubi curu koju smatra svojom srodnom dušom, osvježuje svaki aspekt njihove veze i pokušava ju vratiti. Glavne uloge imaju Joseph Gordon-Levitt i Zooey Deschanel.

5. 10 razloga zašto te mrzim – srednjoškolarac Cameron, iako je za Biancu naučio francuski, ne može s njom izlaziti sve dok njezina asocijalna starija sestra Kat ne pronađe dečka. Cameron plaća tajanstvenom dečku Patricku da šarmira Kat.

Isječak iz filma *La La Land*

Izvor fotografije: filmmattersmagazine.com

Naslovnica filma *10 razloga zašto te mrzim*

Izvor fotografije: kinoteka.hr

Slobodno vrijeme

**IVA MIHALIC KRČMAR I
BRANKO KRČMAR OTKRILI
SU NAM MNOGE TRIKOVE U
SVIJETU PUTOVANJA**

Pola godine na putu!

Kada je u pitanju slobodno vrijeme, rado zamišljamo kako ga provodimo u nekom udaljenom kutku svijeta. Neka su nam mjesta dostupna, u neka odlazimo samo u mašti, s nekima se upoznajemo čitajući o njima i gledajući fotografije na blogovima, Facebook i Instagram profilima, prateći kanale na Youtubeu... Kada planiramo putovanja, vrlo nam je koristan poznati blog naših Međimuraca pod nazivom *Putoholičari*. Pravi je to vodič, kako za početnike, tako i one iskusnije, koji sadrži sve ključne informacije o pojedinim destinacijama. Proputovali su svijet, a pred njima je zasigurno još mnogo uzbudljivih putovanja. Oni su Iva Mihalic Krčmar i Branko Krčmar.

Kada se i kako javila ljubav prema otkrivanju novih svjetova?

Ljubav je postojala oduvijek, zapravo neka znatiželja o tome kako izgleda neka zemlja, kako se u njoj živi. Jedne godine odlučili smo umjesto ljetovanja na našem moru otići u Tunis, pa iduće godine u Tursku i onda je samo krenulo.

Kako odabirete kamo ćete putovati? Što vam je sljedeće u planu?

U početku destinacije smo birali isključivo prema cijenama, što je u tom trenutku bilo jeftino, tamo bismo putovali. Sada već imamo neku listu želja, mjesta koja bismo željeli posjetiti. Imamo i mnogo suradnji, radimo na promociji nekih destinacija, pa ponekad izbor naših putovanja ovisi i o drugim čimbenicima. A planovi su se ove godine malo promijenili, već bismo sad bili na nekom putovanju, ali ja sam trudna pa sam malo stopirala putovanja, ali zato Branko putuje i dalje, sam ili s prijateljima, pa je za sada u planu Rim, pa onda Kuvajt, Bahrein, pa SAD, to je do rođenja našeg djeteta, a onda ćemo malo putovanje prilagoditi njemu.

Kako pronalazite povoljan smještaj i letove?

Trebale su godine istraživanja da otkrijemo trikove kako se može jeftino putovati, zbog toga smo i pokrenuli stranicu *Putoholičari* kako bismo te trikove otkrili i drugima i time im omogućili da putuju što više i što jeftinije.

Također, treba pratiti trendove jer se platforme za rezervacije i cijene stalno mijenjaju pa treba istraživati što je novo, što je povoljnije, a to je ono čime se mi, između ostaloga, bavimo. Ako se ne snalazite u tim vodama, samo pratite *Putoholičare*, mi odrađujemo veći dio posla za vas.

Koristite li se navigacijom/Google Mapsom? Jeste li se ikad izgubili?

Google Maps nam je super, obično prije puta na karti označimo mjesta koja bismo voljeli posjetiti, pa vidimo udaljenosti i prema tome radimo neki plan po danima. Također, prije svakog puta skinemo određeni dio karte *offline* kako bismo ju mogli koristiti za snalaženje ako nemamo internet. Naravno da smo se izgubili, ali to je ponekad čar putovanja jer tada otkrijete mjesta za koja niste znali da postoje. U nekim zemljama ni *Google Maps* ne pomaže, kao npr. u Namibiji, tamo nema adresa, dobijete GPS koordinate koje pratite, ili uvijek možete pitati lokalce za pomoć.

Jeste li na putovanjima doživjeli kakve neugodnosti i loša iskustva?

Ništa ekstremno. Najgore je iskustvo bilo tu nedaleko; u Sarajevu su nam provalili u auto i uzeli sve stvari. Sva sreća, dokumenti su bili s nama. U Barceloni nekoliko su nas puta pokušali opljačkati, ali smo shvatili na vrijeme. Zemlje kao što su Brazil ili Južna Afrika na glasu su kao jedne od najopasnijih, tako da smo se za tamo posebno spremali što se tiče sigurnosti; više opreza, manje isticanja. Na kraju je sve dobro prošlo.

Posjetili smo i Sjevernu Koreju za koju su mnogi mislili da je jedna od opasnijih zemalja, a zapravo je za stranice vrlo sigurna jer vas lokalni vodiči ne ispuštaju iz vida, stalno su uz vas. Naime tamo ne smijete sami lutati, niti možete u zemlju ući bez agencije i posebnih priprema.

Zemlje kao što su Namibija ili Bocvana opasne su zbog divljih životinja; slonovi brane svoje mlade pa često zaštitnički nastupaju ako im se previše približite. Ne daj Bože da se susretnete s lavom ili gepardom oči u oči. U svakoj zemlji

postoje pravila pa to proučimo prije puta i držimo se toga.

”

U početku destinacije smo birali isključivo prema cijenama, što je u tom trenutku bilo jeftino, tamo bismo putovali. Sada već imamo neku listu želja, mjesta koja bismo željeli posjetiti.

Koja su vas mjesta najviše očarala?

Uh, teško pitanje. Amerika ima najljepšu prirodu, njihovi nacionalni parkovi pravo su čudo, južni je dio Afrike kao da ste upali u dokumentarac *National Geographica* – slonovi koji prelaze cestu, lavovi koji se odmaraju ispod drveća, nešto nevjerojatno, a Azija pak ima najljubavnije ljude.

Iva u Kapadokiji

Slobodno vrijeme

Što uvijek i obavezno nosite sa sobom?

Za svako putovanje treba ti samo putovnica, bankovna kartica i mobitel, bez svega se ostaloga može. S vremenom smo naučili pakirati se sa što manje stvari da nam prtljaga ne zadaje glavobolju na putu jer se nikad ne smjestimo na jedno mjesto, pa je naporno tegliti mnogo prtljage svaki dan. Osnovna odjeća, mala putna ljekarna i, kako mi na svakom putovanju radimo, onda imamo mnogo tehnike sa sobom: laptop, dron, *GoPro*, *power bank*, sve moguće punjače itd.

Najveća slana pustinja na svijetu Salar de Uyuni u Boliviji

Postoji li neka destinacija u koju se ne biste vratili?

Za sada nema takve destinacije, svugdje smo pronašli nešto što nam se sviđa i u svaku bismo se destinaciju vratili jer nikad ne stigneš sve posjetiti, doživjeti, iskusiti.

Koju bismo destinaciju svi trebali posjetiti?

Ja svima preporučam Istanbul. Blizu je, nije skupo, a totalni je kulturološki šok i pravo mjesto za razbijanje predrasuda.

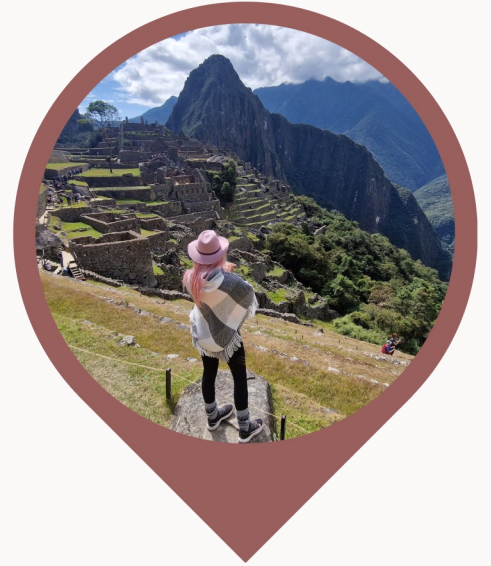
Koliko ste dana godišnje na putu?

Uh, ne brojimo, ali gotovo pola godine. Koristimo svaki slobodan dan, vikend, period da odemo nekamo. Ne mora to uvijek biti daleko. Počeli smo mnogo putovati i po Hrvatskoj i otkrili vrlo zanimljiva mjesta idealna za neka vikend putovanja.

Da možete birati, kamo biste se preselili? Koje vam se mjesto čini idealnim za život?

Ja biram Havaje – tamo je idealna klima, toplo, a ne prevruće tijekom čitave godine. Mnogo se toga nudi, a na otoku ste. Želite li užurbani život, *party*, *shopping*, sve imaju. S druge strane, ako želite mir, plažu, odmor, odete nekoliko kilometara dalje i evo vas – drugi svijet. I sve je nekako laganini. Šteta što su tako daleko.

Razgovarala:
Neva Novak, 7. d

Carstvo Inka Machu Picchu

Za svako putovanje treba ti samo putovnica, bankovna kartica i mobitel, bez svega se ostaloga može.

Iva i Branko na Uskršnjim otocima

Slobodno vrijeme

KNJIŽEVNE PREPORUKE

Čitanje nam pruža znanje!

Priredila: Dragica Pongrac, knjižničarka

Čitanjem proširujemo rječnik, jačamo samopouzdanje, razvijamo umijeće komuniciranja.

Ono nam donosi još mnoštvo prednosti!

Broj djela za čitanje po vlastitome izboru nije ograničen, štoviše, radi stvaranja čitateljskih navika i razvijanja čitalačke kulture, u našoj školskoj knjižnici možete pronaći mnoštvo zanimljivih naslova raznih žanrova primjerenih različitoj dobi.

Izdvajam za vas nekoliko novonabavljenih naslova:

Christiane F.: *Mi djeca s kolodvora Zoo*

Fabrice Colin: *Balinja u New Yorku*

John Boyne: *Dječak u prugastoj pidžami*

Mladen Kopjar: *Sjena brončanog štakora, Djed Mlaz, Čokoladne godine, Poštanski Marko*

Anto Gardaš: *Filip, dječak bez imena*

Krunoslav Mikulan: *Škola u opasnosti, Noć crnoga sunca*

Jeff Kinney: *Gregovi dnevnici*

Sanja Pilić: *Maša i ...*

...te nekoliko slikovnica za najmlađe!

Uživajte u čitanju!

GLAZBENA PREPORUKA

Lana Del Rey - retro princeza

Piše: Neva Novak, 7. d

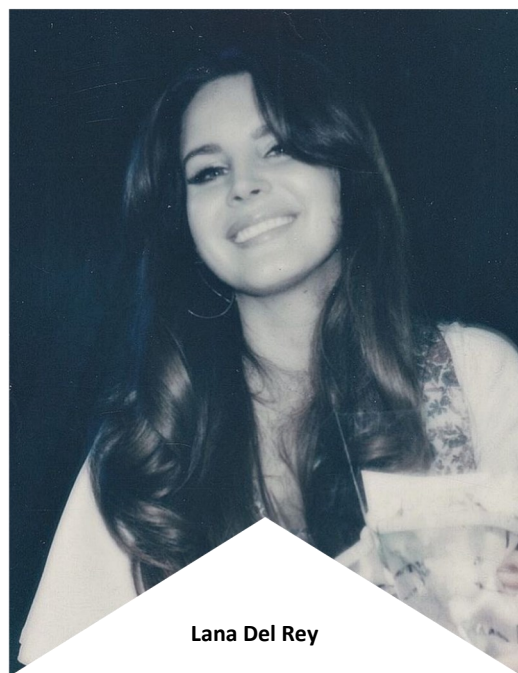
Njezini singlovi *Video Games* i *Summertime Sadness* obilježili su ljeto 2012. Mnogi je ljudi tada nisu poznavali, ali njezina ljubav prema starim holivudskim filmovima, modi i dramatičnim pričama o slomljenim srcima govorila je dovoljno.

Elizabeth Woolridge Grant rođena je na Manhattanu, a odrasla je u malom mjestu Lake Placid u državi New York. Lana, velika američka kantautorica našega doba, umjetničko ime posvećuje Lani Turner, glumici zlatnog doba Hollywooda, i zamišlja da se u Ford Del Rey sedanu vozi obalom Floride. Tako je sve krenulo. Pod tim imenom prvi put izlazi u javnost s albumom *Born to Die*. Proteklih devet godina izašlo je još osam novih albuma (*Ultraviolence, Honeymoon...*). Njezin album iz 2019. (NFR!) poznat je po vrhuncu njezine stvaralačke energije. U to vrijeme njezin se stil mijenjao iz onih slatunjavih, pomalo naivnih, stihova u čistu poeziju.

Slušam album po redu do kraja, pa si puštam one stare i pišem ovo, dok u susjednoj sobi netko igra videoigre, a ja se nesvjesno vraćam na treću pjesmu novog albuma i 'do you wanna do them with me'? Nije mogao postojati bolji odgovor na 'tell me all the things you wanna do'. Nostalgija se pretvara u budućnost.

Preporuke:

- Off To the Races
- Body Electric/Burning Desire
- Shades Of Cool/Pretty When You Cry
- The Blackest Day/Salvatore
- Venice Beach/The greatest/Cinnamon Girl
- Chemtrails Over the Country Club
- Thunder/Text Book
- Peppers/Taco Truck x VB

Lana Del Rey

Riječ izvana

What type of animal are you?

1. You are...

- a) lazy (+10) b) stubborn (+20) c) forgetful (+30) d) physically active (+40) e) talkative (+50)

2. What's your favorite activity?

- a) swimming/diving (+30) b) hanging out with friends (+40) c) learning something new (+50)
d) sleeping (+20) e) reading (+10)

3. What is the most important to you?

- a) family (+50) b) yourself (+20) c) friends (+30) d) money (+40) e) love (+10)

4. How do you resolve a conflict with your friends?

- a) I leave (+20) b) I talk it out (+50) c) I physically fight them (+40)
d) I apologize even if I'm not in the wrong (+30) e) I cry (+10)

5. What type of food would you choose?

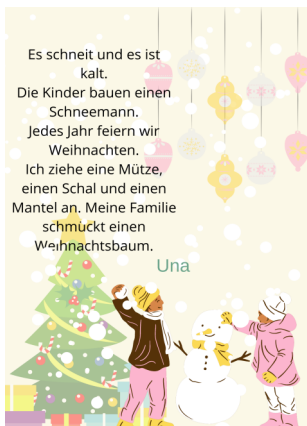
- a) meat (+50) b) vegetables (+10) c) fruits (+40) d) sweets (+30) e) pasta (+20)

According to your answers you are a...

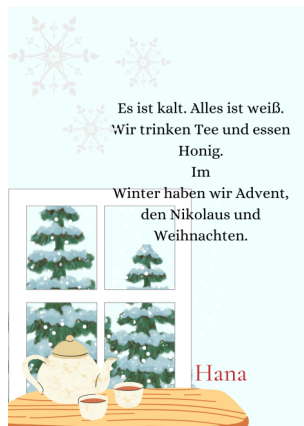
- turtle (1 – 75) cat (76 – 125) goldfish (126 – 175) dolphin (176 – 225) dog (226 – 250)

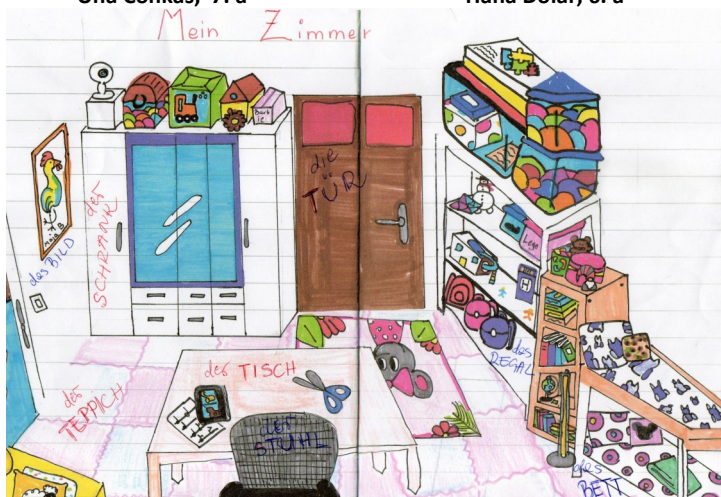
MADE BY: Nera Ružić, Sara Ružić, Vita Kačer, Nika Kosalec, Ida Horvat, 7. c

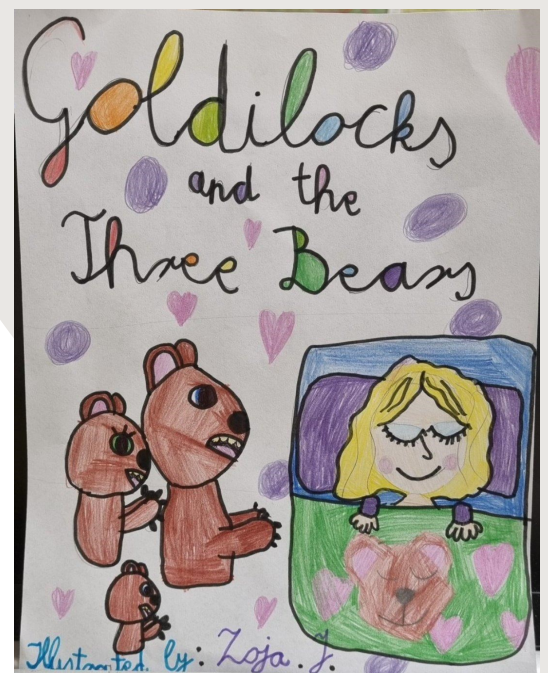
Una Čonkaš, 7. a

Hana Dolar, 6. a

Kaja Srnc, Ana Plavetić, Ida Vadlja, 6. d
Lorena Antončić, 6. a

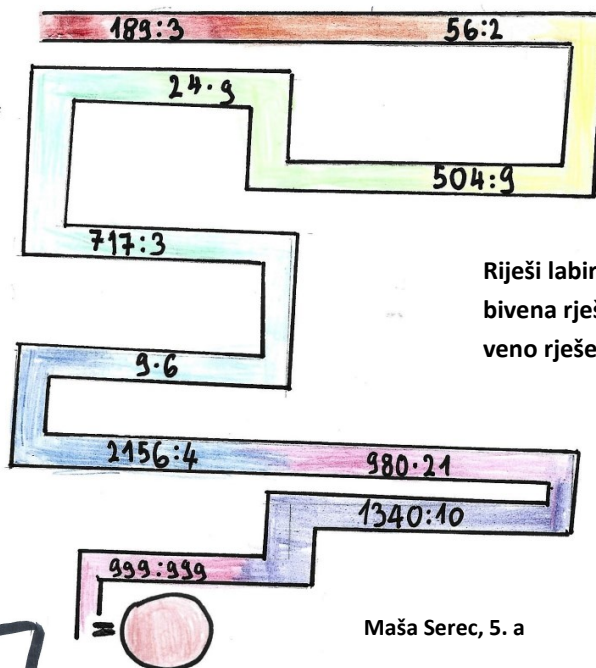
Učenci 3. razreda Područne škole Novo Selo Rok, koji pohađaju grupu Mali Englezi (izvannastavna aktivnost), sudjeluju u Profilovom projektu *Read your way to better English*. Dobili su besplatne kodove za *Oxford Reading Club* i pristup online knjižnici s više od 700 naslova. Čitali su uglavnom bajke koje su prilagođene njihovoj dobi. Nakon čitanja djela, učenici su kod kuće ili na satu rješavali razne kreativne zadatke, a jedan je od njih bio izrada naslovnice bajke *Goldilocks and the Three Bears*.

Mozgalice

Odredi brojčanu vrijednost stabla.

$$\begin{aligned} \text{Stablo} + \text{Stablo} + \text{Stablo} &= 30 \\ \text{Stablo} + \text{Cvijet} &= 20 \\ \text{Cvijet} + \text{Stablo} + \text{Stablo} + \text{Cvijet} &= 125 \\ \text{Cvijet} &=? \end{aligned}$$

Lucija Vinković, 5. b

Riješi labirint tako da zbrojiš dobivena rješenja zadataka. Dobiveno rješenje upiši u krug.

Maša Serec, 5. a

Riješi zadatke te prema dobivenom rješenju oboji polje na slici.

- Broj koji nije ni složen, ni prost.
- Broj djeljiv s 9.
- Višekratnik broja 2, ali ne 9 i 10.
- Prost broj koji je veći od 41, a manji od 62.
- Djelitelj broja 25, ali ne i 10.

Riješi labirint tako da izvršiš zadane računske operacije.

Luna Plevnjak i Laura Soldo, 5. a

Pigvin Dobrica

DAN
ZA
Matematičke
Zadatke

1. Pomakni samo jedna kizaticu da bi rezultat bio točan

$$2 \times 2 = 6 - 1$$

$$\begin{aligned} \text{Klobuk} + \text{Klobuk} + \text{Klobuk} &= 85 \\ \text{Klobuk} + \text{Klobuk} + \text{Klobuk} + \text{Klobuk} &= 21 \\ \text{Klobuk} &=? \end{aligned}$$

$$3. \text{ } \heartsuit \cdot 8 = 72$$

$$(\heartsuit + 5) \cdot 7 = 84$$

$$6 \cdot (\heartsuit - 5) = 36$$

$$\heartsuit \heartsuit \heartsuit = ?$$

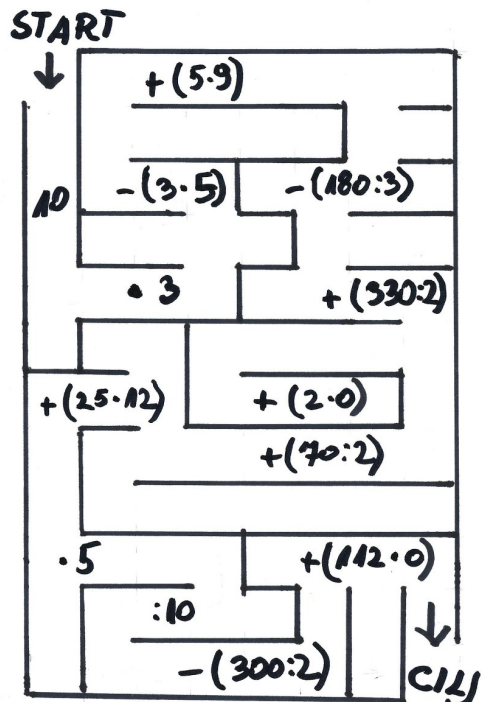
4. Otkrij koji je zadatak s ostatkom

$$\begin{aligned} 8:2 &= 81:9 \\ 35:2 &= 36:6 \\ 11:2 & \\ 32:2 &= 48:8 \end{aligned}$$

5. Otkrij koji je zadatak s ostatkom

$$\begin{aligned} 2:27 &= 32:2 \\ 3:100 &= \text{ostatak} \\ 12:4 & \end{aligned}$$

Ajna Kabarić, 5. b

Lucija Vinković, 5. b

Zapisano u zvijezdama

OVAN 21. ožujka – 19. travnja

POSAO: Čeka te burno razdoblje puno matematičkih zadataka. Zvijezde su ti naklonjene pa će ti sve ići od ruke.

LJUBAV: Simpatija će se prema tebi početi sve ljepše ponašati. Moguće su i tople riječi.

SAVJET: Dva puta prema rasporedu provjeri pribor prije nego kreneš u školu. Bilo bi dobro da se upišeš na neku sport-sku aktivnost.

BIK 20. travnja – 20. svibnja

POSAO: Pred tobom je mnogo pisanja, prepisivanja i sastavaka, no sve ćeš rješavati s lakoćom.

LJUBAV: Toliko će ljubavi biti oko tebe da bi se mogla o tome napisati priča ili barem pjesma.

SAVJET: Vrijeme je za promjenu izgleda. Promijeni frizuru ili kupi novi komad odjeće novcem koji si uštedio/uštedjela.

BLIZANCI 21. svibnja – 20. lipnja

POSAO: Učiteljica će te pohvaliti jer si napisao/napisala najbolji dnevnik čitanja. Svakako te čeka petica.

LJUBAV: Simpatija će ti poslati pismo. Odgovori joj do kraja tjedna.

SAVJET: Vrijeme je za odmor od matematičkih zadataka, ali pravo vrijeme za čitanje lektire.

RAK 21. lipnja – 22. srpnja

POSAO: Svi će ti se učenici diviti jer ćeš se najbolje snalaziti na zemljopisnoj karti.

LJUBAV: Ova je godina stvorena za prijateljsku ljubav. Najbolja prijateljica/prijatelj pozvat će te na prespavanje.

SAVJET: Pokušaj manje vremena provoditi uz mobitel.

LAV 23. srpnja – 22. kolovoza

POSAO: Čeka te uspjeh u glazbi. Pravo je vrijeme da se upišeš u glazbenu školu.

LJUBAV: Uskoro će te draga osoba pozvati u šetnju parkom.

SAVJET: Previše rješavaš matematičke zadatke. Možda bi bilo dobro da malo zapjevaš i zaplešeš.

DJEVICA 23. kolovoza – 22. rujna

POSAO: Uživat ćeš radeći domaće zadatke i čitajući lektiru. Moguće su pohvale i odlične ocjene.

LJUBAV: Čeka te ugodno druženje uz film u *Cinestaru*.

SAVJET: Vrijeme je za više kretanja i vježbanja na svježem zraku.

VAGA 23. rujna – 22. listopada

POSAO: Čekaju te odlične ocjene jer ćeš rješavati i dodatne zadatke.

LJUBAV: Moguće je novo prijateljstvo na bazenima.

SAVJET: Smanji igranje računalnih igrica i zaigraj neku društvenu igru s prijateljima ili ukućanima.

ŠKORPION 23. listopada – 21. studenog

POSAO: Briljirat ćeš na satima Matematike. Zadiviti ćeš cijeli razred.

LJUBAV: Pripremi se na mnogo komplimenata od dragih osoba.

SAVJET: Razmisli o tome da se upišeš na balet ili u neku plesnu skupinu.

STRIJELAC 22. studenoga – 21. prosinca

POSAO: Pred tobom je vrijeme pogodno za geometrijske zadatke. Šestarom i trokutima služiti ćeš se bolje od svih.

LJUBAV: Ovo je vrijeme obiteljske ljubavi. Baka ili djed iznenadit će te slatkišem.

SAVJET: Pripazi na prehranu. Obavezno pojedij školsku užinu.

JARAC 22. prosinca – 19. siječnja

POSAO: Sve će ti ići od ruke! Knjige će te privlačiti poput magneta.

LJUBAV: Zvijezde su ti naklonjene i čeka te ugodno druženje uz *bubble tea*.

SAVJET: Pokreni se tjelovježbom ili plesom.

VODENJAK 20. siječnja – 18. veljače

POSAO: Tvoj likovni rad bit će jedan od najljepših u razredu.

LJUBAV: Za vrijeme velikog odmora pričat ćeš šale i privlačiti pozornost nekoga tko ti se sviđa.

SAVJET: Pripazi na novčane izdatke. Ne moraš uvijek ti častiti!

RIBE 19. veljače – 20. ožujka

POSAO: Obavezno posjeti knjižnicu i posudi knjigu. Čeka te posebno iskustvo.

LJUBAV: Zvijezde su ti naklonjene. Slobodno pošalješ poruku simpatiji.

SAVJET: Posebno pripazi na gramatiku i pravopis. Vidjet ćeš da se isplati.

Priredili: Učenici 4. d
Ilustracije: Pia Laura
Glavaš, 6. c

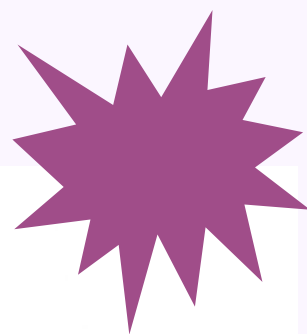
Zabavni kutak

Učitelj: "Ovo pitanje neće biti u ispitu."

To isto pitanje u ispitu:

- 1. opcija: 10
 - 2. opcija: 12
 - 3. opcija: 11
 - 4. opcija: 14
- moj kalkulator: - 377.89

Ja:

Ja kad mi olovka padne na pod

Kad učitelj koristi tvoj sastavak kao dobar primjer

JA KAD PITAM
PRIJATELJA ZA POMOĆ

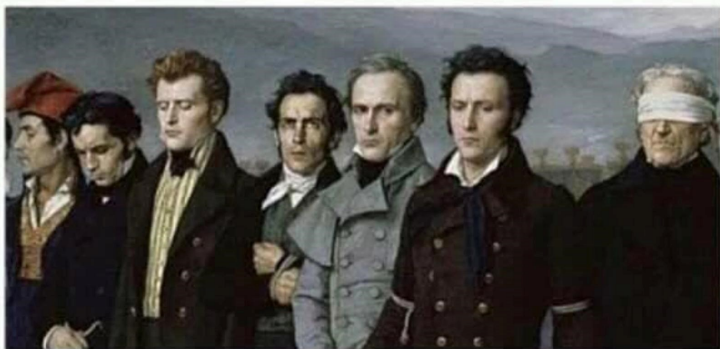

ALI NI ON
NE ZNA ODGOVOR

Kako se osjećaš kad sjedneš na učiteljevu stolicu

Cijeli razred kad učitelj pita ako se netko javlja za usmeno:

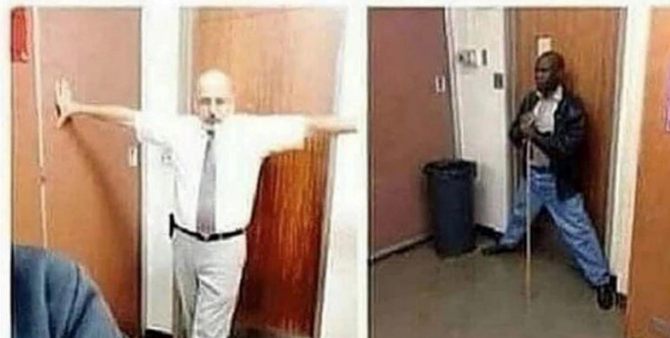

Svi kad te učitelj prozove za usmeno

Cijeli razred: počinje se pakirati 23 sekunde prije završetka sata

Učitelji:

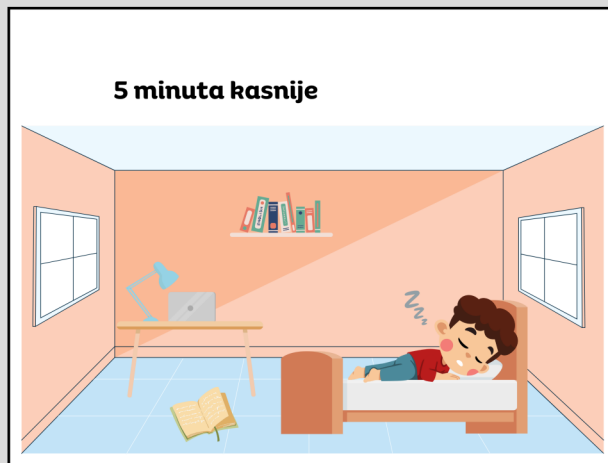
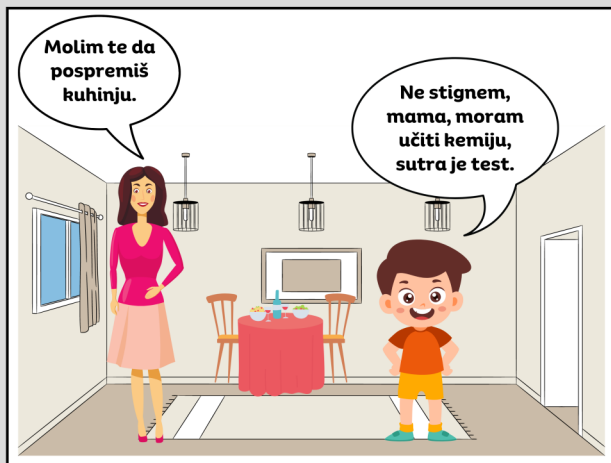
Kad prvi put digneš ruku na satu, ali netko vikne odgovor

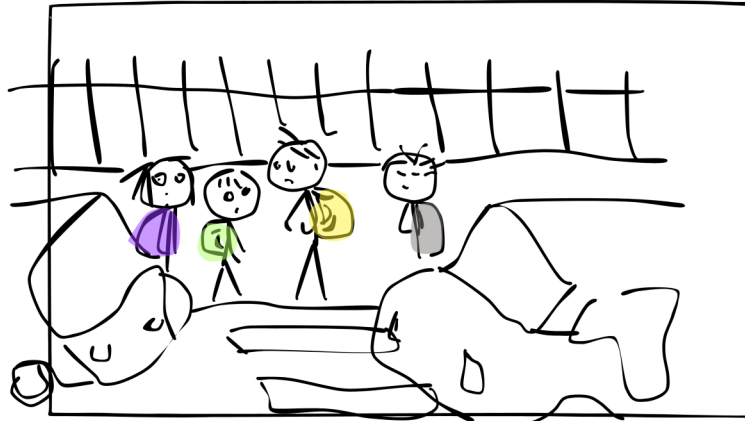
Priredila: Klara Kipke, 7. d

Korišteni program: imgflip.com

Izvor fotografija: TikTok

Rajna Šopar, 8. c

Šimun Sabo, 8. c

Ulica kralja Tomislava 43
 40000 Čakovec
 ured@os-prva-ck.skole.hr
 040/395-157
<https://prvaoscakovec.eu/>